तन्त्र।

TANTRA.

No 1. अजपापूजाविधि । Ajapāpūjāvidhih Substance country made white paper, 7×4 inches. Folia, 6 Lines 15 in a page Character, Nāgara Date ? Appearance, very old, worn out and torn in parts Prose Not correct. Incomplete

A guide to the worship of *Ajapā (Durgā)*

पुस्तकेऽस्मिन् अजपापूजाविधानं विद्यते ।

No 2. अजपागायत्री । Ajapāgāyatri Substance country made white paper, 5×6 inches Folia, 10 Lines 6-10 in a page Character, Nagara Date ? Appearance, old Prose and verse Generally correct Complete

A prayer to Ajapa with directions for the performance of certain preliminary actions before it is said

Beginning. श्रीगुरुभ्यो नम । मेरुपृष्ठ ऋषि । कूर्म्मोदेवता । सुतलं छंद । आसने विनियोग । अनन्तासनाय नम । कमलासनाय नम । विमला सनाय नम । चक्रमुद्राधारमण्डपमध्ये चतुर्दलपद्मस्थितायां नवीनहेमवर्ण षण्मत अजपागायत्रीमंत्रस्य ओँ बीज ।

End. आत्मा त्व गिरिजापति (मति ?) परिचर (रा ?) प्राणा शरीर(रा ?) गृहं पूजा ते विषयोपभोगरचना निद्रा समाधिस्थिति ॥
संचार पदयो प्रदक्षिणविधी(धि ?) स्तवाणि तोया(स्तोत्राणि सर्व्वा ?)गिर यद् यत् कर्म्म करोमि तत्तदखिलं शम्भो त(त्व ?) दाराधन ।

Colophon अजपासमाप्त । श्रीशिवसदाशिवार्पणमस्तु ॥ ॥ ॥ ॥

विवरणम्—अजपागायत्रीनामकोऽजपास्तवक पोऽयं निबन्ध ।

No. 3. आगमविवृति: सटीका । Agamavivritih Satika This is a vedic work and has been misplaced among the Tantras It contains the text of Gaudapadiyabhashya on the fourth chapter of the Māṇḍukyopanisad, with the *commentary of Sankaracaryya, and also* Aanandagiri s commentary thereon. See Appendix

---

No. 4. आचारसार: । Acarasārah Substance, country made colourless paper, 14 x 3 inches Folia, 8 Lines, 4-10 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, very old, worn out, and writing effaced in parts Verse Generally correct, Incomplete

An original Tāntrika work divided into 8 paṭalas or chapters, on the duties of Kaulas, a class of Sakti worshippers Noticed by Dr R. Mitra in his Notices of Sanskrit MSS, No 470 The codex under notice contains upto a portion of the fifth chapter It begins as usual, like other Tantrika works with Parvati's question to Mahadeva on the customs of Mahācina. On which God Śiva related to her the *legend* of Vaśistha, who with a view to get *siddhi* from the goddess Tārā, went up to Cina and there received instructions from Buddha, an incarnate of Visnu, on Kaulācara. It is also called Mahācinakramācara or Cinācārasaratantra See the Catalogue of the India Office, No 2563, p 870, part IV.

Beginning. ओं नम परमदेवतायै ॥

श्रीदेव्युवाच ॥

महाचीनक्रमाचार सूचितो न प्रकाशित ।
इदानीं श्रोतुमिच्छामि कथयस्व महेश्वर ॥
इति पृष्ट पुरा देव्या कैलासशिखरे हर ।
चिन्तयामास मनसा किञ्चिदामीलितेक्षण ॥
इयन्तु कष्टता भूयो भूय प्रेरयसि प्रिये ।
चीनाचारक्रमं वक्तुमशक्यम् कथं मया ।
अतिगुह्यतरं चीनमाचारं सिद्धिदायकं ।
स्त्रीणां हि चपला बुद्धि कथं गोप्यं हि शक्यते ।
इति सञ्चिन्त्य मनसा पुनराह महेश्वरी ।
महाचीनाक्रमाचारं ब्रूहि मे परमेश्वर ॥

श्रीशिव उवाच ॥

अलं यत्नैरलं यत्नैरलं यत्नं महेश्वरि ।

चीनाचारक्रमं श्रोतुं विरता भव पार्वति ॥

स एव परमाचारी न प्रकाश्यः कदाचन ।

गुह्याद्गुह्यतरं साक्षात् साक्षाद्गुह्यमयं शिवे ॥

स्त्रीस्वभावेन भवती साचान्मां परिपृच्छति ।

तथचारं वारितासि स्त्रीस्वभावाद्धि पृच्छसि ॥

देव्युवाच ।

यदि चीनक्रमाचारं न मे कथयसि प्रभो ।

प्राणत्यागं करिष्यामि पुरस्ते (?) न संशयः ॥

इत्युक्तः शैलसुतया रुद्रः कालाग्निको महान् ।

महाचीनक्रमाचारं गदितुं स प्रचक्रमे ॥

End. नास्ति ।

Colophon. इत्याचारसारतन्त्रे चतुर्थपटल ॥

विवरणम्—महाचीनाचारपरपर्यायककौलाचारविषयकोऽयं निबन्धः । अत्र वशिष्ठस्य महाचीनगमनं बुद्धावतारादुपदेशग्रहणञ्च वर्णितम् ।

No 5. उद्धारकोश । Uddhārakośah Substance, country made white paper, 10×4 inches Folia 114 Lines 5–7 in a page. Character, Nāgara Date, ? Appearance, old, and torn in parts Verse *Generally correct* *Complete*

A treatise on the derivation and use of the mystic Mantras, on the *Śākta divinities* and their dhyanas, *(meditation)* by Dakṣiṇā murti The authorities quoted are from Āgamamṛtamañjari, Kuvjikāsarvasva, Bhairavatantra, Sāradapatala, &c A work of the same name, on the same subject, and by the same author, is noticed by Dr R. Mitra in No 2343 of his *Notices*, but his copy does not correspond with this, either at the end, or in the colophon The codex under notice is without a beginning

End. श्रीईश्वर उवाच ।

दक्षिणामूर्त्तिना तेन दृष्टा सत्वान् मुनीश्वरान् (?) ।

कृतमुद्धारकोशाख्यं यत्र गोप्यतमं कुरु ॥ ४८ ॥

श्रीदेव्युवाच ।

कौतामि भवतानेन यथेनाई सुरेश्वर (?) ।

इत्युक्ता सा महाकुल कैलासाद्रेय लम्मत ॥ ४९ ॥

उभौ सार्वविकादेवी देवश्च चंद्रशेखर ॥ ५० ॥

Colophon. इति श्रीदक्षिणामूर्तिमुनिविरचिते उड्डारकोशे सकलागमसारे षोडशदेवी सनत्कुमारनवयक्षसहदेवीयतद(?)देवीकोमध्यानविर्णयो नाम सप्तमकल्प ॥ सम्पूर्णम् ॥ शुभं भवतु ॥ श्रीरस्तु ॥ कल्याणमस्तु ॥ श्री ॥ श्री ॥ छ ॥ छ ॥ श्री ॥ छ ॥

विवरणम्—नानादेवतामन्त्रोद्धारकथनपूर्व्वकध्यानादिविषयकोऽयं निबन्ध ।

Note—This has been recently recopied by the College authorities

---

No 6 उड्डीश । Uddīśah Substance country made white paper, 6×4 inches Folia, 71 *Lines 7–8 in a page* Character, Nagara Date ? Appearance, very old Prose and verse Generally correct. Complete

A Tântrika work noticed by Dr R. Mitra in No 989 of his *Notices* Dr Mitra places this work among the Kaula class of Tantras but it seems more properly to belong to the Ābhicarika class, for it treats of the acquisition of supernatural powers by means of mystic formulas and magic practices

A complete list of the subjects treated of in the work is given by Dr R. Mitra See also the India Office Catalogue, No 2630, p 919, part VI.

Beginning श्रीगणेशाय नम ॥ श्रीनमदायै नम ॥

उड्डीशेन समाकीर्णे दसमाकुर्न (?) ।

प्रणम्य शिरसा देवी गौरी पृच्छति शंकर ॥ १ ॥

ईश्वर श्रोतुमिच्छामि लोकनाथ जगत्पते ।

प्रसादं कुरु देवेश वृद्धि धर्मार्थसाधनं ॥ २ ॥

वशीकरणमुच्चाटनमोहनस्तम्भन तथा ।

शान्तिक पौष्टिक चाथ करणानि विधानि च ॥ ३ ॥

चन्द्राणि (स्त्रीणि ?) मनोरानि (रमानि ?) मुनिहानि (?) तथैव च ।

ज्ञानदानोद्रियादानि (ज्ञानदानोद्रियदानि (?) तिलक च तथा परम् ॥४॥

कार्त्तिकेय (?) सुरेशान शौरयं पुरर्ख तथा।
संध्यानविशेषेण तनुमर्ख वद मे प्रभो ॥ ५ ॥

End. सुघटतया मनोहारिता चमत्कर्ष्टि (?) दुग्धधवलामानन्दिनं (?) जानकी जातवेदसी न मेघां तथा (?)।

Colophon. इति चण्डीश समाप्ति (?)॥ श्रीरस्तु॥ शुभं भवतु॥ कल्याणमस्तु॥ श्री॥ श्री॥ ०॥ ख॥ ख॥ ख॥

विवरणम्—चण्डीशाभिधो वशीकरणोच्चाटनमोहनस्तम्भनमारणकपौष्टिकादिविषयकतन्त्र-विशेषोऽयं॥

No. 7. कक्षपुटं। Kakṣaputam Substance, country made colour less paper, 8×3 inches. Folia, 67, (of which fol 1 is wanting) Lines, 7-10 in a page Character, Nāgara. Date, ? Appearance, very old, worn out, torn, and writing destroyed in parts. Verse. Generally correct Incomplete,

Kakṣapuṭa or Siddhacāmuṇḍā is a Tantra on the attainment of supernatural powers and on the means of causing death by imprecation, &c, containing 1800 slokas, by Siddhanāgārjuna, noticed by Dr R Mitra in No 256 of his *Notices* The codex under notice is less by one patala or chapter than his, but the codex noticed in the India Office Catalogue, No 2616, p 911, part IV, exactly *corresponds with this*

Beginning. नास्ति।

End. दिव्येदमुनिकामेष छंकुर्मोतिमर्पेषिते।
पुष्पभास्करयोगेन निषोढ्येन तु वेष्टयेत्॥
मूर्द्धस्थे खेचरत्वं स्याद्योगमाला प्रतावधि।
एते सर्वे महायोगास्तंत्रार्णवेषु सिद्धिदा (?)॥

Colophon. इति श्रीसिद्धनागार्जुनविरचिते कक्षपुटे विंशतितमपटलः॥ १८००॥ समाप्त (?)॥ श्रीराम॥ श्रीगोपाल श्री॥

विवरणम्—श्रीसिद्धनागार्जुनविरचितसिद्धचामुण्डापरपर्याय कक्षपुटाभिधो मन्त्रसाधनवशीकरणादिविषयकतान्त्रिकनिबन्धविशेषः।

No 8. कल्पसूत्रम्। Kalpasutram Substance, country made colourless paper, 10×4 inches Folia, 35 Lines, 5-11 in a page Character, Nagara Date, ? Appearance, very old, worn out, and a folio torn Prose Generally correct. Complete

A manual for the performance of Dikṣā or religious initiation, and other religious rites and ceremonies, for Śakti worshippers, noticed by Dr R Mitra in No 1467 of his *Notices*, by the name of Vidyakalpasūtra. See also the India Office Catalogue, No 2586 p 880, part IV.

Beginning श्रीगणेशाय नम॥ अथातो दीक्षां व्याख्यास्यामो भगवान् परमशिव भट्टारक श्रुत्वा ह्यष्टादशविद्या सर्व्वाणि दर्शनानि लीन(य?)या तत्तदवस्था पन्न प्रणीय सविमर्शया भगवत्या भैरव्या स्वात्माभिमया पृष्ट पञ्चभिर्मुखे पथा य्यथान् परमार्थसाररूपान् प्रविमाय।

End. य इमामष्टादशखंडीमहोपनिषदं महार्थेप्रराशिसिद्धांतसर्व्वस्वभूतामधीते स सर्व्वेषु यज्ञेषु यष्टा भवति य य क्रतुमधिते (?) तेन तेनास्येष्ट भवतीति हि श्रूयत इत्युपनिषदिति शिवं॥ १८॥ य एव वेदेत्युपनिषत् भद्रंशे अपि वाग मासन' ओं शांति' शांति शांति' सहनाववतु शंनस्तनो माद्दासीत्॥

Colophon. इति परशुरामकृतं कल्पसूत्र सम्पूर्णं॥ श्रीरस्तु॥ रामाय नम॥ श्री॥ श्री॥ श्री॥

विवरणम्—श्रीपरशुरामविरचितकल्पसूत्राभिधोऽयं निबन्धः।

No. 9 कामधेनुतन्त्रम्। Kāmadhenutantram Substance, country made yellow paper, 18×3 inches. Folia, 33 Lines, 3-6 in a page Character, Nāgara. Date, ? Appearance, not fresh Verse Not correct. Complete

A Tāntrika work, complete in 24 paṭalas, treating of Mantras or Vijas, which are of fifty kinds, according to the fifty letters of the alphabet. Only a part of this work is noticed by Dr R. Mitra in No. 481 of his *Notices*

Beginning. ओं नमो गणेशाय॥ ओं नम शिवाय॥ श्रीदेव्युवाच॥
देवदेव महादेव सर्व्वागमविशारद।
अधुना वद देवेश पञ्चाशद्वर्णमुत्तमम्॥

तत्त्वरूपं महादेव कथयस्व दयानिधे ।
कृपया कथयेशान यद्यहं भवद्वल्लभा ॥
श्रीईश्वर उवाच ।
अधुना संप्रवक्ष्यामि (?) रहस्यमतिगोपनं ।
येन विज्ञानमात्रेण जीवन्मुक्तो भवेन्नर ॥
षट्शाला वर्णतत्त्वानि महाविद्या जपेत्तु य ।
मन्त्रं तस्य द्रष्टा देवि किमन्य जपपूजने ॥

End एतत्ते कथितं मन्त्रं कामधेनोर्मतं प्रिये ।

Colophon. इति श्रीकामधेनुतन्त्रे चतुर्विंशतिपटल ॥ श्रीरामतनुशर्म्मण स्वाक्षर (?) मेतत् ॥ श्रीगुरुचरणे मम भक्तिरस्तु ॥ श्रीमातृकाचरणे मम भक्तिरस्तु ॥ शुभमस्तु ।

विषयः—मातृकावर्णमूलात्मकपञ्चाशद्बीजतत्त्वनिरूपकोऽयं कामधेनुतन्त्रनामको निबन्ध ।

No. 10. कामरत्नतन्त्रम् । Kāmaratnatantram Substance, country made yellowish paper, 10×4 inches, bound like an ordinary book Folia, 139 Lines, 11-13 in a page Character, Bengali Date, 1746 Śaka Appearance, very old, and worn out. Prose and verse. Generally correct Complete

A treatise, complete in 16 chapters, on sorcery and erotics, compiled from the Tantras by Śrinatha Bhatta Noticed by Dr R Mitra in his Notices of Sanskrit MSS, No 991 See also the India Office Catalogue, No 3634, p 921, part IV.

Colophon. इति श्रीनाथभट्टविरचिते कामरत्ने रासादिमोचन नाम षोडशोपदेश ॥ ० ॥ श्रीकृष्णे मातरस्तु ॥ शाके षड्युगाद्रिचन्द्रगणिते चन्द्रे हि मार्गस्य च पारा वारयुगान्वितांशदिवसे रात्रौ तु यामार्द्धके ग्रन्थोऽलेखि सुयन्त्रमन्त्रसहित षट्कर्मयुक्त शुभ श्रीलश्रीयुतशास्त्रतत्त्वसुविदो लुईस नैसरर्थं ॥ १ ॥
साहेबस्य शुभध्यायी श्रीरामलोचनद्विज ।
पाठार्थमलिखत् ग्रन्थमनन्यगतिक सदा ॥ २ ॥
यदर्थं लिखितो ग्रन्थो मया भूदेवसूनुना ।
तदृद्धिमधिकं नित्य करोतु परमेश्वर ॥ ॥

विवरणम्—कामरत्नाभिधायारिकतान्त्रिकनिबन्धोऽयम् ॥

No 11. कामरत्नम् । Kāmaratnam Substance, country made colourless paper, 8×3 inches Folia, 91 Lines, 5 9 in a page Character, Nagari Date, ? Appearance, very old, and worn out Prose and verse Generally correct Incomplete

Another incomplete copy of the same work

विवरणमुक्तपूर्व्वम् ।

No. 12. कालीविलासतन्त्रम् । Kālīvilāsatantram Substance, country made yellow and red paper, 18×3 inches Folia, 44 Lines, 3-6 in a page *Character, Nāgara. Date, ? Appearance, old* Verse Generally correct. Complete

A Tantrika work, treating of the usual Śākta Tāntrika rites and *ceremonies, complete in 20 patalas or chapters.* Noticed by Dr R. Mitra in No 2963 of his *Notices*

Beginning. श्री नमो गणेशाय ।

देव्युवाच ।

देवदेव महादेव संसारार्णवतारक ।

पृच्छाम्येकं महाभाग कृपया कथय प्रभो ॥

कलिकाले महाभाग जम्बुद्वीपे च भारते ।

सर्व्वेषां सम्मतं तन्त्र कृपया वद साम्प्रतम् ॥

सद्योजात उवाच ।

साधु पृष्ट सुराराध्ये कथयामि प्राणवल्लभे ।

यत्पीत्वा यत्‌भोगं (?) कथ्यतन्त्रेषु वपुना कथयामि ते ॥

End. न पुरश्चरणं विप्र नास्ति होम कली दिज ।

अभिषेको नास्ति विप्र सर्व्वं नास्ति नास्ति वै ॥

कली च विद्यते नित्यं विविदं गुरुसेवनं ।

गुरौ सम्भावमात्रेण दुष्टमन्त्रोऽपि सिध्यति ॥

विना गुरुप्रसादेन सिद्धविद्यापि वासिता।
यत् पुर्णं शिवदत्तानु तदद्य कथितं तुभे॥
किं बहुना महाभाग गच्छामि शिवसन्निधिं।
इत्युक्ता ययौ शीघ्रं कैलासं शिवनन्दन ॥ ० ॥ * ॥ * ॥

Colophon. इति श्रीकालीविलासतन्त्रे देवदेवीसम्वा(द ?)दे षट्सप्तमितन्त्रे शिवभाषिते कालीविलासतन्त्रे चतुर्स्त्रिंशत्पटलेन समाप्तं ॥ ॥ ० ॥ ० ॥ ० ॥ ० ॥ ० ॥ श्रीकालीचरणे मम भक्तिरस्तु ॥ ० ॥ ० ॥ ० ॥ ० ॥

No 13. कुलकुलादिचक्रम्। Kulakulādicakram Substance, country made yellow paper, 18×2 inches Folia, 4 Lines, 7-8 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, very old, and worn out. Prose Generally correct Incomplete

A work treating of letters and their division into different classes according to the deities, &c.

Beginning. अथ कुलाकुलविभेदम् वक्ष्यामि मन्त्रिणामिह। अ आ ए क च ट त प य षा मारुता। इ ई ऐ ख छ ठ थ फ र खा आग्नेया। उ ऊ ओ ग ज ड द ब ल ला पार्थिवा। ऋ ॠ औ घ झ ढ ध भ व सा वारुणा। ऌ ॡ अं ङ ञ ण न म श हा नाभसा ॥ तथा निबन्धे॥
वायुवह्निभूजलाकाशा पञ्चाशल्लिपय क्रमात्॥
पञ्च ह्रस्वा पञ्च दीर्घा बिन्दन्ता षाड़सम्भवा।

End. एतद्रूपा षोड़शस्वरा अवर्ग। ककारादिङान्त टपर्यन्त कवर्ग। ठादि ण्यान्त ठवर्ग। वादिक्षान्ती ववर्ग। एते कथपयाग्रवर्णा ॥ र ॥

Colophon. नास्ति

विवरणम्—कुलकुलादिलक्षाभिधीयमक्षरविषयकोऽयं निबन्धः।

No 14. कुलार्णवतन्त्रम्। Kulārnavatantram. Substance, country made colourless paper, 10×5 inches. Folia, 74 Lines, 14 in a page Character, Nagara. Date, ? Appearance, very old worn out, and slightly effaced in parts Verse Generally correct. Incomplete

An original Tantra, attributed to Śiva, treating of creation and man, and of the advantages of the Kulacāra system of worship. *It contains also the praise of Urdhamnaja and other Tantras on the* subject, derivation of Mantras, &c. Noticed by Dr R. Mitra in Nos. 258 and 290 of his *Notices.* See also the Catalogue of the India Office, No. 2568, p. 879, part IV.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । श्रीसरस्वत्यै नमः । श्रीगुरुभ्यो नमः ।

श्री श्रीगुरुं गणपं दुर्गां बटुकं शिवमच्युतं ।
ब्रह्माणं गिरिजां लक्ष्मीं वाणीं वंदे विभूतये ॥ १ ॥
अनाद्याय खिलाद्याय मायिने गतमायिने ।
अरूपाय स्वरूपाय शिवाय गुरवे नमः ॥ २ ॥
परप्रसादबोधाय सच्चिदानन्दतेजसे ।
अधिव्योमस्वरूपाय साक्षिकाय नमोऽस्तु ते ॥ ३ ॥
श्रीदेव्युवाच ।
भगवन् देवदेवेश पंचकृत्यविधायक ।
सर्वज्ञ भक्तिसुलभ शरणागतवत्सल ॥

End. नास्ति

Colophon. इति कुलार्णवरहस्ये कार्यकर्मकथनं नाम प्रथमोल्लासः ।

विषयः—कुलार्णवाभिधोऽयं तान्त्रिकनिबन्धः ।

No. 15. कुलार्णवतन्त्रम् (कुलाचाररहस्यम्) । Kulārnavatantram (Kulācārarahasyam) Substance, country made red and white paper, 12×3 inches Folia, 61. Lines, 1-7 in a page Character, Bengali. Date, ? Appearance, old Verse Generally correct. Complete

This codex contains only the second chapter of the Kulārnava Tantra, entitled Kulācārarahasya, treating of the rites and ceremonies observed by the Kaulas.

पुस्तकेऽस्मिन् कुलाचाररहस्य द्वितीयाध्यायमात्रम् वर्त्तते ।

No. 16. क्रमदीपिका । Kramadīpikā Substance, country made colourless paper, 8×2¼ inches Folia, 66, (of which fol 1 is wanting) Lines, 6–8 in a page Character, Nāgara. Date, 1598. Appearance, very old, worn out, and writing effaced in parts Prose and verse Generally correct. Complete (except the first folium)

A Tāntrika work of the Vaiṣṇava class, treating of the worship of Viṣṇu in the different forms of Kesava, Nārāyana, Gopāla, Govinda, &c, divided into eight chapters or paṭalas Noticed by *Dr R Mitra in No 1551 of his Notices*

Beginning. नास्ति

End.

जगदिदमनुविहं येन यस्मिन् प्रसूते
यदनु ततमजस्रं याति यत्र स्थितीदम् ।
यदनु मदनुदर्शि यों विधत्ते च गोपीं ।
तमनन्तसुखबोधज्योतिषं नौमि कृष्णम् ।

Colophon. इति श्रीक्रमदीपिकायामष्टम पटल समाप्त । संवत् १५९८ समये कार्त्तिक वदि ५ सोमे महाराजाधिराजश्रीसंग्रामनाथभुज्यमानराज्ये पुष्पदनगरे क्रमदीपिकाख्यं ग्रन्थ जगन्नाथभट्टेनालेखितम् । वर्षे श्रीवसुनन्दशरावनिभृन्मिते समाविते कार्त्तिके पौषे कृष्णतमे मृगाङ्कदिवसे श्रीपंचमीसंयुते पृथ्वीं शासति पुष्पदामनगरे संग्रामराये नृपे ग्रन्थं श्रीक्रमदीपिकाख्य मलिखच्छ्रीजगन्नाथ (?) सुधी क्षमन्तु लेखकपाठकयो ।

विवरणम्—क्रमदीपिकाख्योय विष्णुपूजाविषयको निबन्ध ।

No. 17. कौतुकरहस्यम् । Kautukarahasyam Substance, country made yellow paper, 14×6 inches Folia, 19 Lines, 9 in a page. Character, Bengali Date, ? Appearance, old, and worn out Verse and prose. Not correct. Incomplete

A Tāntrika work, treating of the acquisition of supernatural powers in stopping fire and bringing people under subjection by means of mystic formulas and magic practices entitled Kautukarahasya, by Paṇḍita Cūḍāmaṇi. The codex under notice contains at the beginning two Mantras or enchantments in an unintelligible language

An original Tantra, attributed to Śiva, treating of creation and man, and of the advantages of the Kulācāra system of worship. It contains also the praise of Urdhāmnāya and other Tantras on the subject, derivation of Mantras, &c. Noticed by Dr. R. Mitra in Nos. 258 and 290 of his *Notices*. See also the Catalogue of the India Office, No. 2568, p. 870, part IV.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । श्रीसरस्वत्यै नमः । श्रीगुरुभ्यो नमः ।

श्री श्रीगुरुं गणपं दुर्गां वटुकं शिवमच्युतं ।
ब्रह्माणं गिरिजां लक्ष्मीं वाणीं वन्दे विभूतये ॥ १ ॥
अनाद्याय खिलाद्याय मायिने गतमायिने ।
अरूपाय स्वरूपाय शिवाय गुरवे नमः ॥ २ ॥
परप्रकाशसंवोधसुखसंविदानन्दतेजसे ।
अनिर्वाच्यस्वरूपाय साक्षिकाय नमोऽस्तु ते ॥ ३ ॥
श्रीदेव्युवाच ।
भगवन् देवदेवेश पञ्चकृत्यविधायक ।
सर्वज्ञ भक्तिसुलभ शरणागतवत्सल ॥

End. नास्ति

Colophon. इति कुलार्णवरहस्ये आत्मकर्मकथनं नाम षोडशोल्लासः ।

विवरणम्—कुलार्णवाभिधोऽयं तान्त्रिकनिबन्धः ।

No. 15. कुलार्णवतन्त्रम् (कुलाचाररहस्यम्) । Kulārnavatantram (Kulācārarahasyam) Substance, country made red and white paper, 12×3 inches Folia, 61. Lines, 1-7 in a page Character, Bengali. Date, ? Appearance, old Verse Generally correct Complete

This codex contains only the second chapter of the Kularnava Tantra, entitled Kulācārarahasya, treating of the rites and ceremonies observed by the Kaulas.

पुस्तकेऽस्मिन् कुलाचारतन्त्रस्य द्वितीयाध्यायमात्रम् वर्त्तते ।

केन प्रकारेण भो स्वामिन् देही ब्रह्ममयो भवेत् ।
तत् कृपां कुरु मे स्वामिन् नमामि चरणे तव ॥

श्रीभगवानुवाच ॥

यस्य देवे परा भक्तिर्यथा देवे तथा गुरौ ।
तस्य ते कथिता ह्यर्थाः प्रकाशन्ते महात्मन ॥
गुशब्दस्त्वन्धकारस्तु रुशब्दस्तन्निरोधक ।
अन्धकारविरोधित्वाद्गुरुरित्यभिधीयते ॥
तदङ्घ्रिकमलद्वन्द्व (?) तापत्रयनिवारणम् ।
तारकं विपदां वन्दे श्रीगुरु प्रणमाम्यहम् ॥
लोकी उपकारार्थं (?) प्रश्न (?) न केनापि श्रुतं पुरा ।
दुर्लभं त्रिषु लोकेषु तत् शृणुष्व वदाम्यहम् ॥

End. संसारसागरसमुद्धरणे(?)क मन्द
* * जपित सिद्धमन्त्रं ।
दारिद्र्य दुःखं (?) भयशोकविनाशमन्त्रं (?)
वन्दे महाभयहरं गुरुराजमन्त्रं ॥
नत्वा श्रीचरणसङ्कटरणे भवाब्धितरणे
तत्वपरमानन्दे मिलतु सन्त ॥
गीता सुगीता (?) कर्तव्या किमन्यैः शास्त्रविस्तरैः ।
या स्वयं पद्मनाभस्य (?) मुखपद्मात् विनिर्गता (?) ॥

Colophon. इति श्रीब्रह्मयामलतन्त्रे उमामहेश्वरसंवादे श्रीगुरुगीतास्तवराज समाप्त ॥
इति सन १२१५ साल ता ७ कार्त्तिक स्वाक्षर श्रीरामसुन्दर दास रजक
सां सिमुल्या यथा दिष्टं (?) तथा लिखितं लेखकदोष नास्ति ॥०॥०॥

विवरणम्—ब्रह्मयामलतन्त्रान्तर्गतगुरुगीताभिधे गुरुस्तवराजवर्णोऽयं निबन्ध ।

No. 19. गौरीदशकम् । Gaurīdaśakam Substance, country made colourless paper, 6×3 inches. Folia, 2 Lines, 8–10 in a page Character, Nagara. Date, ? Appearance, *very old*, and worn out. Verse Generally correct Complete

Ten verses containing a prayer to Goddess Gaurī, entitled Gaurī Daśakam, by Śankarācāryya.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ॥ श्री साहायथा इत्यादा महामदी टपु घाटि यीगिनि मध्यमायि इत्या भैरवनाथ वेटिनेथि शीतपथ कह इष्टदीप मधूस इधू ।ठ। एक समीपनगवासि डाल्याच्छा षष्ठीच्छुच्छाय कपाल। धूल धूल मरा चूल धूल केयी भावा ईश्वर पार्वती गौपाये पछजे घायल घायल। यीच्छि याधि पोड़ीये। ॐ ह्रीं॥ काथी येल्य कमलिनी फूल। पीगीरामणी सरियूल॥१॥ बार ७ पाणी मनीषन पाये सधीतीम विवीधा(?)यर्थ मताराधा मायनकौतुकावलोकनेन कालयापने (?) कर्तव्य इत्युक्तवान् पण्डितचूड़ामणि। अथ कौतुकानि लिख्यते। तानि च कौतुकानि विविधानि। यथैकपाणि सहस्रपाणि शोभनवशीकरणकाजौकरणकलिवन्नु करणजगादृश्यकरणगपदोहदादिभेदाइडमकारणी (?)

End नास्ति

Colophon. नास्ति

विवरणम्—कौतुकरहस्याभिधो बहुविधवाकनवशीकरणादिविषयकोऽयं तान्त्रिकनिबन्धः ।

No 18. गुरुगीता । Gurugītā Substance foolscap paper, 12×3 inches. Fol a, 6 Lines, 9-12 in a page Character Bengali. Date, 1215 Bengali era. Appearance old, and slightly worm-eaten in parts. Verse Not correct. Complete.

A Tāntrika *work treating of the attributes of a spiritual guide,* said to be an extract from the Brahma Yāmala. Noticed by Dr R. Mitra in his Notices of Sanskrit MSS., No 445

Beginning. श्रीशिवाय ॥

गुह्याद्गुह्यतरा विद्या गुरुगीता विशेषतः ।
न(स ?)हूयादादि मातत्व (?) तत् सर्वं ब्रूहि मे सुत ॥

सूत उवाच (?)

कैलासशिखरे रम्ये भक्तिसन्धाननायका ।
प्रणम्य पार्वती भक्त्या शङ्करं परिपृच्छति ।

देव्युवाच ॥

ॐ नमस् देवदेवेश परात्पर जगद्गुरो ।
सदाशिव महादेव गुरुदीक्षां (?) प्रदेहि मे ॥

तामभ्याम्भ्याग्पदम्यागमनीया
गौरीमित्यादि
यस्या कुचौ लीनमधीर्इ जगदंड
भुवौ भूय प्रादुरभूदनन्तमेव ।
यस्या साईं रजताद्री विहरन्तौ
गौरीमित्यादि
नित्य सख्यो नित्यम यस्त्री जगदीश
साची यस्या सर्गविधौ संहरणे च ।
विश्वत्राणक्रीडनशीला शिवपत्नी
गौरीमित्यादि
प्रात काले भावविशुद्धि विदधाना
भक्त्या नित्य पठति गौरीदशक य ।
वाचा सिद्धिं सम्पदमग्र्ये शिवभक्ति ॥
तस्याचग्र पर्वतपुत्री विदधाति ॥

Colophon. इति शंकराचार्यविरचितं गौरीदशक सम्पूर्णम् ।

विषय—श्रीशंकराचार्यविरचितगौरीदशकस्तोत्रं लिखम् ।

No. 20 चतु शतीटीका । Catuhśatītīkā Substance, country made colourless paper, 14×4 inches Folia, 30 Lines, 3-12 in a page Character Nāgara. Date, ? Appearance, old and worn out in parts. Prose Not correct Complete

A commentary on the Catuh atī, which is an abstract of Bahu rūpāstaka a big Tantrika work treating of the worship of the Goddess Tripurāsundarī The commentary on it is called Artharatnāvalī or Vāmakesvara, by Vidyānanda, a pupil of Ratnesa.

Beginning श्रीगणेशाय नम । श्रीमदार्येषयोगिंद्र (?) ध्यानसुधावर्षाभिषिक्ताये नम ।

श्रीमद्गुरुचरणैश्वानपादपंकेरुहद्वयं ।
श्रीशो इमयुपमानसेवितं सर्वदा भजे ॥
विद्यानंदमहं वंदे सदानंदप्रकाशितं ।
प्रपन्नजननाद्रु सध्वांतसमिद्भास्करम् ॥

Beginning. श्रीगणेशाय नम ॥

श्रीरेणुकायै नम ॥

लीलारब्धस्थापितलुप्ताखिललोकां
लीलातीतैर्योगिभिरन्तश्चरमृग्यां ।
बालादित्यश्रेणिसमानद्युतिपुञ्जां
गौरीमम्बामम्बुरुहाक्षीमहमीडे ॥ १ ॥
आशापाशक्लेशविनाशं विदधानां
पादाम्भोजध्यानपराणां पुरुषाणां ।
ईशामीशार्धाङ्गहरां तामभिरामां
गौरीं इत्यादि
प्रत्याहारध्यानसमाधिस्थितिभाजां
नित्यं चित्ते निर्वृतिकाष्ठां कलयन्तीं
सत्यज्ञानानंदमयीं तां तनुमध्यां
गौरीं इत्यादि
नानाकारैः शक्तिकदंबैर्भुवनानि व्याप्य
स्वैरं क्रीडत्येवं स्वयमेका ।
कल्याणीं तां कल्पलतामानतिभाजां
भद्राक्रीडामंदितमदक्षितवक्त्रां
गौरीं इत्यादि
चंद्रापीडालंकृतनीलालकभारां ।
इन्द्रोपेन्द्राद्यर्चितपादांबुजयुग्मां
गौरीं इत्यादि

End मूलाधारोत्थितवल्लीविधिरंध्रं
सौरं चांद्रं व्याप्य विहायोज्ज्वलितां ।
येयं सूक्ष्मात् सूक्ष्मतनु तां तनुमध्यां
गौरीं इत्यादि
आदिक्षान्तामक्षरमूर्त्या विलसंतीं
भूते भूते भूतकदंबप्रसवित्रीं
शब्दब्रह्मानंदमयीं तां तनुमध्यां
गौरीं इत्यादि
यस्यामेतत् प्रोतमशेषं मणिमाला
सूत्रे यद्वत् क्वापि चरं चाप्यचरं च ।

No. 21. ज्वालापद्धतिः । Jvālāpaddhatiḥ Substance, country made colourless paper, 10×5 inches Folia 29 Lines 3–9 in a page Character, Nāgara. Date, Samvat 1878 Appearance, very old, worn out, and partly worm-eaten Prose Generally correct. Complete

A guide to the worship of Goddess Jvālāmukhī Anonymous

Beginning श्रीगणेशाय नमः । ओं नमो गुरवे परमशिवाय ॥ ओं ब्राह्मे मुहूर्ते शयनतलादुत्थाय करचरणौ प्रक्षाल्य निर्जने समुपविश्य निजशिरसि श्वेतवर्णसहस्रदलकमलकर्णिकान्तर्गतचन्द्रमण्डलोपरि स्वगुरुं शुक्लवर्णं शुक्लाम्बरालङ्कारभूषितं प्रसन्नवदनं मुदितमानसं सच्चिदानन्दविग्रहं चतुर्भुजं ज्ञानमुद्रापुस्तकवरदाभयकरं त्रिनयनं प्रसन्नवदनं स्वशक्तिसहितं वामाङ्गे वामहस्तधृतकमलया रक्तवसन (? ?) भरणया स्वप्रियया दक्षभुजेनालिङ्गितं परमात्मस्वरूपं ध्यात्वा तच्चरणकमलविगलदमृतधारया स्वात्मानं शुद्धं विभाव्य मानसोपचारैराराध्य ओं ऐं ह्रीं श्रीं ह स ख फ्रें ह स क्ष म ल व र यूं स ह क्ष म ल व र यीं स्हौः ओं श्रीमच्छ्रीप्रकाशानन्दनाथ श्रीपादुकां श्रीदेव्यम्बा श्रीपादुकां पूजयामि नमः इति दशधा विभाव्य दण्डप्रणामं मनसा कुर्यात् ॥

End. तत इतः पूर्वं जाग्रत्स्वप्नसुषुप्त्यवस्थासु मनसा वाचा पद्भ्यामुदरेण शिश्ना प्राणदेहधर्माधिकारतो यदुक्तं यत् कृतं तत् सर्वं मा मदीयं श्रीज्वालामुखीचरणे समर्पणमस्तु ओं तत् सत् इति समर्प्य ब्रह्मैवाहं शिवो वाहं देवीरूपोऽहमिति मत्वा स (स्व ?) शक्तितः सुखं विहरेत् (हरे ?) दिति विधिः ॥

Colophon. इति श्रीज्वालापद्धतिः सम्पूर्णम् (?) ॥ १ ॥ संवत् १८७८ ज्येष्ठ कृष्णपक्षे ११ लिखितं ब्राह्मण भीमराम (?) ॥ शुभमस्तु ॥ १ ॥ २ ॥ १ ॥

विवरणम्—श्रीज्वालामुख्युपासकदैनिककृत्यविषयकोऽयं निबन्धः ।

No. 22 काल्यूर्द्धाम्नायः । Kalyūrddhvāmnāyaḥ Substance, country made colourless paper, 15×3 inches Folia 20 Lines 6–7 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, very old, and *worn out Verse Not correct Complete*

An original Tāntrika work on the mysteries of the universe or Tattwajñāna complete in five paṭalas As it was originally uttered by Śiva from the upper mouth, it was entitled ūrddhvāmnāya

चार्यं मिथुनमारभ्य स्वगुर्व्वन्तं क्रमेण तु ।
वन्दे गुर्व्वौघमीमान्या करुणातरचिमिया ॥
यत्पादाब्जसमुद्भूतं रजोविमलयन्मन ।
प्रसादं तनुते मह्यं तं स्वं श्रीगुरुं भजे ॥
यन्मुखाम्नाय(?)मासाद्य विद्यासिद्धिरभून्मम ।
महात्रिपुरसुन्दर्यास्तं स्वं श्रीगुरुं भजे ॥
शिवं कामेश्वरि (?) सिद्धान् त्रिविधानपि दंपतीन् ।
कंकालप्रभृतीन् वन्दे गुरून् करुणयोचित ।
गणनाथमहं वन्दे विश्ववेद्यं प्रपूजितम् ॥
सर्व्वविघ्नौघनाशार्थं सर्व्वाभीष्टफलाप्तये ॥
वटुकं योगिनीश्च दभैरवानमितौजस ।
प्रथमामीष्टसम्पत्तिसंपादनसमुत्सुकाम् ॥
संतमण्डलवर्णात्मरूपिणी करुणापरा ।
धामस्थं (?) विश्वरूपां तां वन्दे त्रिपुरसुन्दरीम् ॥
संप्रदायान्वयश्रेण विमगुस्तात्मप्रभुना ॥
क्रियते टिप्पणं सम्यग्वामकेश्वरशास्त्रकम् ॥
अर्थरत्नावलीत्येषा ख्याताम्तु भुवनत्रये ।
भुवनेश्वरी त (?) भक्त्या क्रियते टिप्पणं यत ॥

प्रारीप्सितस्य ग्रन्थस्याविघ्नेन परिसमाप्त्यर्थं विशिष्टलाभाय च परमकारुणिको भगवान् लोकानुग्रहचिकीर्षुर्भैरवाष्टकं शास्त्र सृष्ट्वा चतुःशतसंख्यापरिमितैर्श्लोकैस्तत्सारमुद्दधृत्कामस्तच्छास्त्रप्रतिपाद्यां यथाविधां महात्रिपुरसुन्दरी भक्त्या महादेव प्रणमति ।

End. मल्लिकामालतीत्यादि श्वेतपुष्पैर्होम कार्यं । करवीरजपापुष्पाणि वश्यार्थ मिति कर्पूरादि सौभाग्यार्थं परे गुग्गुलमेतदपि वश्यार्थं पलं महामांसादि दधिमधुक्षीरलाजादि कालजिद्धोमार्थं होमं कुर्य्यादग्निनेत्यागम(?) ज्ञात्वा न बाध्यते रोगै कालमृत्युयमादिभिरस्तु श्लोकसमुदायकुण्डलत्रहोमद्रव्यव फलवचनं ।

Colophon. इति श्रीविद्यानन्दविरचिते चतुःशतीटिप्पणे अर्थरत्नावल्यां होमोपदेश प्रथम पटल ॥

विवरणम् — विद्यानन्दविरचितचतुःशतीटिप्पणरूपोऽयं निबन्ध ।

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । श्रीदेव्युवाच ।

सर्वानन्दी (न्दि ?) चन्द्रेशमुरेन्द्रपरिवारित ।
जगदंब कस्माधीश किं त्वया जप्यते सदा ॥ १ ॥
अक्षमालेति किं नाम संशयो मे हृदि स्थित ।
शब्दातीतं परं ब्रह्म त्वमेव परमेश्वर ।
कथयानन्दनिष्यन्द सांद्रमानसनिश्चयात् ।

ईश्वर उवाच ।

कथयामि वरारोहे यन्मया जप्यते सदा ॥ २ ॥
अकारादिक्षकारान्ता मातृकावर्णरूपिणी ।
चतुर्दशस्वरोपेतविंदुत्रयविभूषिणी ॥ ३ ॥
अनुस्वारेण देवेशि विंदुनैकेन मंडिता ।
विसर्गेण च विंदुभ्यां संभवाभ्यां विराजिता ॥ ५ ॥
कलामंडलमाख्याता शक्तिरूपं महेश्वरि ।
ककारादिक्षकारान्तवर्णेषु मिश्ररूपिणी ।
व्यंजनत्वात् सदानंदी श्रीसारसहिता यत ।
उच्चारसमभिन्ना सदा देवि न संशय ॥ ७ ॥
पचाशद्वर्णरूपेण शब्दाख्यं यत् सुव्रते ।
अकारः प्रथमं देवि ककारस्तु ततः परम् ।
अक्षमालेति विख्याता मातृकावर्णरूपिणी ।
शब्दब्रह्मस्वरूपेयं शब्दातीत तु जप्यते ॥ ८ ॥

End. खेचरी दर्शयेन्मुद्रां निवेद्यानंतरं तत ।

सर्वसिद्धिप्रदे चक्रे त्रिकोणे सर्वकामदे ॥
परापररहस्याख्या योगिनी परिपूजयेत् ॥
पंच बाणान् समुच्चार्य कामकामेश्वरीमयान् ।
जृंभणाख्यां (?) महेशानि पूजयेद्वाग्देवता ॥
वर्णात्मक कामचाप द्वितीय त्वक्षरात्मक ।
कामेश्वर्यां मोहनाख्या (?) पूजयेद्वाग्देवता ।
द्वितीयं भुवनेशानि चापयुग्म वशंकर ।
कामेशस्य च कामेश्यादांकुश पूजयेत् क्रमात् ।
षडंगावरणोपान्ते समीपे क्रमतो यजेत् ॥ ४० ॥

Beginning श्रीं नमः परदेवतायै ।

सर्वाभावमयी नित्या सर्वाभावमकृता ।

सर्वसिद्धिप्रदा देवी नमामि (?) महदधिकाम् ।

श्रीदेव्युवाच ।

देवदेव महादेव परमेश पुरातन ।

प्रसीद त्वं मे प्राणं कथय (?) विपक्ष (?) द ।

मन्त्रमात्रेषु तन्त्रेषु त्वया यदुक्तं कृत ।

तत् प्रकाशय मत्प्रीत्यै यद्यहं तव वल्लभा ।

श्रीशिव उवाच ।

अथ ते कथयिष्यामि त्वया यत्पृच्छिता (?) प्रिये ।

श्रीकालिकायाः नामानि सहस्रार्णं सुखप्रदम् ।

देव्युवाच ।

श्रुतिरार्द्रे भविष्यामि श्रावयादृष्टिसम्पदा ।

End. इयं नारायणी काली तारा पूर्णनिवासिनी ।

सुन्दरीरक्तकालीयं भैरवी महिषमर्दिनी ।

नमस्ते (?) कल्पिता मूर्तिंस्त्रैलोक्या परात्पर ।

परमात्मैव ध्यायोऽयं महाविद्यामंत्राशिव ॥

निरञ्जनमरूपीयं शब्दरूपा च भारती ।

आत्मप्रकाशमयी नित्या नित्यानन्दस्वरूपिणी ।

Colophon. इति श्रीमहादेवेन वर्णितं कालीकर्णाध्यायं योग समाप्त ॥ ० ॥ ० ॥

विवरणम्—कालीकर्णामायननामकोऽयं तान्त्रिकनिबन्धविशेष ।

No 23. ज्ञानार्णवतन्त्रम् । *Jñānārṇavatantram* Substance, country made colourless paper, 9×3 inches Folia, 103 Lines, 5-7 in a page Character, Nāgara Date, ? Appearance, very old and worn out Verse Generally correct Incomplete

An original Tantrika work, entitled Jñānarnava or the ocean of knowledge Noticed by Dr R Mitra in No 826 of his *Notices* See also the *India Office Catalogue, No 2352, page 864, part IV* The India Office MS appears to contain three patalas more than ours

रूपो (?) भवतीति च तत्र कामरूपपरमायाया मलितानित्याया विष्ट मयत्व साधकानां तादात्म्यं च प्रबंधवाराबलेनात्र सूचितमित्युपतिष्ठति (?) । पूज्यपादा ।

End नास्ति

Colophon. इति षोडशनित्यातंत्रेषु श्रीकादिमताख्यस्य पूर्वस्य तंत्रस्य प्रपञ्चसारसिंह राजप्रकाशाभिधानन सुभगानन्दनाथन रचिताया मनोरमाख्यायां व्याख्यायां षोडशनित्यानां मातृकाकालव्याप्तिप्रकाशनपर पंचविंशपटल परिपूर्ण पराम्रष्ट (?)

विवरणम्—श्रीसुभगानन्दनाथविरचितमनोरमाभिधतन्त्रराजटीकाद्षोऽयं विषय ।

No 25 तन्त्रराजटीका मनोरमा । Tantrarājatīkā Manorama Substance country made colourless paper 12×6 inches Fol a 251 Lines 12 15 in a page Character Nāgarī Date ? Appearance, very old worn out torn worm-eaten throughout and written by different hands Prose Generally correct Complete

A complete copy of the same work

End. समस्तमित्यादिभिर्द्दिश इत्यतैस्त्रिभि श्रोकैर्नित्यावदिन फल तत्रदाने मम दानभूतस्य भजनीयस्य भवीदवर्शयार्थोपदिशति (? तत्र परमश्वरीति द्वौ सबुद्धि यत पराम(?)तो भाव तत्रार्थविद इति शप च वयोरैकामत्यते चित्तमात्रीरभेदरूपो भवति तच्छब्देन तवस्यानुभाव उच्यते तुरवधार्ये कदाचन आपतत्यपीत्यथ दभाय मिथ्याचाराय न च्छद्मानयशीलिने प्रच्छन्नायशीलिने वंति यावत् नाय चत नास्तिकाय चेति यावत् । विनाय अयार्थमिति यावत् भ्रष्टाय लङाय भिदिने द्विध भावशीलाय तन्नमित्यादिना श्रोकेन यथाविधिप्राप्तव्यायवत फलमुपदिशति तत्र तत् नित्यमित्यादि श्रोक क्रमात् स भजनपर सदयक चित्स्वरूप ईश्वर इति यावत् ।

Colophon इति ॥ श्री इति षोडश * * तस्य श्रीकादिमताख्य परिपूर्णस्य तत्रस्य प्रपञ्चसारसिंहराजप्रकाशाभिधानम सुभगानन्दनाथेन विरचितायां मनोरमाख्यायां व्याख्यायां द्वादशिकविद्याप्रपञ्चनाना परमानन्दस्वरूपप्रका शमदर षट्त्रिंशत्पटलं परिपूर्णं परामृष्टं । षट्त्रिंशे पटल श्रेया शिवतत्त्वमयं

पश्चिमादिक्रमेणैव चतुर्दिक्षु प्रपूजयेत् ॥
कामेश्वरी मदनशक्तिमादकृतेन चावृत ।
त्रिकोणपात् (?) योगिन्यो योगिन सर्वे प्रगल्भा विविधा यथा ॥
पूजा हि परमशानि यदिच्छेत् सिद्धिमात्मन ॥

Colophon इति श्रीनाथमते निन्यातवे पश्चिमाढीयविधिनिर्णयदी (?) विंशतितम पटल ॥ श्रामंदाऽऽश्यावधे मासि कृष्णे सौम्ये वारे शोभने योगयुक्ते श्रीनाथ प्राणपालक स्वामिवर्ये मार्ये कृता पालितम् पुस्तक च यादृश पुस्तक दृष्टा (?) तादृश लिखितं मया । यदि शुद्धमशुद्ध वा मम दोषो न विद्यते ॥ लेखकपाठकयो मङ्गलं भ करोतु ॥ समाप्त ग्रन्थश्च ॥

विवरणम्—श्रामाध्याभिधतन्त्रम् अत्र क्रमेण बालामन्त्रविधि बालाध्यानकथन, बालापूजाविधि, श्रीत्रिपुरायाम यन्त्रविधि, पूर्वसिंहासनविधि प्रभृतयोविषया आलोचिताश्चाश्चि ।

No 24 तन्त्रराजटीका मनोरमा । Tantrarajatika Manoramā Substance country made white paper, 10×5 inches Folia 407 Lines, 9 11 in a page Character Nagari Date ? Appearance very old, worm-eaten worn out and written by different hands Prose. Not correct *Incomplete*

A commentary on the Tantraraja or Kadimatatantra entitled Manorama, by Subhaganandanatha surnamed Prapañcasarasimharaja-prakasa. Noticed by Dr R Mitra in his Notices of Sanskrit MSS., No 2204 *See also the Catalogue of the India Office No 2540, p 855 part IV*

Beginning स्वस्ति श्रीगणेशाय नम । श्रादशीकेन प्रबन्धकारप्रभ विनायकस्तुति क्रियते । तत्र । श्रनाद्यस्तु कालस्य श्रायत्तत्वाद्वित्वात् । श्रपराधीन । इतरप्रपञ्चविधुर । साधीनभुवनत्रय । स्वाश्रयभावश्यायनश्रीयाम भुवनत्रय । जयति सर्वो तयो (विशीतृकथा ?) प्रवर्त । कविरस कालस्य समन्यमानत्वात् । काल इति विशेषणस्य नाम विनायक । विघ्नपति विघ्ननायक इति च । एवदुग भवति । एवमुक्त कालरूपो विनायक सर्वोत्कर्षी भवतीति । तथाविधो विघ्नमादक । कालो विश्वात्

यथा त्रैभुवने सर्वं कार्ये कार्ये विजृम्भते ।
अवसानेषु कल्पानां सा ते साद्धं व्रजेश सा ॥ ८ ॥
आद्ये समावसारादि द्वितीये नाथमण्डलम् ।
नित्योद्धारस्तृतीयेऽस्याल्ललिताशं तयोर्द्वयो ॥ ९ ॥
नैमित्तिक तथा काम्यं सर्व्वंसं (?) षष्ठके भवेत् ।
कामेश्वरी सप्तमके परतो भगमालिनी ॥ १० ॥
नित्यक्लिन्ना तु नवमे भेरुण्डा दशमे स्मृता ।
एकादशे वह्निवासी (?) ह्यथ वज्रेश्वरी मता ॥ ११ ॥
त्रयोदशे भवेद् दूता त्वरिता सा चतुर्दशे ।

End.

निश्चाचिंत्याश्चाभ्युद्धितत्वमात्मवता सदा (?) ।
पूर्व्वोक्तद्वादशांतस्य मध्ये कृत्वा यथाविधि ।
योनिं तन्मध्यतो देवीं ललितां मध्यतो गुरुन् ।
पार्श्वयोर्गणुधान्यष्टौ कोणेषु परित क्रमात् ॥
नैश्वर्यादिकाश्चिन न हि द्वादशस्थापि (?)
द्वादशाम्नायजैस्तत्र नित्याविद्याभिरेव च ।
तन्नामविद्या नियता पूजयेत् साध्यंकल्पनम् ॥
सम्यावर्य षष्टिसंख्या जपेत् तद्दिनविद्यया ॥
मार्त्त (त् ?) कृत्य भवेत्तस्य नित्यनैमित्तिकादिक ।
तन्मध्ये नवयोनिं (?) वा विधातव्या च शक्तिभि ॥
पूजयेत् पाम्बुभयधकारादिकयोगत ।
यावज्जीवं विधिश्चैव कदित सिद्धिनामपि (?) ।
सर्व्वदा धेनासीष्ठाभवासनून् (?) ॥
सम्यङ् मर्मेतत्तत्वं कथित परमेश्वरि (?) ।
यत् परामृशतो भावन्या (भावेन्या ?) वयोरैक्यमपुते ।
न दद्यात्तन्मतत्तु नाभक्ताय कदाचन ।
नास्तिकाय न दंभाय न च्छद्मानयशालिने ॥
तथात्मिके वाच्चिकाय न लुब्धाय न मानिने ।
न पापायकृषिताय न दम्भाय न भेदिने ॥
यत् संवनीतत् सकल नित्या विद्या तु षोडश ।
भक्त्या संगृह्य विधिवद्यजते समर्दसकं ॥

इत च चपार्हमतपश्चिम व्याख्यायचनतद्यं ११६७ श्री । * * मावक
श्रीमत्कादिमताख्ये प्रलापा नवकल्केकविंशता च समन्वितम् ९४१ मुक्ति
भुमानमाधुव्यभाग्यगंधेहंसि । * * त् सुरश्रीरित्येकविंशत्यपरसंख्या ।
पंशवि सु (?) ११७०११०११४१११०५४६४ कादि मते तवे व्याख्यान-
यथमंत्रा: मइयाणां शादशकं न्यूनं पंचाशतेदिनम् ११६५० ॥ काश्मीर-
राजस्य गुरु श्रीकण्ठेशो हिशेश्वर ॥ ॥

विवरणमूलपूर्वम् ।

No. 26. तन्त्रराज: । Tantrarajah Substance, country made colourless paper, 12×6 inches Folia, 94 Lines, 14–17 in a page. Character, Nāgara Date, Samvat 1705 Appearance, very old, worn out, torn, and worm-eaten in parts. Verse Not correct Complete.

An original Tāntrika work, entitled Tantraraja or Kadimata Tantra, complete in 36 patalas or chapters See also the Catalogue of the India Office, No 2538, p 854, part IV.

Beginning. श्रीगणेशाय नम ॥ गुरुभ्यो नम ।

अनाद्यरी (?) पराधीन स्वाधीनभुवनत्रय ।
नयत्यपुरतो व्यासविश्व काली विनायक ॥ १ ॥
भगवन् सर्व्वतंत्राणि भवतोक्तानि मे पुरा ।
नित्यानि षोड़शानि च मवर्तवानि कृतशम ॥ २ ॥
तेषामन्योन्यसापेक्षात् ज्ञायते मतिविभ्रम ।
तस्मात्तु निरपेक्षं मे तंत्र तासां वद प्रभो ॥ ३ ॥
शृणु कादिमतं तर्थ पूर्णमन्यानपेक्षया ।
गोप्य सर्व्वप्रयत्नेन गोपन ततचोदितम् (?) ॥ ४ ॥
कथ कादिमतं नाम्ना तन्मे ब्रूहि महेश्वर ।
कालिकादिति प्रक्तोश पुरा तन्मतान्मया (?) ॥ ५ ॥
प्रोक्ते तेचे कादि कादि कालीमताख्येति (?) न गामत- ।
यच्च तत् सर्व्वतन्त्राणि सज्ञानं सर्व्वसिद्धिदम् ॥ ६ ॥
कादिमत्ता भवद्रूपा सा शक्ति सर्व्वसिद्धये ।
मत मद्गुप्त शृणमे मवमाधिरकल्पयत् ॥ ७ ॥

No. 28. तन्त्रसार: । Tantrasārah. Substance, country made yellow paper, 16×4 inches. Folia, 16. Lines, 7 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Verse and prose. Generally correct. Incomplete.

Another incomplete copy of the same work.

विसरवत्पूर्ववत्

No. 29. तन्त्रसार: । Tantrasārah. Substance, country made white paper, 10×4 inches, bound like an ordinary book. Folia, 102. Lines, 5-11 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, very old, worn out, and spoiled in parts. Prose and verse. Not correct. Incomplete.

A third incomplete copy of the same work.

विसरवत्पूर्ववत्

No. 30. ताराविलासोदय । Tārāvilāsodayah. Substance, country made reddish paper, 16×3 inches. Folia, 18. Lines, 4-9 in a page. Character, Bengali. Date, Śaka 1697. Appearance, very old, worn out, and writing slightly effaced in parts. Verse. Generally correct. Complete.

A Tāntrika work, compiled from Cinakramabandhavāridhi, by Vasudeva, complete in 10 chapters or ullasas. It treats of the worship of the Goddess Tārā.

Beginning. ओं नमो भवान्यै ।

यमाम्नाते मनोज्ञश्री सदमब विभाषते ।
यत्राज्ञाते न मरासत् तत्कद सदुपाश्रये ।
उद्धृत्य चीनक्रमसमन्तारिधे
श्रीकारलौनिर्मलरत्नसञ्चयम् ।
ताराविलासोदय एव उच्यते
श्रीवासुदेवेन गुरुपादभक्तित ।
कैलासशिखरासीन चन्द्रखण्डविभूषित ।

मिश्रसत्त्वमयी ध्यातिरिति सम्यक् समीरिता ।
ध्यातिकालनाशिमे तत तत्त्वं साक्षमात् कृतम् ॥

Colophon. इति षोडशनित्यातन्त्रे कादिमते षट्त्रिंशत्पटले समाप्तं शुभं भवतु सवत १७०५ समये आषाढ वदि ११ शनौ समाप्तमिति

विवरणम्—यन्त्रराजापरपर्यायकादिमताख्य तन्त्रमिदम् ।

No 27. तन्त्रसार । Tantrasārah Substance, country made yellow paper, 21 × 5 inches Folia 272 Lines 5-11 in a page Character, Bengali. Date 1740 Appearance, very old, and worn out Prose and verse Not correct Complete

A Tantrika compilation, entitled Tantrasāra by Krsnānanda, surnamed Āgamavāgīśa Noticed by Dr R. Mitra in his Notices of Sanskrit MSS, No 936 See also the Catalogue of the India Office No 2574 p 884, part IV

Beginning श्रीराम शिवाय ॥
नत्वा कृष्णपदद्वन्द्वं ब्रह्मादिसुरवन्दितम् ।
गुरुञ्च ज्ञानदातारं कृष्णानन्देन धीमता ॥
तन्त्रसारसमासाद्य प्राप्य यं प्रतिपद्य च ।
लोकव्यापक भक्तिदारम्भसार उतस्तत ॥

End. यद् यच्छया नाथ विमूढबुद्धया
व्यक्तीकृतं गुह्यतमन्तु तन्त्रे ।
भजत्स्वीयम् करुणानिधान
क्षमा न चार्हं श्रमसु पापिषु (?) ॥

Colophon इति श्रीकृष्णानन्दागमवागीशभट्टाचार्यविरचित तन्त्रसार समाप्त । शकाब्दा १६१४ ... ...

विवरणम्—श्रीकृष्णानन्दभट्टाचार्यविरचितमागमशास्त्रसारसङ्ग्रहात्मकं तान्त्रिकनिबन्धम् ।

No. 28. तन्त्रसारः । Tantrasārah Substance, country made yellow paper, 18×4 inches. Folia, 16. Lines, 7 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, old Verse and prose. Generally correct. *Incomplete.*

Another incomplete copy of the same work.

विवरणमूलपूर्व्वम्

No. 29. तन्त्रसारः । Tantrasārah Substance, country made white paper 10×4 inches, bound like an ordinary book Folia, 102. Lines, 5-11 in a page. Character, Nāgara Date, ? Appearance, very old, worn out, and spoiled in parts. Prose and verse. Not correct. Incomplete

A third incomplete copy of the same work.

विवरणमूलपूर्व्वम्

No 30. ताराविलासोदय । Tārāvilāsodayah Substance, country made reddish paper, 16×3 inches. Folia, 18 Lines, 4-9 in a page Character, Bengali Date, Śaka 1697 Appearance, very old, worn out, and writing slightly effaced in parts. Verse Generally correct. Complete

A Tantrika work, compiled from Cinakramabandhavāridhi, by Vasudeva, complete in 10 chapters or ullāsas. It treats of the worship of the Goddess Tarā

Beginning ओं नमो भवान्यै ॥

यन्नाशाते मनीषायां यद्यच विभाषते ।
यन्नाशाते न सर्वात्मन् तस्मै समुपास्महे ॥
उद्धृत्य चीनक्रमबन्धवारिधे
श्रीकावलीनिर्मलरत्नसञ्चयम् ।
ताराविलासोदय एष उच्यते
श्रीवासुदेवेन गुरुपादभक्तित ॥
कैलासशिखरासीनं चन्द्रखण्डविभूषितं ।

बकस्थली समासीना पृच्छति स्म नगात्मजा ।
कथमीशान सर्व्वज्ञ भवतस्ते तपोधना ॥
कां विद्यां प्राप्य कवयो भारतादीन् प्रचक्रिरे ।
श्रुत्वा नगात्मजावाक्य प्रहस्य परमेश्वर ॥
प्राह प्रियां परिष्वज्य साधु साध्विति पूजयन् ।
शृणु साधु महाविद्यामज्ञानेन्धनदाहिनीम् ॥
यामवाप्य महात्मानो धर्म्मकामार्थसुक्तिषु ।
मासाद्य मेनिरे किञ्चित् कथय गुह्यमुत्तम ॥
वादे सदसि या वाक्सम्भनी प्रतिवादिन ।
विद्याहानिकरी चैव विदुषा बलिदायक ॥
हासा यथा सदस्यानां सर्व्वमपि जल्पयेत ।
वादिनं वाथ राजानं तं पदौष वश नयेत् ॥
जिह्वायां न्यसनादेव मूकोपि सुकविर्भवेत् ।
ज्ञानमार्गेण मन्त्रस्य जपात् सर्व्वज्ञता भवेत् ?
अव्याहता मति शास्त्रे विजयी वाक्पतेरिव ॥
भावनावशसम्पन्नो भवेद्योगी महाकवि ॥
जडोपि यदि मूक स्यादभावनावशस्तत्पर ।
लभतेऽभिमतां वाणीं मन्त्रस्य लक्षजापत ॥
सुविमलसदन्तपाणिपादो
मुदितमना परदूषणे च मौनी ।
हरिहरकमलोद्भवाभिभक्तो
भवति चिराय सरस्वतीनिवास ॥
शतसुकृतसहस्रानेकजन्मप्रभावै
र्भवति यदि मनुष्यो गुर्व्वधीनश्चिराय ।
कथमपि मनुमेनं प्राप्य शिष्याय कस्मै
निजकुलतिलकाय ज्येष्ठपुत्राय दद्यात् ॥
मनुर्विमलय दातव्यो ज्येष्ठाय हितकारिणे ।
पुत्राय किमुतान्यस्मै शिष्याय स्वपौरुषम् ॥
मधुना लिखिनादर्व्वाग् जिह्वायां न्यसनादमु ।
विना पाठेन मूर्खोऽपि पण्डित सोऽभिजायते ॥
सर्व्वदा गोपयेदेनं मनुं सद्गुरुमेव च ।
तेन वीर्य्यवती विद्या निर्वीर्य्या स्यात् प्रकाशत ॥

न पापमतये दद्यान्नाभक्ताय कदाचन ।
गुरुभक्ताय शान्ताय दद्यादन्यर्थपूजकम् ।

End. श्री शिव श्री शिव श्री कर्माणि विविधानि कालिकाविहितानि च न लिखितानि श्री तत् सत् ।

यावच्छम्भुशिरोमणि शशिकला यावन्मुकुन्दे रमा
यावच्छेलमहीपतिश्च हिमवान् यावत् सदाचीनल ।
तावत् सुकवितादिसिद्धिमधुपानपरनाल्लियो
श्रीव्याघ्रीसुतवासुदेवसुकवेस्ताराविलासोदय ॥

Colophon. इति श्रीवासुदेवकविकरणविरचिते ताराविलासोदये दशमोल्लासः समाप्तः ॥ श्रीनाथगुरवे नमो नमः श्रीरस्तु लाभकी सयि, शकाब्दा १६८० समुद्राह रवीन्दवेऽलिखि पुस्तकमुत्तमं रघुनाथेन निशेष श्रीमार्यवतितीर्थ्या ॥ ०॥ श्रीनाथचरणेऽचला मतिरस्तु सदा मम ॥

विवरणम्—श्रीवासुदेवविरचितताराविलासोदयाभिधताराेपासनाविषयकोऽयं तान्त्रिकनिबन्धः ।

No 31. ताराभक्तिसुधार्णव । Tārabhaktısudhārnavah Substance countrj made white paper, 12×3 inches Folia, 341 Lines, 2-9 in a page Character, Nāgarı Date, ? Appearance, very old, and worn out Prose and verse Generally correct Complete.

A work on the same subject, compiled from several Tāntrika works, such as Rudrayāmala Tattvabodha, Tantracūdāmanı Matsya sukta, Tarārnava &c by Mahāmahopādhyāya Nṛsimha Ṭhakkura, entitled Tarābhaktısudharṇava complete in 11 chapters or tarangas

Beginning. श्रीगणाधिपतये नमः ॥

सीमामौलिमणिप्रवीणजलदश्यामाभिरामच्छवि
न्नव्यनपीतपटद्वयैककपटप्रोद्यत्परागोज्ज्वलम् ।
धन्नीवादनकौतकप्रविलसद् गम्भीरधीरध्वनि
वंदे किंचिदहं सदा मधुलिहं तत्पद्ममध्यस्थितम् ॥ १ ॥
हास्यश्रीसविराजमानकुसुमां वक्त्रेजराजत्फणा
मुद्यत्कुन्तलकैतवप्रविलसन्मत्तालिमालाकुलाम् ।
श्यामश्रीरमणीयनूपुरलता बालामपत्यामहं
कांचित् कल्पलतां नमामि ललितां येषाभिरामोदयताम् ॥

भालातटतटसंगमाद् भजति भालचन्द्राग्रतां
शिरोरुहनिवेशनाद्भवति जाह्नवीरूपधृक् ।
विभाति हृदि कौस्तुभाभकतया सुता च सदा
गुणोदयवरे भवे निरुपमाय तस्मै नमः ॥
नाना शस्त्राणि विज्ञाय गदाधरगुरोर्मुखात् ।
करोति नरसिंहोयं ताराभक्तिसुधार्णवम् ॥
प्रभुप्रणीतवचनानि विचित्रतोपि
नैपुण्यमध्यजगतोपि विभाति किन्तु ।
मध्येसमुद्रमुपजातमहामणीनां
न्यासो गुणेन गुणिनां किमु कौतुकाय ॥

End. पुष्पैर्बहुविधैर्देव यथाकालसमर्चितैः ।
रक्तपुष्पैर्महादेवि नानागन्धसमन्विते ।
बिल्वपत्रैस्तथागन्धैर्वापुष्पैर्विशेषतः ।
श्वेतरक्तपरागैश्च चम्पकैः केतकैस्तथा ।
एभि पुष्पैर्महादेवीं पूजयेत्त्रिपुरादिनीम् ।
मालती * * पुष्पैश्च सदूर्वैर्नार्चयेत्सदा ।
करवीरे श्वेतकुसुमे कुङ्कुमे काञ्चने तथा ।
एवं संपूजयित्वा च एभिर्द्रव्यैर्महेश्वरि ।
लक्षमेकं जपेन्मन्त्रं हविष्याशी जितेन्द्रिय ।

Colophon. इति तारिणीकल्प समाप्त । इति महामहोपाध्यायठक्कुरश्रीनृसिंहविरचिते ताराभक्तिसुधार्णवे एकादशस्तरङ्ग । श्रीमातेश्वरी जयतु (?) शुभमस्तु सर्व्वजगतां शिव शिव साव साव ।

विवरणम्—महामहोपाध्यायठक्कुरश्रीनृसिंहविरचितताराभक्तिसुधार्णवाख्यश्रीतारोपासनाविषयकोऽयं निबन्धः ।

No. 32. ताराभक्तिसुधार्णवः । *Tārābhaktisudhārnavah Substance*, country made white paper, 12×5 inches Folia 216 Lines, 7-12 in a page Character, Nāgara. Date, ? Appearance, very old, worn out, torn, writing effaced in parts, and written by different hands. Prose and verse *Generally correct Complete*

Another copy of the same work.

विश्वमनुत्तमम्।

No 33. ताराहस्यवित्ति। *Tārārahasyavṛttiḥ* Substance, country made colourless paper, 12×4 inches. Folia, 137 (of which the first three folia are entirely torn and illegible) Lines, 8 10 in a page Character Nāgara. *Date*, ? *Appearance*, very old, worn out torn, writing effaced in parts, and written by different hands Prose and verse Not correct. Complete

A Tāntrika compilation, in 15 paṭalas, entitled *Tārārahasyavṛtti*, by Śaṁkarāchāryya son of Kamalākara and grandson of Lambodara, a resident of Gauda. See the Catalogue of the India Office, No 2603, p 903, part IV

Beginning. शिव।

End.

मंडलात् कारितामिद्धिं सर्वभावामयी भवेत्।
वादादिषु च सर्वेच देवता विजयी भवेत्।

सकलजननीस्तोत्रं

आनन्दसंपतनाक्षतनामिदेवी
दारापम * * रिच जनकपर्णमे।
चन्द्रमुखेन मनसा परिचोयमानं
प्रसंति मेवसलिले पुलकेच चन्दा।
सपकामी न कर्तव्यो यदामात्मपुमीरितम्।
विधेयमन्य समीतधारावद्वीयमजनि।
चहवे कुपवो कुमनवदे
विपुत्र वर्पसि विद्युत निसंवे।
परवाधरस्य विमुर्वितं (?)
सवचामानिवपाश्वित * विमानवेच।
* * * पुवेच चमनाकरन्दना।
चन्देषि मंडरचेव वासनादिवि * * *

Colophon. इति श्रीगौडदेशनिवासिमहामहोपाध्यायश्रीशंकराचार्यविरचिततारारहस्य

विहतीका (?) समात (?) ॥ श्रीरस्तु शुभं भवतु । कल्याणमस्तु ॥ लिखित

ग्रन्थोऽयं * * * राहित * * ।

विवरणम्—गौरदृमहासिंहीगहराचार्यविरचिततारारहस्यविवृतिनामकतारारहस्यटीकाकर्षीय

क्रियम्. ।

No. 34. तोडलतन्त्रम् । Todalatantram Substance, country made yellow paper, 8×3 inches Folia, 27 Lines, 6 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, old and writing slightly effaced in parts Verse. Not correct. Incomplete

An original Tantrika work on the ten Mahâvidyâs, entitled Todalatantra, a part whereof under the name of Baddhayonimahâmudra-kathana has been noticed by Dr. R. Mitra in his Notices of Sanskrit MSS, No 995.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय ॥ देव्युवाच ।

इदि मे जगतां नाथ सर्व्वविद्यामय प्रभो ।
महाविद्यासु सर्व्वासु गुह्यासु भुवनत्रये ॥
एतासां दक्षिणे भागे नानारूपविधायकः ।
पृथक् पृथक् महादेव कथयस्व मयि प्रभो ॥
श्रीशिव उवाच ।
शृणु चार्व्वङ्गि सुभगे कालिकायास्तु भैरवम् ।
महाकालं दक्षिणाया दक्षभागे प्रपूजयेत् ॥
महाकालेन वै सार्द्धं दक्षिणा रमते सदा ।
तारायाः दक्षिणभागे अक्षोभ्यं परिपूजयेत् ॥
समुद्रमथने देवि कालकूटं समुत्थितं ।
सर्व्वे देवाः सदाराश्च महाक्षोभमवाप्नुयुः ।
क्षोभादिरहितं यस्मात् पीतं हालाहलं विषम् ।
अतएव महेशानि अक्षोभ्यः परिकीर्त्तितः ।
तेन सार्द्धं महामाया तारिणी रमते सदा ॥
महात्रिपुरसुन्दर्य्या दक्षिणे पूजयेत् शिवं ।
पञ्चवक्त्रं त्रिनेत्रञ्च प्रतिवक्त्रे सुरेश्वरि ॥
तेन सार्द्धं महादेवी सदा कामकुतूहला ॥

अतएव महेशानि दक्षिणेति प्रकीर्त्तिता ।
श्रीमद्भुवनसुन्दर्या दक्षिणे पार्श्वके यजेत् ।
स्वर्गे मर्त्ये च पाताले या आद्या भुवनेश्वरि ।
एतासु रमते येन त्र्यम्बकेन महात ॥
समाजिय समाख्यात सर्व्वतन्त्रप्रपूजित ।
भैरव्या दक्षिणे भागे दक्षिणामूर्त्तिपञ्चकम् ।
पूजयेत् परयत्नेन पञ्चवक्त्रं तमेव हि ।
छिन्नमस्ता दक्षिणांशे कबन्ध पूजयेच्छिवं ।
कबन्धपूजनाद्देवि सर्व्वसिद्धीश्वरी भवेत् ।
धूमावती महाविद्या विधवारूपधारिणी ।
बगलाया दक्षभागे एकवक्त्र प्रपूजयेत् ॥
महारुद्रेति विख्यातं जगत्संहारकारकम् ।
मातङ्गी दक्षिणांशे च मतङ्गं पूजयेच्छिवम् ॥
तमेव दक्षिणामूर्त्तिं जगदानन्दरूपकम् ॥
कमला दक्षिणांशे (?) विष्णुरूपं सदाशिवम् ।
पूजयेत् परमेशानि संसिद्धो नात्र संशय ॥
पूजयेद्दक्षपूर्व्वांश दक्षिणांशे (?) ब्रह्मरूपकम् ।
महामोक्षप्रदं देवं दशवक्त्रं महत्तरम् ॥
दुर्गायाः दक्षिणे देवि नारदं परिपूजयेत् ।
नाकारं दक्षिणा च दकारं पालकं सदा ।
देवि संहाररूपत्वात् नारद परिकीर्त्तित ॥
अन्यासु सर्व्वविद्यासु चाक्षोभ्य (ए ?) निगद्यते ।
स एव तस्य भर्त्ता च दक्षभागे प्रपूजयेत् ॥

End. नास्ति

Colophon. इति तोडलतन्त्रे दशमोऽध्याय ॥

विवरणम्—तोडलाख्यतन्त्रमिदं महाविद्योपासनादिविषयकम् ।

No. 35. त्रिपुरासुन्दरीस्तोत्रम् । Tripurāsundarīstotram. Substance, country made white paper, 6×3 inches. *Folia*, 34 (of which foll 2-10 are wanting) Lines, 9 in a page. Character, Nagara. Date, ?

Appearance, very old, and writing slightly effaced in parts. Verse Not correct. Incomplete.

A collection of prayers and amulets of Goddess Tripurasundarī, from Rudrayāmala, Śivapurāṇa, &c.

Beginning *of the Stavarāja,* श्रीमहाराजराज्ञिश्वै नमः ।

कल्याणमुदरापुत्रिकंदर्पामितसुप्रभा ।
कारुण्यसागराकारा कलिदोषैकहारिणी ॥ १ ॥
कमला वाकपत्नी देवी कामितार्थप्रदायिनी ।
कर्पूरीतिलकोद्भासिवदना कमलालया ॥ २ ॥
कङ्कणी कलामौली करवीरसुपूजिता ।
एकानंदपराशक्तिरेकाभदप्रदायिनी ।
एकानेकजगन्माता चैकभक्त्या सुपूजिता ॥ ३ ।

End *of the Stavarāja*

आकाशे (शे ?) सुप्रकाशे सकलगुणमयीं सुन्दरीं रक्तनेत्रां
नित्यां पद्मासनस्थां तरुणरविनिभां रक्तचंद्रप्रभां च
आत्मानं सर्व्वभावे सकलगुणयुतां सर्वदा यो हि पश्येत्
साक्षादेव शिवो वा मदनदहनकृत् खेचरी जायते स ॥ १४८ ॥

Colophon इति श्रीरुद्रयामले शिवकल्पे त्रिपुरासुन्दर्यास्तवराजं पूर्ण (?) ॥

Beginning *of the Kavaca (Amulet)*

त्रैलोक्यमोहनं चेति नामतः परिकीर्त्तितं ।
इदानीं श्रोतुमिच्छामि सर्व्वार्थे कवचस्य हि ।
ईश्वर उवाच ।
शृणु देवि प्रवक्ष्यामि कवचं भुवनेश्वरी (?) ।
त्रैलोक्यमोहनं नाम महापातकनाशनम् ॥

End न शस्त्राघातमाप्नोति स चिरान्मृत्युमाप्नुयात् ।
तस्मात् सर्व्वप्रयत्नेन कवचं प्रपठेत् सुधी ॥

Colophon इति श्रीरुद्रयामले उमामहेश्वरसंवादे त्रैलोक्यमोहन कवच सम्पूर्णम् ॥ ॥

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् त्रिपुरासुन्दर्याश्चापि स्तोत्राणि कवचञ्चैक वर्त्तते ।

No. 36. दत्तात्रेयतन्त्रम् । Dattātreyatantram Substance, country made white paper, 15×5 inches Folia, 8 Lines, 13-14 in a page. Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, very old, and torn Verse Not correct Complete.

A Tāntrika work on mystic subjects, entitled Dattātreya tantra, composed by Śiva at the request of Dattātreya. Noticed by Dr R. Mitra in his Notices of Sanskrit MSS, No 1850.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । श्रीगुरुचरणाभ्यां नमः ।

श्रीदत्तात्रेय उवाच ।

कैलासशिखरासीनं देवदेवं महेश्वरं ।
दत्तात्रेय पर्य्यपृच्छच्छंकरं लोकशंकरम् ॥ १ ॥
कृताञ्जलिपुटो भूत्वा पृच्छती भक्तवत्सल ।
भक्तानां च हितार्थाय कल्पतन्त्र कथ्यते ॥
कलौ सिद्धमहाकल्प तंत्रविद्याविधानकम् ॥
कथयस्व महादेव देवदेव महेश्वर ।
सन्ति नानाविधा लोके यंत्रमंत्रविचारक (?) ।
आगमोक्ता (?) पुराणोक्तवेदोक्ता डामरे तथा ।
उड्डीशे चादितंत्रे च कालचंडेश्वरे मते ।
राधातंत्रे च उच्छिष्टे राधातंत्रे महेश्वरे ।
तत् सर्व्वं कीलनं कलौ वीर्य्यविवर्ज्जिता ॥
ब्राह्मणो (?) कामक्रोधौ च तस्य कारणहेतवे ।
विना कीलनमंत्राद्य तंत्रविद्या कथ शिव ।
तंत्रविद्या यथा सिद्धिक्रियां कुरु मम प्रभो ॥

ईश्वर उवाच ।

शृणु सिद्धिं महायोगिन् सर्व्वयोगविशारद ।
तंत्रविद्या महागुह्यं देवानामपि दुर्लभम् ॥
तवाग्रे कथितं देव तंत्रविद्याशिरोमणे ।
गुह्याद्गुह्यं महागुह्यं गुह्यं गुह्यं पुनः पुनः ।
गुरुभक्ताय दातव्यं अभक्ते न कदाचन ।
शिवभक्तिकमनसे दृढचित्ते समन्विते (?) ।
शिरो दद्यात् सुतं दद्यान्न दद्यात् तंत्रकल्पकम् ॥
पक्षे पक्षे न दातव्य मान्यदा हरकीर्त्तितम् ।

No. 38. दाशरथीयतन्त्रम् । Dāśarathīyatantram Substance, country made white paper, 14×4 inches. Folia, 384 Lines, 3-10 in a page Character, Nāgara. Date, ? Appearance, old. Verse Not correct. Complete

A Tāntrika work based on Vedik principles, entitled Dāśarathīya Tantra or Vedārtha saṁgraha, originally proclaimed by Rāma, the son of king Daśaratha, before Ṛṣis, Lokapālas, &c, who had gone to Ayodhyā to render homage to Rāma. Afterwards Ṛṣyaśṛṅga related it to a large assemblage of Ṛṣis who occasionally met at his *Siddhyāśrama*. *It consists of two parts, Pūrva, the first, and* Uttara, the last. The former contains sixty chapters, and the latter forty. See the Catalogue of the India Office, Nos 2557 2558, p 866, part IV.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । श्रीसाम्बशिवाय नमः ।

वागीशाद्याः सुमनसः सर्वार्थानामुपक्रमे ।
यं नत्वा कृतकृत्याः स्युस्तं नमामि गजाननम् ॥ १ ॥
श्रीमानकौसपादाब्जद्वन्द्वमर्गं जितेन्द्रियं ।
विभाण्डकसुतं शान्ताभर्तारं तपसांनिधिम् ॥ २ ॥
सिद्धाश्रमे समासीनमध्यम गमकल्मष ।
उद्दालक उदंकश्च श्रीदत्त्यो गालवस्तथा ॥ ३ ॥
शौनकश्च सुत शातातपमार्कंडौ महातपा ।
मौर्यंयामासमकर्षेण सिद्धाश्रममुपागता ॥ ४ ॥
तत्र सिद्धाश्रमे पुण्यतीर्थे स्नात्वा तपस्विन ।
स्वध्याय न सर्वोताभिमपायन् शौनकप्रथा ॥ ५ ॥
योगारूढ महात्मानं ज्वलतं तपसा मुनिं ।
दृष्टा प्रयोस्तु साष्टांगं कृतांजलिपुटा द्विजा ॥ ६ ॥
तान् दृष्टा योगिवर्यो(र्यो ?)ऽसौ शान्ताभर्ता महातपा ।
पूजा कुशलमस्यप्रसास्तेषुपर्यपृच्छत् ॥ ७ ॥
मौद्गल्योद्दालकौदेकशातातपादयो द्विजा ।
शासीना श्रावनेच्छे(च्छे ?)ते विभाण्डकसुतं विभुं ॥ ८ ॥
धर्मजिज्ञासया वाक्यमिदं प्रोचुस्तपोधना ।

ऋषय ऊचु ।

विभाण्डकसुत स्वामिन् सर्वज्ञ तपसांनिधे ॥ ९ ॥

यस्याभिर्वलपक्षतं सर्व्वं मयजमय मे ।
ब्रह्मणीर्थं गता यत्र पितरो न पितामहा ॥ १० ॥
यस्याश्चाभिर्महद्राज्य सर्व तत्पाददर्शनात् ।
यस्य यस्मा ललाटे च प्रलानि सकलानि च ॥ ११ ॥
तत्पाम(दाम्भो ?)दृष्टवद्दर्शनं पुष्करासिमि ।
यज्ञजन्मार्जितैर्मर्भ मान्यया तपसानिधे ॥ १२ ॥
रामएव परं ब्रह्म रुद्रो (?) विष्णु प्रजापति ।
सान्याप्रारायणीनंतौ वाजनी नरकेश्वरी ॥
तदुक्तमितत् परमं तत्व गुह्यतरं शुभं (?) ॥ २ ॥
श्राव्यमावाव्यवक्राम्नाच्छिष्येण नियतात्मना ।
श्रुत्वा गुह्यतम शास्त्रमिदं दाशरथेरितम् ॥ ११ ॥
देशिकं पूजयेद्देवैर्वस्त्रैराभरणैरपि ।
देशिकं शास्त्रवक्तारमपूज्य विमूढधी ॥ ११ ॥
क्रियाहानिमवाप्नोति कार्यसिद्धिं न विंदति ।
स पूजयति वक्तारं शास्त्रस्यास्य महात्मना ॥ ११ ॥
शाश्वतं पदमाप्नोति पुनरावृत्तिवर्जितं ।
कुटुंबवृद्धि धनधान्यवृद्धि सौभाग्यवृद्धिं च सुखानि (?) नित्य ।
यथाप्य शास्त्रश्रवणेन पश्चात् परं पदं याति रमाधिवासं ॥ २१ ॥

अगस्त्य उवाच ।

स्तुतं गिरिजादभ्ये शिवेन परमात्मना ॥ २२ ॥
चित्कलामनुमाहात्म्यमात्मेतद्रहस्यक ।
पूर्व्वं नारायणेनोक्तमुत्तरं शङ्करेरितं ॥ २६ ॥
तंच दाशरथेर्याख्य वेदसारार्थसंग्रहं ।
पवित्रमपि वाध्यायमर्थं मानपुर सरं ॥ २७ ॥
पठेद्य मनुष्यादपि विमुक्त पापराशिभि (?) ।
प्रयाति परमं धाम सनातनमनुत्तमम् ॥ २८ ॥
सप्तम गमुखाभीशाकृत्वैतत् परमं पदं ।
मत्वात्मान परं ब्रह्म रामं नारायण विभुं ॥ २९ ॥
यस्यायं समाभाव्य आत्मा यन्मरहस्यक । -
ततत्काप्तनीजम्नु स्वात्ममान् मुदितात्मना ॥ ३० ॥
इद तवै मयाहुक्त तारकब्रह्मदायिका ।
जानकीपतिना भौक्त अन्दानदहेतुकम् ॥ ३१ ॥

Colophon. इति श्रीमदुत्तरखण्डमतखण्डे दामत्यौये तंत्रे, देवतार्चनपदे अगस्त्यौ सौभाग्यविद्योदये राजराजविद्यासारार्णवे प्रासादखण्डे नाम पंचचत्वारिंशोऽध्यायः । ५ । ४ । ४ । ५ । ४ । ५ ।

No. 39. नारदपञ्चरात्रं (पौष्करसंहिता) । Nāradapañcarātram (Pauṣkarasaṃhitā). Substance, country made white paper, 10×5 inches. *Folia, 1098 (of which fol I is wanting). Lines, 10-11 in a page.* Character, Nāgara. Date, ? Appearance, old, worn out, and slightly worm eaten in parts. Verse. Not correct. Incomplete.

A Tāntrika work consisting of 43 adhyāyas in which Puṣkara is instructed by Bhagavat in sacrificial rites. See the Catalogue of the India Office, No. 2531, p. 846, part *IV*.

Beginning. नास्ति ।

End. नास्ति ।

Colophon. इति श्रीनारदपञ्चरात्रे पौष्करसंहितायां चतुर्विचारो नाम त्रिचत्वारिंशोऽध्यायः ।

विवरणम्—नारदपञ्चरात्रान्तर्गत पौष्करसंहिताभिधमाविकविषयविशेषः । पौष्करं प्रति भगवदुपदिष्टत्वात् पौष्करसंहितेति नामधेयमस्य ।

No. 40. नारायणार्चारत्नमाला । Nārāyaṇārcāratnamālā. Substance, country made white paper, 10×4 inches. Folia, 104. Lines, 5-7 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, very old, worn out, partly torn, and worm-eaten throughout. Verse. Generally correct. Complete.

A guide to the worship of God Nārāyaṇa, entitled *Nārāyaṇārcāratnamālā*, by Bhagavanta Gosvāmin.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

नारायणं परं धाम नौमि श्रीवत्सलक्ष्मयं ।
यस्माल्लोकोदयौ स्रति मायामौश्वरमक्षिणौ ॥

प्रातः प्रबुध्य गुरुं देवं च नमस्कृत्य षट्चक्रोपदिष्टोत्थाय स्वस्तिकाद्यासने नोपविश्य मूलादिब्रह्मरंध्रान्तं ज्योतिर्मयं देवं ध्यात्वा संप्रार्थ्यावश्यकं निर्वर्त्य शौचं दंतधावनं च कृत्वा मूलमंत्रेण मुखं प्रक्षाल्याचम्य मंत्राभिषेकपूतदेहः देवनिर्माल्यमपाकृत्य पुष्पादिनाभ्यर्च्य स्नायात्।

End.

अथवान्यप्रकारेण पुरश्चरणमुच्यते।
षड्भिरेकस्य चंद्रोर्वा शुचि पूर्व्वमुपोषित ॥
नद्यां समुद्रगामिन्यां नाभिमात्रे जले स्थित ।
ग्रासादिमोक्षपर्यंतं जपेन्मंत्र समाहित ॥
अनंतरं लक्षहोमादिकं चरेत्।
तदंते मंत्रसिद्ध्यर्थं गुरुं संपूज्य तोषयेत्।
ततश्च मंत्रसिद्धिः स्याद्देवता च प्रसीदति।
अथवा देवतारूपं गुरुं भक्त्या प्रतोषयेत्।
पुरश्चरणहीनोऽपि मंत्री सिध्येन संशय ।
एवं साधितमंत्रस्तु काम्यकर्माण्याचरेदिति ॥

Colophon. इति श्रीभगवंतगोस्वामिना कृता नारायणार्चारत्नमाला सम्पूर्णं (?)। श्रीशिव परमात्मने नमः श्रीरस्तु शुभमस्तु ॥

विवरणम्—श्रीभगवतगोस्वामिकृतनारायणार्चारत्नमालानामकतान्त्रिकीकरीतिकरणकनारायण पूजापद्धतिरूपोऽयं प्रबन्ध ॥

No. 41. नारायणार्चारत्नमाला। Narāyanārcāratnamāla Substance, country made white paper, 16×7 inches Folia, 35 Lines, 5-12 in a page Character, Nagara Date, Samvat 1955 Appearance, fresh Verse Not correct Complete

Another copy of the same work

विवरणमुक्तपूर्व्वम्।

No. 42. निगमकल्पद्रुमः । Nigamakalpadrumah. Substance, country made yellow paper, 18×4 inches Folia, 32 Lines, 6 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, old, and worn out Verse. Generally correct. Complete

A Tāntrika work on the Kaula system, entitled Nigamakalpa druma, spoken by Pārvatī at the request of Mahādeva, consisting of 13 chapters or paṭalas. It has been noticed by Dr. R. Mitra in his *Notices*, No 293

Beginning. श्री नमो कालिकायै ।

कैलासशिखरे रम्ये क्रीडन्तीं जगन्मोहिनीम् ।
पप्रच्छ समये भगवान् महेश्वरोऽपि ताम् ।
मातर्दुर्गे महाभागे सर्वकल्याणकारिणि ।
इतिहासाद्या बहुधा श्रुतं बहुविधं मया ।
इदानीं सारभूतं यत् कुलं कार्यं तदुच्यताम् ।
तव प्रीतिकरं देवि सुगोप्यं यत्नतः शिवे ।
वद मे सर्वकल्याणि यदि स्नेहोऽस्ति मां प्रति ॥

श्रीदेव्युवाच ।

शृणु देव महाभाग तवैव कथयाम्यहम् ।
तव स्नेहेन महादेव सत्यं सत्यं न संशयः ॥
न वक्तव्यं कदाचित्तु पशौ रक्षेत् पुनः पुनः ।
प्रकाशात् सिद्धिहानिः स्यात् सत्यमेतद्ब्रवीमि ते ।
येन त्वं शिवतां प्राप्तो विष्णोर्विष्णुत्वमेव च ।
ब्रह्मत्वं ब्रह्मणश्चैव देवानाञ्चैव देवता ॥
तदुपायं वदिष्यामि स्वर्गे मर्त्ये रसातले ।
सिद्धानां सिद्धिदं चैव कामिनां काममेव च ॥
शृणु त्वं महता स्नेह प्रतिगोप्य वदाम्यहम् ।
सकामश्चैव निष्कामो द्विधा लोके प्रकीर्त्तितः ।
सकामः कामनायुक्तो निष्कामः केवलः शिव ॥

End तव सन्निधौ रात्रौ नारीयोगे कुलेश्वर ।
सहस्रं वा तदर्द्धं वा शतं वापि पठन्नरः ।
तथा सिद्धिमवाप्नोति सत्यमेव कुलेश्वर ।
इति ते कथितं देव सर्वसाधनमुत्तमं ।

भमार्थं यदि गन्धौघानदा नैव कर्म लभेत् ।
एतत्तु क्रमयोगेन सर्वसिद्धि प्रजायते ।
तस्मिन् स्वर्णेन कवचं कृत्वा कण्ठे विधारयेत् ।
तत्र प्रत्ययफलदो सर्वो भवति शङ्कर ।
स्वयोनिपुष्पसहित च्छायायां मलयानये (?) ।
मां पश्यति साधकेन्द्र सर्वदैव कुलेश्वर ।

Colophon. इति निगमकल्पद्रुमे नवोदश पटल ॥ ॥ श्रीगुरुचरणे मम भक्तिरस्तु ।

विवरणम्--निगमकल्पद्रुमाभिधोऽयं कौलाचारविषयकमान्त्रिकनिबन्धविशेष ।

No 43. निल्याषोडशिकाम्बुधि । Nityasodasikāmbudhih Substance country made white paper, 10×5 inches Folia, 185 (of which the last fol is torn) Lines 4-10 in a page Character, Nāgara Date, ? Appearance, very old, worn out, torn, worm-eaten throughout, and written by different hands Verse Not correct Complete

This work has been already noticed under the name of Tantra Rāja, see No 26, and also noticed in the India Office Catalogue under the name of Kadimata tantra, No 2538, page 854, part IV.

विवरणमुक्तपूर्वम् ।

No. 44. नित्याषोडशिकाम्बुधिव्याख्यानम् । Nityāsodasikāmbudhivyākhyanam Substance, country made colourless paper, 10 × 4 inches Folia, 83 Lines 13-19 in a page Character, Nagara. Date, ? Appearance, old, worn out, and written by different hands Prose Generally correct Incomplete

A commentary on the above mentioned work, entitled Setubandha, by Bhaskara, complete in eight chapters

Beginning. श्रीमद्गुरुज्ञानानन्दनाथचरणकमलेभ्यो नम ॥
श्रीशंभोरविपयित पितुरभूद्य कौलमार्गोदरे ।
विद्याष्टादशकस्य मर्मभिदभूद्य श्रीनृसिंहाद् गुरो ।
यस्य(श ?) शिवदत्तयज्ञचरणे पूर्वाभिषिक्तोऽभवत्

मधुरामदूतमालकमध्यमसत्ये मे विजयते ।
यथिविमोकधुरीण गुरुवरणशरणमय भारीकर ॥ ५ ॥
भारभसकपर्यीवलभीदतदतोम्नागानवस्थाये
गुरोदिशेतु समभिदधारोराश्रितेह विश्रान्ति ॥ ६ ॥
येषु दीक्षागमयशश्रीग्यामार्गोडीपराक्रमा ।
सामान्यय क्रमोऽन्दयो क्रमश्च प्रतिपादिता ॥ ७ ॥
प्रतिपाद्येषु सुव्यक्तमगतान्यत्र यद्भवेत् ।
तत्सर्वं श्रीगुरुपीठे दक्षाशीकाधिगम्यता ॥ ८ ॥
नान्योपमदलैर्गै प्रयुञ्जानस्य मे क्रमात् ।
श्रम (भ्रम ?) प्रमादपद्यलितं समादधन्तु सद्विद ॥ ९ ॥
सुलसंसूचितानुक्तविदग्धाणीति काम्यता ।
तत्रान्तरात् सम्प्रदायादप्युक्तेह क्वचित् क्वचित् ॥ १० ॥
इह क्रमाणां सर्वेषां श्रीक्रम प्रकीर्तित ।
चर्तिदिष्य तमन्यत्र विशेषस्तु निरूप्यते ॥ ११ ॥
श्रेयोऽर्थिन साधकस्य सार्गे श्रीसुदरीक्रमे ।
आवश्यकत्वात् प्रथम दीक्षाविधिरदीर्यते ॥ १२ ॥

End नास्ति

Colophon. इति श्रीभासुरानंदनाथचरविद (चरणारविन्द ?) लिलिदायमानमानसैनी-मानदनाथे (?) निर्मितेऽभिनवे कलपद्मानुसारिणि (?) नित्योत्सवनिबंधे दीक्षाहकारभनिरुपणीनामारभोल्लास प्रथम सपूर्ण ॥ श्री ॥

विवरणम्—नित्योत्सवाभिध कश्चिन् तान्त्रिक निबंधविशेष श्रीउमानन्दनाथविरचित ।

No. 47. पार्थिवलिङ्गपूजाविधि । Parthivalingapujavidhih Substance, country made white paper, 12 × 4 inches. Folia, 5 Lines, 6-8 in a page Character, Nagara Date ? Appearance, old, and worn out Prose Generally correct Incomplete

A guide to the worship of the earthen image of God Śiva, compiled from Rudrayamala and other Tāntrika works Anonymous

Beginning. श्रीगणेशाय नम । औं नम शिवाय । अथ पार्थिवलिङ्गपूजाविधि लिख्यते । अथ श्रीपार्थिवेश्वरचिन्तामणिविधानंतत्र लिप्यानुप्रक्कर्ता

ब्रह्मा ऋषि कामदुघादेवता गायत्रीच्छंद श्रीशवरदस्वरूपिणी पार्थिवेश्वर चिन्तामणिर्देवता ओं ह्रीं बीजं ह्रीं शक्ति नम कीलकं ममाभीष्टसिद्धयर्थे जपे विनियोग ॥ ओं ह्रीं ह्रीं सर्व्वज्ञानाय शिवाय अंगुष्ठाभ्यां नम । ओं ह्रीं ह्रीं सम्वतृप्ताय शिवाय तर्ज्जनीभ्यां नम । ओं ह्रीं ह्रीं नित्यशुभशक्तिशिवाय मध्यमाभ्यां नम । ओं ह्रीं ह्रीं सर्व्वज्ञानशक्तये अनामिकाभ्यां नम । ओं ह्रीं ह्रीं नित्यानन्दशक्तये कनिष्ठाकाभ्यां (?) नम ॥ ओं ह्रीं ह्रीं अनन्तशक्तिशिवाय करतलकरपृष्ठाभ्यां नम । एवं हृदयादिषडंग । कर्पूरगौरं करुणावतारं ससारसार भुजगेंद्रहार ॥ सदा रमत हृदयार विन्द (न्दे ?) भव भवानीसमहं नमामि ॥ १ ॥

End. नास्ति

Colophon. नास्ति

विवरणम्— शिवपूजापद्धतिदीपोऽयं निबन्ध ।

No. 48. पुरश्चरणरसोल्लास । Puraścaranarasollāsah Substance, country made colourless paper, 18×4 inches Folia, 10 Lines, 11×13 in a page Character, Nāgara Date, Śaka 1686 Appearance, old, and worn out Verse Generally correct Complete

A Tantrika work, in the form of a dialogue between Pārvatī and Mahadeva, on acquiring proficiency in mantras and on the practice of Purascarana, which is a kind of worship entitled Purascaranollāsa. Noticed by Dr R Mitra in his Notices of Sanskrit MSS, No. 453.

Beginning. ओं श्रीनाथगुरवे नम ॥

देव्युवाच ।

देवपूज्य महाबाहो ससारार्णवतारक ।
रहस्य देवदेवेश पुरश्चरणकर्म्मण ॥
अतिगोप्य महागुह्य हृदये विद्यते तव ।
कृपया कथयेशान अनुग्राह्यास्म्यह यदि ॥

श्रीदेव उवाच ।

अतिगुह्य महत्पुण्य सारात्सारं यदीच्छिते ।
सुषुम्नागर्भमध्यस्थ सर्व्वयोगमयं प्रिये ॥

अगुरामनूनकालवमग्रपसुरस्य मे विजस्येह ।
यथिविमोकधुरीण गुरुचरणस्मरणमेव मार्गोकर ॥ ५ ॥
आरभसहयशौवनप्रौढमदतीम्मनालवस्माधे
सूमीदितेमु सम्रभिदक्षासैराग्रितेह विश्वान्ति ॥ ६ ॥
येषु दीक्षागयश्रीग्रामाकोडीपराक्रमा ।
सामान्यश्च क्रमोऽन्येषां क्रमश प्रतिपादिता ॥ ७ ॥
प्रतिपायेषु कुष्यत्वमगतान्यश्च यद्भवेत् ।
तत्सर्व्व श्रीगुरुमीक्षं रलाखीकेधिगम्यतां ॥ ८ ॥
नान्योपसङ्गलेरगै मयुजामध्य मे क्रमात ।
श्रम (मम ?) प्रमादस्खलितं समादधतु तद्विद ॥ ९ ॥
सुवर्णसूचितानुक्तविरुद्धांगीति काध्यता ।
तत्रागपात् सप्रदायादप्युक्तेह क्वचित् क्वचित् ॥ १० ॥
इह क्रमाणां सर्वेषां श्रीक्रम प्रकृतिर्मत ।
चतिदिश्य ममन्यत्र विशेषस्तु निरुप्यत ॥ ११ ॥
श्रेयोऽर्थिन साधकस्य सागे श्रीसुदरीक्रम ।
आवश्यकत्वात् प्रथमं दीक्षाविधिरुदीर्यते ॥ १२ ॥

End नास्ति

Colophon. इतिश्रीभासुरानंदनाथचरविद (चरणारविंद ?) मिलिंदायमानमानसैनो- मामदनाथे (?) निर्मिते,भिनवे कल्पसूत्रानुसारिणि (?) नित्योत्सवनिबंधे दीक्षासमारम्भनिरुपणोनामारभोल्लास प्रथम सपूर्ण ॥ श्री ॥

विवरणम्—नित्योत्सवाभिध कश्चित् तान्त्रिक निबन्धविशेष श्रीउमानन्दनाथविरचित ।

No. 47. पार्थिवलिङ्गपूजाविधि । *Parthivalingapujāvidhih* Substance, country made white paper 12 × 4 inches Folia, 3 Lines, 6–8 in a page Character, Nāgara Date ? Appearance, old, and worn out Prose Generally correct Incomplete

A guide to the worship of the earthen image of God Śiva, compiled from Rudrayāmala and other Tantrika works Anonymous

Beginning. श्रीगणेशाय नम । ओं नम शिवाय । अथ पार्थिवलिङ्गपूजाविधि लिख्यते । अस्य श्रीपार्थिवेश्वरचिंतामणिविद्यामंत्रस्य मिषयाजुषकर्षी

ब्रह्मा ऋषि कामदुघादेवता गायत्रीच्छन्द ह्रीं बीजं ... शक्तिः
चिन्ताविनियोगः ह्रीं श्रीं क्लीं श्रीं ह्रीं नम अंगुष्ठ ...
जपे विनियोग । ह्रां ह्रीं ह्रीं सर्वज्ञाय शिवाय अंगुष्ठाभ्यां नमः । ह्रीं
ह्रीं ह्रीं सर्वगुहाय शिवाय तर्जनीभ्यां नम । ह्रां ह्रीं ह्रीं नित्यतृप्ति-
शिवाय मध्यमाभ्यां नम । ह्रां ह्रीं ह्रीं अनादिबोधाय अनामिकाभ्यां
नम । ह्रां ह्रीं ह्रीं नित्यानन्दशक्तये कनिष्ठिकाभ्यां (?) नम । ह्रां ह्रीं
ह्रीं अनन्तशक्तिशिवाय करतलकरपृष्ठाभ्यां नम । एवं हृदयादिन्यासं ।
कर्पूरगौरं करुणावतारं संसारसारं भुजगेन्द्रहारं । सदा वसन्तं हृदया-
रविन्दे (न्दे ?) भवं भवानीसहितं नमामि ॥ १ ॥

End. नास्ति

Colophon. नास्ति

विवरणम्- विस्तृ...विवरणीयं विषयम् ।

No 48. पुरश्चरणोल्लास । *Puraścaraṇollāsaḥ Pañcatantram*, country made colourless paper, 18×4 inches *Folia*, 19 *Lines*, 11/13 in a page Character, Nagari *Date*, Śaka 1696 *Appearance*, old, and worn out Verse Generally correct *Complete*

A Tantrika work, in the form of a dialogue between Pārvatī and Mahādeva on acquiring proficiency in mantras and on the practice of Puraścaraṇa, which is a kind of worship entitled Puraścaraṇollāsa. Noticed by Dr R. Mitra in his Notices of Sanskrit MSS, No 403

Beginning. श्री गणेशाय नमः ।

ईश्वर उवाच ।
देवदेव महादेव संसारार्णवतारक ।
सर्वस्य देवदेवेश पुरश्चरणकारक ॥
अतिगोप्यं महातत्त्वं कथयस्व शिवाने तव ।
कृपया कथयेशान यद्यहं तव वल्लभा यदि ॥
श्रीदेव उवाच ।
अतिगुह्यं महातत्त्वं सारात्सारं वदामि ते ।
सुगुप्तं सर्वतन्त्रेषु सर्वसिद्धिमयं प्रिये ॥

पुरश्चरणहीनार्थं मन्त्रं मत्प्रभव सदा ।
यत्कृत्वा साधको याति दुर्लभं परमं पदम् ॥
अचिन्त्यमनघं तत्त्वं सदा हृदि मम स्थितम् ।
एतत्तत्त्वमविज्ञाय पुरश्चर्यां करोति यः ।
स भ्रष्टः स च पापिष्ठः कथं सिद्धिमवाप्नुयात् ।
एतत्तत्त्वानुसारेण पुरश्चर्यां करोति यः ।
स सिद्धः सगणः सोऽपि न च विघ्नं संशयः ॥
दिव्यं वीरं गुरुं मत्वा दीक्षां कृत्वा विचक्षणः ।
तत्र समाहितो भूत्वा पुरश्चर्यां करिष्यति ॥
किं तस्य ध्यानपूजाया तस्य सिद्धिरदूरतः ।
न च दीक्षापरं ज्ञानं न च दीक्षापरं तपः ॥
न च दीक्षासमं कामं तस्माद्दीक्षा गरीयसी ।
दीक्षायां चक्रमापाद्य न कालनियमः क्वचित् ॥
सद्गुरोर्दर्शनेनैव सुखपर्व्व उपस्थितम् ॥
शिष्यमाहूय गुरुणा कृपया दीयते यदि ।
तदा मासादिकं भद्रे न विचार्य्यं न चान्यथा ॥
गुरोर्दर्शनमासाद्य दीक्षाकालं विचारयन् ।
तत्पश्चाच्चक्रमापाद्य स शिष्यः पातकी भवेत् ॥
अन्ते च चक्रलापाद्य रौरवं नरकं व्रजेत् ।
गुरोराज्ञां मूर्ध्नि कृत्वा दीक्षां कुर्य्याद्विचक्षणः ।
न तत्र कालनियमो न होमः श्राद्धमेव वा ॥
भुक्त्वा मनोरमान् भोगान् ततो मोक्षपदं व्रजेत् ।
नहि भोगं विना देवि जायते मोक्षमव्ययम् ।
अतएव महश्मानि कृत्वा भोगं सदुज्ज्वलं ।
महामोक्षं ततो गत्वा शिवशक्तिमयो भवेत् ॥
शिवशक्तिमयं यत्तु महामोक्षं तदुच्यते ।
महामोक्षं विना देवि महाश्माने न युज्यते ॥
अनन्तशक्तिसंयुक्तं महामोक्षं महात्मजे ।
दक्षिणेशगुरौ देवि यदाहं नगनन्दिनि ।
तदैवाहं वरारोहे भवामि सुरपूजिते ॥
तदैव सहसा देवि शिवोऽहं नान्यथा क्वचित् ।
यदा भवाम्यहं देवि रहितो दक्षचक्षुषा ।

सदैव सहसा भद्रे मायात्मारत्नं सदा ।
कलारूपेण सा देवी ईश्वरी रूपरूपिणी ।
यदि भाग्यवशाद्देवि तस्य विद्या च सिध्यति ॥
भोगस्य पूर्व्ववद्देवि किञ्चिद्भवति भारत ।
इति ते कथितं सर्व्वं तव स्नेहाद्वरानने ।
न देयं कस्यचिद्भद्रे यदीच्छेदात्मनो हितम् ॥

Colophon. इति पुरश्चरणसोल्लासे देवदेवीसंवादे दशम पटल । समाप्तोऽयं ग्रन्थ ॥ श्रीरस्तु मयि लिखके सदा । शकाब्दा १६८६ ॥

विवरणम्—पुरश्चरणसोल्लासाभिध पुरश्चरणविषयकोऽयं निबन्ध ।

No. 49. प्रबोधमिहिरोदयः । Prabodhamihirodayah Substance foolscap paper, 12×4 inches Folia, 205 Lines, 2 7 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, not old, but written by different hands, Prose Not correct Complete

A treatise on knowledge, compiled from several Tantrika, Smārta, and Pauranika works, entitled Prabodhamihirodaya by Ramesvara Tattwānanda, a Kayastha of the Mitra family Complete in eight chapters. In the first chapter, false knowledge (भ्रमज्ञान) is refuted The second chapter treats of cause, action and actor, the third dwells on Parabrahma, the fourth on the creation, existence, and destruction of the universe, the fifth on Jiva, the sixth on Brahmavidyā, the seventh on worship, and the eighth on Ācāra The authorities quoted in the book are Rudrayamala, Tattwayamala Visnupurana Gitā Uttaragitā, Kularnavatantra, Yogavasistha, &c

Beginning. श्रीगुरवे नम ॥

सच्चित्कमलसहस्रारिहंसपीठस्तासनं ।
ब्रह्मविष्णुशिवाकारं श्रीगुरु सततं भजे ॥

रुद्रयामल ।

सहस्रदलपङ्कजे सकलशीतरश्मिप्रभं ।
वराभयकराम्बुज विमलगन्धपुष्पोदय ।
प्रसन्नवदनेक्षणं सकलदेवतारूपिण ।
स्मरेत् शिरसि हंसगं तदभिधानपूर्व्वं गुरुम् ।

ब्रह्मरन्ध्रसरसीरुहोदरे नित्यलग्नमवदातमद्भुतम् ।
कुण्डलीविवरकाण्डमण्डिते द्वादशार्णसरसीरुहे भजे ।
तस्य कन्दलितकर्णिकापुटे क्लृप्तरेखमकथादिरेखया ।
कोणलक्षितहलक्षमण्डलीभावलक्ष्यमबलालयं भजे ।
तत्पुटे पटुतडित्कडारिम
स्पर्द्धमानमणिपाटलप्रभ ।
चिन्तयामि हृदि चिन्मयं वपु
र्बिन्दुनादमणिपीठमण्डलम् ॥
ऊर्द्धमस्य हुतभुक्शिखात्रयं
तद्विलासपरिबृंहणास्पदं ।
विश्वघस्मरमहोच्चटोत्कटं
व्यामृशामि युगमादिहंसयोः ॥

तन्त्रयामले ।

गुरुर्ब्रह्मा गुरुर्विष्णुर्गुरुर्देवो महेश्वरः ।
तस्मिन् तुष्टे तु सन्तुष्टा ब्रह्मविष्णुशिवादयः ।
आचार्य्यं मां विजानीयात् नावमन्येत कर्हिचित् ।
न मर्त्यबुद्ध्याऽसूयेत सर्वदेवमयो गुरुः ॥

*　　*　　*　　*

अथ तन्त्राणामपि सकलशास्त्रानुपथ्यसाधा
रणरूपकं प्रबोधमिहिरोदयं प्रकटीक्रियते ॥
संसारे विषयागारे लोभादिकण्टकावृते ।
अज्ञानतिमिराच्छन्ने कथं न स्यादमार्गगः ॥
अतः प्रबुध्यते शास्त्रात् प्रबोधमिहिरोदयः ।
यस्य प्रकाशमात्रेण (१) सन्मार्गदर्शनं भवेत् ॥
अवकाशाष्टकं ह्यस्य प्रदीपे पूर्णतां भवेत् ।
तत्रावकाशे प्रथमं भ्रमज्ञाननिवारणम् ।
कार्य्यस्य च कारणस्य कर्त्तुरेव विवेचनं ।
द्वितीये परब्रह्म निर्णयन्तु तृतीयके ।
ब्रह्माण्डजन्मसंस्थानप्रलयानां विनिर्णयः ।
अवकाशश्चतुर्थेतु पञ्चमो जीवसंस्थितः ।
षष्ठावकाशकथने ब्रह्मविद्याविनिर्णयः ।

अध्यायं नवविधानञ्च सप्तमं परिकीर्त्तितं ।
आचारश्चाष्टमः प्रोक्तो भावेन परिनिष्ठितः ।
नवमाद्यष्टका प्रोक्ता प्रबोधमिहिरोदये ।
अज्ञाननिमिरध्वंससाम्मुक्तिमार्गी भव्यमी ।
* * शास्त्रारम्भं कृत्वा हृदये प्रतिभासीते ।
यस्येदं सर्व्वशास्त्राणां सिद्धान्तं ज्ञानकारणं ।
प्रमाणिकं मत साधं सिद्धान्तं सर्व्वसम्मतम् ॥

End.

वेदे नागाङ्कबाणेन्दु (१५९० शक) विमलिवासरे ।
माघकाले द्विसार्द्धेन संयद पूर्णतां गत ॥
कामदेवमीश्माक्षीम् (?) कुलीन सर्व्वशास्त्रवित् ।
तत्पुत्रो नन्दन श्रीमान् कुलतत्त्वविशारद ।
रामेन्द्ररघुनाथाख्यौ (?) तत्सुतौ पुण्यभाजनौ ।
रघुनाथसुतश्रीमान् मिश्रो रामेश्वर स्वयं ।
सम्बीक्ष्य मोहमग्नानां मनुष्याणां दुराशयं ॥
आत्मन प्रकृति चोक्ता इतयेतय धावतां ।
सन्मार्गदर्शने तथा प्रबोधमिहिरोदयम् ॥
सारमाकृष्य शास्त्राणामकरोत् कृपया भुवि ॥

Colophon. इति तत्त्वानन्दप्रकटीकृते प्रबोधमिहिरोदये आचारविवरणं नामाष्टमप्रकाश । इति विन्ध्यपुरवास्तव्यसर्व्वविद्यानिधानमहोपाध्यायश्रीमत्तर्कवागीशभट्टाचार्य्य चरणानुगृहीत कायस्थमिश्ररामेश्वरात्मजतत्त्वानन्देन प्रकटितं सकलशास्त्र तात्पर्य्यसाधारणोपाय तत्त्वज्ञानप्रदायक प्रबोधमिहिरोदयं समाप्तम् ॥ * ॥

विवरणम्—प्रबोधमिहिरोदयनामकश्रीरामेश्वरमिश्रतत्त्वानन्दविरचितोऽयं ज्ञानविषयकोऽयं प्रबन्धः ।

No 50 प्रपञ्चसारसंग्रह । Prapañcasārasaṁgrahah Substance, country made white paper, 11×5 inches Folia, 51 Lines, 10 in a page Character, Nāgara Date, ? Appearance very old, worn out, torn, and writing effaced in parts. Prose Not correct Incomplete

A digest of Tantrika religious duties by Girvanendra.

Beginning. श्रीगणेश य नम ।

नत्वा श्रीशङ्कराचार्यममरेन्द्रयतीश्वरम् ।
क्रुर्व्वे प्रपञ्चसारस्य सारसङ्ग्रहमुत्तमम् ॥

End. नास्ति ।

Colophon. नास्ति ।

विवरणम्—तान्त्रिकपूजादिविषयकोऽयं निबन्धः ।

No. 51. भूतडामरतन्त्रम् । Bhutaḍāmaratantram Substance country made colourless paper 10×4 inches. Folia 16 Lines, 4-7 in a page Character, Nagara Date, ? Appearance, old, worn out, and torn in parts Verse Not correct. Incomplete

One of the sixty four original Tantras It has been very largely quoted by *Tāntrika compilers, but complete MSS of the work are exceedingly rare and its extent is unknown* The codex under notice contains the sixth patala only Noticed by Dr R Mitra in his Notices of Sanskrit MSS, No 1598 See also the India Office Catalogue No 2531, p. 863, part IV.

Colophon. इति षष्ट (?) पटल ।

विवरणम्—भूतडामराभिधोऽयं सुप्रसिद्धस्तान्त्रिकनिबन्धः ।

No 52. पञ्चचक्रपूजनम् । Pañcacakrapujanam Substance, country made white paper, 4 x 2 inches Folia, 3. Lines, 5-7 in a page, Character, Nāgara Date, ? Appearance, old Verse *Not correct.* Incomplete.

A part of the Rudrayāmala on the worship of Cakras or circles, which are five in number, viz., Raja, Maha, Deva, Vira and Pasu

Beginning श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ पंचचक्र पूजेन विचार (?)
देवदेव जगन्नाथ सर्व्वविद्याविशारद ॥
कौलिकानां (?) हिताथाय चक्रभेदं वद प्रभो ॥
ईश्वरोवाच ।
चक्रं पंचविध प्रोक्तं श्रीतंत्रे रुद्रयामले ।
विधिना पूजयच्चक्रं सोऽक्षमोचफलोदयं ॥

राजचक्रं महाचक्रं देवचक्रं तथापरं।
विर (?) चक्र चतुर्थं (?) स्यात् पद्मचक्रं च पंचमं ॥
पूजाद्रव्यं राजचक्रे वदामि शृणु पार्व्वति।
चतुर्व्वर्णा षोडश वर्षा (?) सुरूपा सुमनोहरा ॥ ४ ॥
तदभावे कुमारी च या काचिद्विधिमार्च्चयेत्।
यवनि (?) योगिनी चैव रजकी श्वपची (?) तथा ॥ ५ ॥
कैवर्त्तकमनुत्पन्ना पंचशक्तिरुदाहृता ॥
एता (?) प्रगल्भा सर्व्वासु साधकैन नियोजिता ॥ ६ ॥
ऋतुमत्यामियंकासु सर्व्वकामफलप्रदा।

End. नास्ति।

Colophon. नास्ति।

विवरणम्—पद्मचक्रपूजनविषयकोऽयं निबन्धः।

No. 53. भगवतीपूजाविधिः। Bhagavatīpujāvidhiḥ Substance, country made white paper, 8×5 inches, bound like an ordinary book. Folia, 42 Lines, 12-13 in a page Character, Nagara Date, ? Appearance, very old, and worn out Prose Not correct Incomplete

A guide to the worship of the Goddess Durgā. Anonymous.

Beginning श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ अथ योगपीठपूजा। सामान्यार्घोदकेन श्रीचक्रमभ्युक्ष्य स्वासन. पीठोपरि ४ श्रीगुरुपादुकाविद्यानुज्ञाय श्रीमहुकवंदनाय सर्व्वाध्वादारभ्यादितलादितलपातालभावज्ञायोपर्य्युपरि ॥ ४ ॥ ४ ॥ मं मण्डूकाय नम ।४। कां कालाग्निरुद्राय नम । मूं मूलप्रकृत्यै नमः ॥ ४ ॥ कों कूर्म्माय नम ।४। अ अनंताय नम ॥ ४ ॥ वं वराहाय नम. तद्दंष्ट्राग्रे ४। पृ पृथिव्यै नम पृथिव्यां।

End. नास्ति।

Colophon. नास्ति।

विवरणम्—श्रीभगवतीपूजाविषयकोऽयं निबन्धः।

No 54. महाशैवतन्त्रम् । Mahāśaivatantram Substance, country made colourless paper, 14 × 6 inches Folia, 48 Lines, 12–16 in a page Character, Nagara. Date, ? Appearance, very old, worn out, and writing effaced in parts Verse Not correct Incomplete (a part only)

A part of the Mahāśaivatantra, entitled *Ekaśabhairavakalpa*, on the greatness and worship of Goddess Śūlinī (Durgā), spoken by Śiva at the request of Nārada. *Complete in 20 chapters*

Beginning श्रीगणेशाय नमः । दक्षिणास्तिदप (दक्षिणामूर्त्तिरूप ?) गुरुभ्यो नमः ॥

कैलासाद्रेस्तु शिखरे नानाह्यमनोहरे ॥ १ ॥

नानापक्षिगणामोदे नानापक्षिविनादिते ।

नानाद्रुमकुले दिव्ये नानाजननिषेविते ॥ २ ॥

हङ्कारोऽड्वीदपुष्पसरीवमसमन्विते ।

अमरप्रवरावासे सिद्धगन्धर्व्वसेविते ॥ ३ ॥

सर्वी * * प सिद्ध (सर्व्वौषधतप सिद्ध ?) मुनिवर्यनिषेविते ।

कल्पद्रुममहाख्यीहासदघपदस्य वै ।

नानारत्नविचित्राभिमूले काञ्चनविष्टरे ॥ ४ ॥

आस्थ (?) तत् पुष्पमालाभिविकृते सत्कृते शुभे ।

आसीनं तु महादेवं देवदानवपूजितम् ॥ ५ ॥

उपास्यमानं मुनिभिर्भक्तिनम्रशिरोधरैः ।

कृपया परया दुर्गां सन्निधि सन्निध पर्द ॥ ६ ॥

प्रणम्य दण्डवद्भूमौ नारद प्राह तं वच ।

भगवन् श्रोतुमिच्छामि माहात्म्यं शूलिनीमनो ॥ ७ ॥

किं वर्णोऽस्य किमङ्गं च किं रूपं मणितो हरि ।

किं विधि किं फल किं च किमद्गारं किमात्मकम् ।

सर्व्वेषामपि मन्त्राणां हृदयं देव शङ्कर ।

त्वत्त श्रुत मया सर्व्वं यद्गुह्यं तु सुगोपनम् ॥ ८ ॥

शालिकस्य मनस्य दूहि शङ्कर विस्तरात् ।

शङ्करोवाच (?) ।

साधु पृष्ट त्वया ब्रह्मन् साधकानां हितैषिणे (?) ॥ १० ॥

यस्यो दारिद्र्यभावत्वादवर्ष फलमश्नुते ।

प्रतीकारव्ययकरं सरवाकरमुत्तमम् ॥ ११ ॥

आवर्दयनुकर नित्यं सर्व्वव्याधिनाद दिवं ।

ज्वरभूतमहार्त्तिकनिर्मूलनकरं परम् ॥ १२ ॥
ज्ञानमात्रेण सर्व्वेषां विघ्नविध्वंसनं शुभे ।
अज्ञातं मुनिभिश्चैव दैवैरपि समाहितैः ॥
शृणु सुश्रोणि * * पुनर्विधस्य नाम च ।
अविघ्नार्थं सुदुर्गाद्यैर्भगवन्निर्वर्ण्यते ॥ १३ ॥
अतिगुप्ततमं साध्वी समाहितमना शृणु ॥

End. एककाले समायाते लक्ष्मीर्मैरविधरा ।
आगता यदि तत् कार्य्यं भैरवदैवतस्तथा ।
शुभाशुभेषु सर्व्वेषु वायसा बहवस्तथा ॥
आगताश्चेत् तथैवैतत् फलमाप्नोत्यसंशय (?)
काकागमनत पूर्व्वमन्यपचि (?) समागत ।
अनर्थनिश्चितं शिवा मामागत्य दैविकं ?) ॥
जिघ्रया वायसेन पश्चिमोर्ध्वे समागता ।
यदि गच्छति तत् कार्य्यं औपाधिकमितीरितम् ।
आगत्य निवर्त्तते न गच्छति शिवाच्छया ।
विधर्षेमण (?) तत् कार्य्यं न सिध्यति कदाचन ।
यथाविराट् वीक्षीत (?) तत् तथाकाल्नैर्न सिध्यति ।
एवमन्यैश्च विविधैर्नानाकाकोक्तलक्षणैः ।
परीक्ष्य सकलं मन्त्री सर्व्वकार्य्याणि साधयेत् ।
संग्रामे भीमभीम्ये रिपुगतविजये राजकार्य्येऽर्थलाभे
नानाकार्य्येष्वभीष्टे कलयतु मतिमान् वायसैः सूचितानि ॥
चित्राश्चर्य्यात्मिका सूक्ष्म शुभमशुभं चैतदेव सदैव
मित्रारिकालमम्भदत्तगुप्तजनितं दैविकं भौतिकं च ॥

Colophon. इति श्रीमहाभैरवतन्त्रे कलिग्रन्थे आकाशभैरवकल्पे प्रत्यक्षसिद्धिप्रदे उमा-महेश्वरसंवादे दुर्गाविघ्नशमनविधाने शुभाशुभसूचकवायसबलिविधानं नाम विंशोपदेशः ॥ श्रीगुरुदक्षिणामूर्त्तये नमः ॥ शिव शिव ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् महाभैरवतन्त्रस्थाकाशभैरवकल्पस्थोपदेशविशेषो वर्त्तते ।

No. 55. महानिर्व्वाणतन्त्रम् । Mahānirvāṇatantram Substance, country made yellow paper, 16×4 inches Folia, 111 Lines, 3-7 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, old Verse Generally correct. Incomplete

An original Tāntrika work and the most revered of all the Tantras attributed to Mahādeva. The codex under notice contains only the first half of the text in 14 chapters. Noticed by Dr. R Mitra in his Notices of Sanskrit MSS., No. 289

Beginning. ओँ नमः परदेवतायै ॥

गिरीन्द्रशिखरे रम्ये नानारत्नोपशोभिते ।
नानावृक्षलताकीर्णे नानापक्षिरवैर्युते ।
सर्व्वर्त्तुकुसुमामोदमोदिते सुमनोहरे ।
शैत्यसौगन्ध्यमान्द्याढ्यमरुद्भिरुपवीजिते ।
अप्सरोगणसंगीतकलध्वनिनिनादिते ।
स्थिरच्छायाद्रुमच्छायाच्छादिते स्निग्धमञ्जुले ।
मत्तकोटिल (कोकिल ?) सन्दोहसंघुष्टविपिनान्तरे ।
सर्व्वदा स्वगणैः सार्द्धं ऋतुराजनिषेविते ।
सिद्धचारणगन्धर्व्वगाणपत्यगणैर्वृते ।
तत्र मौनधरं देवं चराचरजगद्गुरुं ।
सदाशिवं सदानन्दं करुणामृतसागरं ॥
कर्पूरकुन्दधवलं शुद्धसत्त्वमयं विभुं ।
दिगम्बरं दीननाथं योगीन्द्रं योगिवल्लभम् ।

* * * *

सर्व्वेषां हितकर्त्तारं देवदेवं निरामयं ।
प्रसन्नवदनं वीक्ष्य लोकानां हितकाम्यया ।
विनयावनता देवी पार्व्वती शिवमब्रवीत् ॥

श्रीपार्व्वत्युवाच ।

देवदेव जगन्नाथ मन्नाथ करुणानिधे ।
त्वदधीनास्मि देवेश तवाज्ञाकारिणी सदा ॥
विनाज्ञया मया किञ्चिद्भाषितुं नैव शक्यते ।
कृपावशेषो मयि चेत् स्नेहोऽस्ति यदि मां प्रति ।
तदा निवेद्यते किञ्चित् मनसा यद्विचारितम् ॥

तदस्य संशयस्यास्य कस्त्रिलोक्यां महेश्वर ।
छेत्ता भवितुमर्हो वा सर्व्वज्ञ सर्व्वशास्त्रवित् ॥

श्रीसदाशिव उवाच ।

किमुच्यते महाप्राज्ञे कथ्यतां प्राणवल्लभे ।
यदवाच्यं गणेशेपि स्कन्दे सेनापतावपि ॥
तवाग्रे कथयिष्यामि सुगोप्यमपि यद्भवेत् ।
किमस्ति त्रिषु लोकेषु गोपनीयं तवाग्रतः ॥
मम रूपासि देवि त्वं न भेदोऽस्ति त्वया मम ।
सर्व्वज्ञासि न जानासि त्वनभिज्ञेव पृच्छसि ।
इति देववचः श्रुत्वा पार्व्वती हृष्टमानसा ।
विनयावनता देवी परिपृच्छति (१) शङ्करम् ॥

श्रीआद्योवाच ।

भगवन् सर्व्वभूतेश सर्व्वधर्म्मविदांवर ।
कृपावता भगवता ब्रह्मान्तर्यामिना पुरा ॥
प्रकाशिताश्चतुर्व्वेदा सर्व्वधर्म्मोपबृंहिता ।
वर्णाश्रमादिनियमा यत्र वेदे प्रतिष्ठिता ।
तदुक्तयोगयागाद्यैः कर्म्मभिर्भूरि मानवा ।
देवान् पितॄन् प्रीणयन्तः पुण्यशीला कृते युगे ॥
* * * * * *

आयाते पापिनि कलौ सर्व्वधर्म्मविलोपिनि ।
दुराचारे दुष्प्रपञ्चे दुष्टकर्म्मप्रवर्त्तके ।
न वेदा प्रभवन्त्यत्र स्मृतीनां स्मरणं कुतः ।
नानेतिहासयुक्तानां नानामार्गप्रदर्शिनां ।
बहुनानापुराणानां विनाशो भविता विभो ॥
तदा लोका भविष्यन्ति धर्म्मकर्म्मवहिर्मुखा ।
उच्छृङ्खला (१) मदोन्मत्ता पापकर्म्मरता सदा ॥
कामुका लोलुपा क्रूरा निष्ठुरा दुर्मुखा शठा ।
स्वल्पायुर्मन्दमतयो रोगशोकसमाकुला ।
* * * * *

युगधर्म्मप्रभावेन स्वभावेन कलौ नरा ।
भविष्यन्त्यतिदुर्वृत्ता सर्व्वथा पापकारिणः ।

सेवानुपायं दीनेन कृपया कथय प्रभो ॥
आयुरारोग्यवर्च्चस्वं यशोवीर्य्यविवर्द्धनम् ।
विद्यावुद्धिप्रदं पुंसामप्रयत्नशुभङ्करम् ॥
येन लोका भविष्यन्ति महाबलपराक्रमाः ।
शुद्धचित्ताः परहिता मातापित्रोः प्रियङ्कराः ।
स्वदारनिरताः पुरुषाः परस्त्रीषु पराङ्मुखाः ।
देवतागुरुभक्ताश्च पुत्रस्वजनपोषकाः ।
ब्रह्मज्ञा ब्रह्मविद्याश्च ब्रह्मचिन्तनमानसाः ।
सिद्ध्यर्थं लोकयात्रायाः कथयस्व हिताय यत् ।
कर्त्तव्यं यदकर्त्तव्यं वर्णाश्रमविभेदतः ।
विना त्वां सर्व्वलोकानां कस्त्राता भुवनत्रये ॥ * ॥

End. इति ते कथितं देवि सर्व्वधर्म्मविनिर्णयं ।
महानिर्व्वाणतन्त्रस्य पूर्व्वार्द्धं कौलपावनम् ॥

* * * * * *

परार्द्धमस्य यो वेत्ति स सर्व्वज्ञो न संशयः ।
परार्द्धसहितं यद्येतत् ज्ञानप्रदो भवेत् ॥
त्रिकालज्ञानी त्रैलोक्यवादोऽस्ति कथितुं क्षमः ।
सन्ति तन्त्राणि बहुधा शास्त्राणि विविधान्यपि ।
महानिर्व्वाणतन्त्रस्य कलां नार्हन्ति षोडशीम् ।
महानिर्व्वाणतन्त्रस्य माहात्म्यं किं ब्रवीमि ते ।
विदित्वैतन्महातन्त्रं ब्रह्मनिर्व्वाणमाप्नुयात् ॥०॥

Colophon. इति श्रीमहानिर्व्वाणतन्त्रे सर्व्वतन्त्रोत्तमोत्तमे सर्व्वधर्म्मनिर्णयसारे श्रीमदाद्या सदाशिवसम्वादे पूर्व्वकाण्डे शिवलिङ्गस्थापनचतुर्व्विधावधूतविवरणकथनं नाम चतुर्द्दशोल्लासः ॥१४॥

विवरणम्—महानिर्व्वाणतन्त्रं नाम खण्डद्वयविभक्तं वर्त्तते। अत्र पूर्व्वार्द्धमात्रं वर्त्तते, तत्र च चतुर्द्दशोल्लासाः सन्ति। तत्र प्रथमोल्लासे कलिकालाक्रान्तजीवनिस्तारोपायविषयको भगवत्या महादेवं प्रति प्रश्नः। २ये महादेवस्य परब्रह्मोपासनक्रमविषयकमुत्तरम्। ३ये परब्रह्मोपासनकथनम्। ४र्थे प्रकृतिसाधनोपक्रमः। ५मे मन्त्रोद्धारसंस्कारादयः। ६ष्ठे श्रीपात्रस्थापनहोमचक्रानुष्ठानकथनं। ७मे कुलतत्त्वकथनं। ८मे वर्णाश्रमाचारकथनं। ९मे कुशण्डिकादशविधसंस्कारविधिकथनं। १०मे वृद्धिश्राद्धादिपूर्णाभिषेककथनं। ११शे व्यवहारनिरूपणपापप्रायश्चित्तकथनं। १२शे सनातनव्यवहार

कथनं १३शी वास्तुपद्मयागजलाशयादिदेवगृहदानसर्वदेवप्रतिष्ठादिकथनं, १४शी शिवलिङ्गस्थापन चतुर्विधावधूतविवरणकथनं। तत्तमिदं बङ्गानुवादसहितं समुद्रितमभवत्।

No 56. मन्त्रमहोदधि। Mantramahodadhih Substance, country made white paper, 12×4 inches bound like an ordinary book Folia 181 Lines, 8 17 in a page Character, Nāgara Date, ? Appearance, very old worn out, and slightly worm eaten throughout. Verse Not correct Complete

An exposition of Tāntrika worship, complete in 25 chapters or tarangas, by Mahidhara, son of Nattu Bhatta, and grandson of Ratnakara a commentator of the white Yayurveda, under the patronage of Raja Laksmi Nrisimha See the Catalogue of the India Office, Nos 2576, 2577, p 885, part IV Noticed by Dr R Mitra in his *Notices* No 1256

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ॥

प्रणम्य लक्ष्मीनृहरिं महागणपतिं गुरुं ।
तन्त्राण्यनेकान्यालोक्य वक्ष्ये मन्त्रमहोदधिं ॥ १ ॥
प्रातरुत्थाय शिरसि ध्यात्वा गुरुपदाम्बुजम् ।
आवश्यकं विनिर्वर्त्य यातुं यायात् सरित्तटे ॥ २ ॥
श्रौतेन विधिना स्नात्वा मन्त्रस्नानं समाचरेत् ।
आर्षसंध्यां मंत्रसंध्यां कृत्वा देवं विचिंतयेत् ॥
गृहद्वारमथागत्य द्वारपूजां समाचरेत् ।
द्वारं वस्त्राम्बुना प्रोक्ष्य गणेशं चोर्द्धतो यजेत् ॥ ४ ॥
महालक्ष्मीं दक्षभागे वामभागे सरस्वतीं ।
पुनर्देवे यजेद्विघ्नं क्षेत्राद्यं यमुनामपि ॥ ५ ॥
पुनर्वामे क्षेत्रपालं च सिंधुयमुने अपि ।
पुनर्देवे तु धातारं विधातारं च वामतः ॥ ६ ॥
तद्द्विशीर्षे स्वपर्णी ततोऽर्घं द्वारपालकान् ।
द्वारपूजां (?) विधायेत्थं प्रविश्यार्चनमंदिरम् ॥ ७ ॥
उपविश्यासने नत्वा गणेशगुरुदेवता ।
प्राणानायम्य तारेण पूरककुम्भकरेचकैः ॥ ८ ॥

द्वात्रिंशता चतु षष्ट्या क्रमात् षोडशसंख्यया ।
दैवाशौचोद्यतार्थाश्च भूतशुद्धिं समाचरेत् ॥ ३ ॥
End. विशेषं नानामन्त्राणि मार्जितो द्विजसत्तमैः ।
समन्तैरनुसारैश्चाकार्ये संचमन्त्रोदधिम् ॥ ४ ॥
भूतशुद्धिप्रपाणायामतिष्ठा न्यास लिपे ।
पुरश्चर्या होमविधितर्पणाद्य ईरित (?) ॥ ५ ॥
द्वितीयेश्री मयैतस्य मन्त्रा सम्यक् समीरिता ।
काली काली भेदबीना (?) गुह्यकालीति तृतीयके ॥ ६ ॥
तारा तुरीये संप्रोक्ता ताराभेदास्तु पञ्चमे ।
षष्ठे तरंगे कथिता छिन्नमस्ता समर्थ्यपि ॥ ७ ॥
स्वयंवरा मधुमती प्रमोदा च प्रमोदया ।
चं * वैधनद्वारीति सप्तम वरदापिनी ॥ ८ ॥
तथा भेदाय वाराही श्रोक्ता कर्णपिशाचिनी ।
स्वप्नेश्वरी च मातङ्गी वागीशी मदनेश्वरी ॥ ९ ॥
चाष्टमे विस्तरात् प्रोक्ता बाला बालाभिदा अपि ।
नवमे त्वन्नपूर्णोक्ता तद्भेदा भोदना द्विजा ॥ १० ॥
श्रोक्त लक्ष्मीरत्नसंघा उक्ता प्रत्यंगिरादिच (?) ।
दशमे बगला प्रोक्ता वाराहीद्वितयं तथा ॥ १२ ॥
श्रीविद्यैकादशे प्रोक्ता द्वादशे तु तदावृति ।
त्रयोदशे तु हनुमान् विस्तरात् प्रतिपादित ॥ १२ ॥
चतुर्दशे नारसिंही गोपालो गरुडोपि च ।
अथ पञ्चदशे सूर्यो भौमो जीव सितो शनि ॥ १४ ॥
षोडशोर्म्मौ महाशास्तु क्षयो रुद्रो धनेश्वर. ।
सप्तमी गणिपर्णोति प्रोक्ता समदशोऽर्जुन ॥ १५ ॥
अष्टादशे कालराधिचंडिकाद्या यथाक्रम ।
एकोनविंशे चरणायुध शास्तृसमन्वित ॥ १६ ॥
कार्त्तवीर्यनकोमारश्रीकृष्णसरस्वती विधि ।
विंशे तरंगे दंवापि स्वर्णकर्षणभैरव ॥ १७ ॥
आमादिरन्तयोगात एकविंशेर्चने विधि ।
द्वाविंशे धर्मशास्त्र पूजन गङ्गदा अपि ॥ १८ ॥
त्रयोविंशे तु दमनै पवित्रैश्च समर्चनं ।
चतुर्विंशे चक्रभेदेर्मभाषा परिशोधनम् ॥ १९ ॥

नरसिंहो महादेवे * * * शिवागम ॥
सुदे वर्षे महागम्या दिनकार मनोमु मे ॥ २८ ॥
शुचिर छत्र गसमुद्रजो मां
समुद्रजादीपरह नियत ।
समुद्रभोजी नमति सदाम्यान्
समुद्रभक्ताखिलसिद्धिदायी ॥ २९ ॥
राजा लक्ष्मीनृसिंहो जयति सुलकार्ं श्रीनृसिंह भजेय
दैत्याधीशा महान्तो महत्ता प्रहरिणा श्रीनृसिंहाय नौमि ।
सैन्यो लक्ष्मीनृसिंहादपर इह नहि श्रीनृसिंहस्य पादौ
सेवे लक्ष्मीनृसिंहे वसतु मम मन श्रीनृसिंहा च भवतम् ॥ ३०
विश्वेशो गिरिजा विन्दुमाधवो मणिकर्णिका ।
भैरवी भाङ्गवी दुण्ढराजिमें सन्वतां शिवे ॥ ३१ ॥
अब्दे विक्रमतो याते बाणवेदनृपैर्मिते ।
ज्येष्ठाष्टम्यां शिवस्याग्रे पूर्णमन्त्रमहोदधि ॥

Colophon. इति श्रीमहीधरविरचिते मंत्रमहोदधौ षट्कर्मनिरूपणनाम पंचविंशस्तरंग ॥ २५ ॥ सवत् १८६९ मिति वैशाष (ख) सुदी २ वार बुधको लिषालिषतं कासीपुरी गोपाल भट्ट नाम सोमनाथसमीप काश्यां मध्ये शोधितं (?) ॥ छ छ छ छ छ छ छ ।

विवरणानुक्तपूर्व्वम् ।

No 58. मन्त्रमहोदधि । Mantramahodadhi Substance country made colourless paper 10×2¼ inches Folia 116 Lines 7 in a page Character, Nagara Date ? Appearance, very old, worn out, and torn in parts Verse Generally correct, Incomplete

Another copy of the same work

विवरणानुक्तपूर्व्वम्

No. 59. मन्त्रमहोदधिटीका। Mantramahodadhitika. Substance country made white paper, 14×5 inches Folia, 39 Lines, 13 in a page Character, Nāgara. Date, ? Appearance, old Prose Not correct Incomplete

A commentary on the Mantramahodadhi by the author himself, entitled Naukā Both the text and the commentary were composed in Saṁvat 1645 (वर्षे सायकवेदषट्परिमिते) At the beginning of the codex is a sloka by one Maheśvara, who claims to be the author of the commentary, but a short examination of the work soon convinces one that it is identical with Mahidhara's Naukā

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् नौकानाममन्त्रमहोदधिटीकासंपूर्णा वर्त्तते।

No. 60. मन्त्रमहोदधि सटीक। Mantramahodadhih satikah Substance, country made colourless paper 10×6 inches. Folia 191 Lines 10-13 in a page Character Nagara. Date, ? Appearance, very old, worn out, torn, and writing effaced in parts. Prose and verse Generally correct. Complete

This codex contains the text of the Mantramahodadhi with the author's own commentary, entitled Naukā in the margin

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् नौकाभिधटीकासहितो मन्त्रमहोदधिवर्त्तते।

No. 61. मन्त्रमुक्तावली। Mantramuktavali. Substance, country made yellow paper, 12×2 inches Folia, 10 Lines, 5-7 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, old. Prose Generally correct. Incomplete.

This codex contains only a part of the Mantramuktāvali, viz, that on the daily rites

Beginning. प्रात इत्य। ब्राह्मे मुहूर्त्ते उत्थाय शुक्लध्याय सहस्रदलकमलावस्थित श्वेत वर्णं द्विभुज वराभयकर श्वेतमाल्यानुलेपन स्वप्रकाशस्वरूप स्ववामस्थित सुरक्तशक्त्या स्वप्रकाशस्वरूपया सहित गुरु विभाव्य मानसोपचारैराराध्य मूलमन्त्रध्यान्। यथाक्रममन्त्राकारमित्यादिना।

अज्ञानतिमिरान्धस्य ज्ञानाञ्जनशलाकया ।
चक्षुरुन्मीलितं येन तस्मै श्रीगुरवे नम ॥
ततो मूलादिब्रह्मरन्ध्रान्तं मूलविद्या विभावयेत् ॥
मध्यङ्गिमकरीयत्नो यावच्छास *) द्वादशान्त ॥
अशेषाधिभयात्यर्थं समाहितमना शिव ।
तत्प्रभापटलव्याप्त शरीरमपि चिन्तयेत् ।

अथ नित्यत्वमाह गौतमीये ।

इदानीं पूर्वकथितं प्रसङ्गात् कथयामि ते ।
यत्कृत्वाधिकारितां मन्त्री मन्त्रार्चनादिषु ।
येन विना न सिद्धि स्यान्नरकञ्च प्रपद्यते ॥

यामले च ।

प्रात कृत्यमकृत्वा तु यो देवीं भक्तितो यजेत् ।
निष्फला तस्य पूजा स्यात् शौचहीना यथा क्रिया ॥

अथ स्नानविधि ॥

End. अस्य मन्त्रस्याक्षोभ्य ऋषिर्बृहतीच्छन्द महानीलसरस्वतीदेवता चतुर्वर्गसिद्धये विनियोग । शिरसि अक्षोभ्यऋषये नम मुखे बृहतीच्छन्दसे नम हृदि महानीलसरस्वतीदेवतायै नम । * * * * * ध्यानपूजादिकं पूर्ववत् पुरश्चरणं लक्षमेकं ध्यानं । ओं प्रत्यालीढपदार्पिताग्रिशवहृद्घोराट्टहासा परा । खड्गेन्दीवरकर्त्रिकर्परभुजा * * सदा खर्वा नीलविशालपिङ्गलजटाजूटै कपालैर्युता जाड्यन्यस्त (?) कपालके त्रिजगतां हन्त्युग्रतारा स्वयं ॥

Colophon. इति मन्त्रमुक्तावल्यां मन्त्र * * *

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् मन्त्रमुक्तावल्यामिष्टपूजादिविषयको प्रविशेषो वर्णित ।

No 62 मन्त्रमुक्तावली । Mantramuktāvalī Substance, country made colourless paper, 14×6 inches Folia 78 Lines, 14-23 in a page Character, Nagara. Date, ? Appearance very old, worn out, torn in parts, and written by different hands Verse and prose Not correct Incomplete

An exposition of Tāntrika rites and formulas Anonymous. It has been quoted as an authority in Mantraratnāvalī The codex

does not agree with that noticed in the India Office Catalogue, No 2592, p 887, part IV. The Tāntrika works mentioned in it are *Prapañcasāra, Yāmala, Yoginī, Bhairavī, Ḍamara, &c.*

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीनाथाय नमः ॥

जयदंति (?) जगधीशाधीश्वरी सा भवानी
गुणपद्मधिष्ठा भुतमुक्तावनी या
हिमकरविद्योगादितया प्रसरम्भा
बुजकुञ्चरकलया (?) श्रीग्रमंती दयार्था (?) ॥
विद्यापकजमधुवीधितमहापद्मपक्षासना
मुद्रामुद्रितलीचनाम्बुजयुगाढ्योगमुद्रा (?) धरा ।
देहान्नि (?) सितनीलनीरजविभाध्याधूतमन्मोहम्
वाञ्छा कापि मया पदे कलमयी मूर्ता समुज्जृम्भतो (? ॥ १ ॥
मन्नायनैलाश्रममन्दिराये
तेद्दृष्टिपातादिविजृम्भमाये ।
निशेष (?) यास्क्रिदुरमभाये
तुभ्यं नम श्रीभवबोधमुद्रे (? ॥
स्मरामि ताराधिपधाय (?) गौरं
समुल्लसत्पन्नगभूषभूषम् ।
कपर्दिनं सुदरनीलकण्ठ
मदीयमार्थं गिरिजासहायं (?) ॥ २ ॥
संसारज्ञावनरीव वारषदारुयोपि (?) ।
यत्सम्प्रदायसरणि कहणीकरोति (?) ॥ ४ ॥
चस्मादृशेषु भुवि शङ्करपूज्यपादान्
वंदामहे गुरुपदस्य गुरुप्रमस्यां (तु ?) ।
यच्चिन्ता निकुर च (?) केरसुहृदिन्दिमलग्नीलति
मौदानंदसुधाम्बुधी मधहनती सन्ततो ॥
सीमं वतुस निदानमिगदखिले लोके जगन्मातुक
श्रीकाञ्चीनगरी मुनिरमुदिम ततुपादपद्म नमः ॥
न्यदमलयस. (?) कासारेऽस्मिन् विभाति हरेत् पद (?)
सरमविदिनी सरसीविय सरसीदहं ।
चपि च रुचिरं वाराचक्र समुस्थार (?) परा
सततमिदं ते वाणीतीर्थं गुरुं समुपास्महे ॥

श्रीमत्पथ (च) साराम्बुधे
तदर्द्धमुग्धमिगर्भे जातमन्त्रमुक्ताफलानां
सम्यक्तिभूषार्थमुद्धराम्यिताम् ॥
क्वापि क्वापि महागमनिकराकरजानि मतन्वानि ।
मत्संप्रदायगुरुभिर्यापिताम्रि (?) प्राप्स्यति ॥

End नास्ति ।

Colophon. इति मुक्तावल्यां एकोनविंशतिपटलः ।

विवरणम्—पुस्तकमिदमसम्पूर्णं किञ्चिदधिकैकोनविंशपटलपर्यन्तं वर्त्तते । तत्र प्रथमे पटले गुरुशिष्यादिलक्षणनिर्देशपूर्वकं दीक्षाविचारो वर्णते । द्वितीयपटले मन्त्राणामक्षरविचार स्वरूप निर्देशश्च वर्त्तते । तृतीयपटले दीक्षाप्रकारो वर्त्तते । चतुर्थे प्राणायामादिविचारो वर्णते पञ्चमे देवताविशेषमन्त्रादिविचार एवमन्यच्च ज्ञेयम् ।

No. 63. मन्त्रमुक्तावली । Mantramuktāvalī Substance, Country made colourless paper, *10×4 inches* *Folia, 9* *Lines, 5-7 in a page* Character, Nāgara Date, ? Appearance, very old, worn out, and torn in parts Prose and verse Not correct Incomplete

This codex contains only a part of the Mantramuktāvali with a Prakṛita translation.

पुस्तकेऽस्मिन् प्राकृतानुवादसहितो मन्त्रमुक्तावल्याः अंशविशेषो वर्त्तते ।

No. 64. मन्त्राभिधानम् । Mantrābhidhānam Substance, country made yellow paper, *14×4 inches* *Fulia, 13* *Lines, 6-7 in a page.* Character, Bengali Date, ? Appearance, old Verse Generally correct. Complete

A lexicon of letters used in Mantras or mystic words, entitled *Mantrābhidhāna, compiled by, Nandana Bhattacharya.*

Beginning. श्रीश्रीदुर्गा । भैरव उवाच ।
निर्वक्तुमातृका देवि कथयस्व प्रसादतः ।
यया विज्ञातया देवि सर्वज्ञत्वं प्रजायते ॥
यया जानामि देवेशि निर्घण्टं कथयस्व मे ॥

क्रोधाख्योऽस्त्र समुद्ध मन्त्रादौ रिपुभेदक ।
मैत्रयुक्त तथा वौषट् शक्तिवल्लभ च ॥ वौषट् ।
मन्त्रादौ फट् काटिका श्यादन्ते स्तुदशाचक ॥ फट् ॥

Colophon. इति मन्दनभट्टाचार्यविरचितं मन्त्राभिधानं समाप्त ॥ ० ॥

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् मन्त्रघटकमातृकावर्णानामभिधानानि सन्ति ।

No 65 मातृकाकोष । Matrikākoshh Substance country made white paper 8 × 3 inches. Folia, 7 Lines 6 in a page. Character Nāgara. Date ? Appearance very old Verse Not correct. Complete.

Another work on the same subject. Anonymous.

Beginning. श्रीगणेशाय नम ।

श्रीमत्सिद्धं गणशान भारतीमीश्वरं शिव ।
नत्वा वक्ष्य मातृकाया निघण्टं बालबुद्धये ॥ १ ॥
भुवनारस्त्रिद्रह्म वेदादिशारकोऽव्यय ।
प्रणवश्च त्रिमात्रोऽपि ओंकारो ज्योतिरादिम ॥ २ ॥
....
....
अवर्णो श्रीकण्ठ हृदयात्मसुखमस्थित ।
अनन्त परमात्मा च मधुकोंऽमृतिम (?) क्रम ॥ ५१ ॥

End इति मातृकाकोश ।

अथ कादिमते प्रोक्ता शंकरेण प्रियां प्रति ।
अकारादिक्षकारान्ता वर्णमाला क्रमाद्ध्रुवे ॥ १ ॥
धाती मरुमानिवद्विपराज्ञालाप्राविब ।
त्रिशूले चपर सूर्यो (?) भुवन ख च मनियुक ॥ २ ॥
प्राप्तलप्तस्थिरावायुभुवायुयापि मात्रिका ।
कमल नाददासी च कृपायोऽथीमर्तारथ ॥ ३ ॥
त्रिस्त्री गौरा सौवृत्त्वजवीषुस्तिरपि क्षुप ।
भूमीरसीनभश्चैव व्याम हाहो रसात्तु च ॥ ४ ॥
विपत्पद्मच हृदय श्रुमप (?) च ॥
क्रमासूता (?) मातृकवर्णसंशास्तु
तान् ज्ञात्वा चोद्धरेन्मनून् ।

अथेद केशवमातृका १ ओं अ ओं न औं अं २ ओं म ओं म ओं अं ३
ओं म ओं म ४ ओं ऋी ऋ ॠ ऌ ॡ म ऋी ऌ ॡ ॠ ऋ ऋी
ऋी मं ऋी ऋी ऋ ऋ ऌ ॡ म ५ मूलमं मूले म।

Colophon नास्ति।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् मातृकावर्णानामभिधानं वर्त्तते।

No 66 मन्त्ररत्नावली। Mantraratnavali Substance country made white paper 14 × 4 inches Folia, 360 Lines 7 10 in a page Character Nāgara Date ? Appearance very old worn out torn, and writing effaced in parts Verse Not correct. Complete

An exposition of Tantrika rites and formulas complete in 45 chapters or ullāsas compiled by Bhāskara Miśra for king Kirti Simha.* Noticed in the India Office Catalogue No. 2580 p 886, part IV The authorities quoted are Jnanarnava Jayadratha Yamala, Mantramuktavali, Tantraraja Pañcaratnatantra, Prapancasara *Saradatilaka, &c.*

Beginning. नत्वा श्रीगुरुकृष्णनाथचरणौ सर्वार्थसिद्धिप्रदौ
विघ्नध्वान्तदिवाकरं गणपतिं देवीं च वाणीश्वरीं।
यद्ग्रंथेषु गुणोपित गुरुमुखाद्बुधा सुदे संविधा
सुस्पष्टा क्रियते मया चंन्नविधौ श्रीमंत्ररत्नावली॥
अमलकमलनेत्रा पुर्णशीतांशुवक्त्राद (?)
दनुजमनुजदेवै पूजिता सिद्धसंघै।
त्रिशितरणितेजोमंडला रक्तकांति
दिशतु सकलसिद्धिं सुंदरी साधकेभ्यः॥ २॥
सौन्दर्ये कीर्त्तिसिंहो रिपुबलमथनप्रोद्धत कीर्त्तिसिंह
औदार्ये कीर्त्तिसिंहो विभवविलसिताडम्बरे कीर्त्तिसिंह।
सत्कीर्त्तौ कीर्त्तिसिंह सुजनजनमनोवल्लभ कीर्त्तिसिंह
सद्विद्याकीर्त्तिसिंह त्रिभुवनभवने कीर्त्तिसिंहाम् पर क।

---

* In the colophon however, the work is attributed to Kirti Simha.

मिश्रश्रीभास्करेणेह कीर्तिसिंहस्य आज्ञया ।
मन्त्ररत्नावलीनाम क्रियते बालबोधिनी ॥ ४ ॥

End. अ वर्धयन्तीविद्यया ? + श्रीमत् प्रभाकरमन्त्र स्वर अ कसंख्या + + कोटि विद्यार्थी अ कनिष्ठनीयमिष्टप्रदर सह + + तथापि विजितमिति

Colophon इति श्रीमहाराजाधिराजश्रीमत्कीर्तिसिंहदेवविरचितायां मन्त्ररत्नावल्यां पंच चत्वारिंशोल्लासः (?) । ग्रन्थ ५०००

विषयः—श्रीभास्करमिश्रविरचितमन्त्ररत्नावलीनामकोऽयं तान्त्रिकनिबन्धविशेषः ।

No. 67. मन्त्ररत्नावली । Mantraratnāvalī Substance country made white paper, 14 × 7 inches. Folia, 145 Lines, 12-15 in a page Character, Nāgara. Date, ? Appearance fresh Verse Not correct. Complete

Another copy of the same work recently copied by the order of Mahāmahopādhyāya Nilamaṇi Nyāyālankāra, late principal of the College

विषयपूर्ववत् ।

No. 68. मातृकानिर्घण्टुः । Mātṛkānirghaṇṭuḥ Substance country made colourless paper, 12 × 4 inches Folia, 4 Lines, 8-9 in page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, very old worn out torn, and writing effaced in parts. Verse Not correct Complete

Another copy of the work noticed in No 64 of this vol

विषयपूर्ववत् ।

No. 69. मेरुतन्त्रम् । Merutantram Substance, country m white paper, 18 × 6 inches Folia, 683 Lines, 9 in a page. Charact Nāgara. Date, ? Appearance very old worn out torn worm-eate and writing effaced in parts Verse Not correct Incomplete

A Tântrika work in a conversational form between Śiva and Pârvatî, in which its teachings and precepts are set forth before an assembly of Gods and Munis who had taken refuge in mount Meru. Complete in 30 chapters (prakâśas). It is so named because it is supposed to overtop all other Tantras. Noticed in the India Office Catalogue, No 2570, p 850, part IV, also by Dr R. Mitra in his Bik. Series, No. 596

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

यदा सत् सच्चिदानन्दं न च भाति जगदिदं सत् (जगत् ?) ।
दृष्टि (?) ध्यानेन या भाति तस्मै तस्मै नमो नमः ॥ १ ॥
कल्पवृक्ष विजिते सुरासुरनिषेविते ।
कुन्दरवीव ये सर्वे सर्वदा शरणं गताः ॥ २ ॥
+ + + महर्षाणि समाधिनं विनीता तां ।
कार्पिता चार्पिता मैनु बाम्यं चमार्तिभ ।
न वा तदा बोधयुता भ्रमा ते सम्मिलितम् (?) ।
ध्यायंति विविधध्याताचा ते ध्यायंति वं पुन ।
मा वदंति च + + + वदंति परं शिवम् ॥
भावदीपवि किं पंचे तस्य मे कृपया वद ।
इति श्रुत्वा वचस्तस्या शिवा विस्मितचक्षुर ।
उपदेश विधौ ढौके वाक्यं तदुवाच ह ॥
मराचां परमं ब्रह्मविंदु मौना भवेत् दश ।
+ + + + बालीनां दिवमानुष तच्छृते ।
प्रभाते परमं तस्य साम कलियुगस्य तत् ।
धर्मार्थकामार्थपूर्णे सततं ते समाप्यते ।

End. इति श्री कथितं देवा दीपदानं महेश्वरि ।
अत परं कि वक्तव्य तत् प्रश्नत सुरेश्वरा ॥

Colophon. इति श्रीमहामायामहाकामाद्भुते मेरुतंत्रे शिवप्रोक्ते कार्तवीर्यदीपदान नाम पंचत्रिंशत्प्रकाशः ।

देवी शिव सर्वोत्कृष्ट (?) मेरुणा भवतीं शिवे ।
मेरुभूते च संवादो महेशमुनिनिर्मित ॥

इति मेरुतन्त्र समाप्त (?) ।

The concluding verse clearly indicates that the work is not complete There must be another chapter at least

विवरणम्—मैतत्त्वमिदं मत्स्यरविजयामन्तर सुमिदपर्वतमिलितानां देवानां पुरत पार्वतीं प्रति महादेवेन कथितम्।' सुमदपन्तत कथितत्वात् सर्वतन्त्रश्रेष्ठत्वाच्चास्य मेरुतन्त्रमिति संज्ञाऽभवत्। अस्मिन्नीचितविषया व्यवस्थाप्रकाश, सम्कार, दीक्षा होमविधि, आह्निकक्रत्य पुरश्चर्या, सिद्धि स्थिरीकरणं, मुद्रालक्षणं, पार्थिवपूजाविधि, पुरश्चर्याकौलिकाचार इत्यादय।

No 70. योगिनीतन्त्रम् (कामरूपाधिकार)। Yoginitantram (Kāmarupādhikārah) Substance, country made white paper, 10 × 4 inches Folia, 35 Lines, 7–8 in a page Character Nāgara Date ? Appearance very old worn out, torn worm-eaten, and writing effaced in parts Verse Not correct Incomplete.

An original Tantra of the Sākta class in two parts The first part consists of 19 patalas while the second, entitled Kamarupadhikāra or Kāmarupanirnaya is complete in 14 chapters or patalas. The codex under notice contains the second part only The Yoginitantra is noticed in the India Office Catalogue No 2555 p 866 part IV, also by Dr R Mitra in his *Notices*, No 2213

Beginning श्रीगणेशाय नम ॥

प्रधानसाधारविकल्पसत्ता
स्वभावभावा भुवनत्रयस्य।
साविद्यया (यया ?) व्याप्तमपीह माया
ज्योतिर्स्वरं पातु जगंति नित्यम् ॥ १ ॥

श्रीईश्वरुवाच।

उड्डियानादिकं पीठं मयाऽर्ह तारपीठकम्।
इदानीं श्रोतुमिच्छामि कामरूपस्य निर्णयम् ॥ २ ॥
यदुक्तं त्वया नाथ घोरपापविनाशनम्।
कामाख्यासंज्ञकं पीठं प्रकाशं तु कथं गतम् ॥
कलिदर्पप्रदग्धानां विविक्तानां विविक्तकम्।
भवतं परमं देव विदयं कथ्यतां विभो ॥ ४ ॥

श्रीमन्त्राङ्गदान ।
भवतीतस्य देवस्य सम्भवेत् कमे पुष्टि ।
पूर्वोक्तेन समाविशेताङ्कुशमुद्रया च ॥ ६ ॥
वायवे च अर्द्धेन सायायात कमौ पुष्टि ।
धीरस्य अभिदायक विनाश च सर्वदा ॥ ६ ॥
प्रतिवर्षं मारदीक्षयुक्तैर्दुःखं पुनः ।
सर्वं सर्वं महादेव पुनरप्यस्य सर्वं ॥ ७ ॥
प्रतिदीक्षे महादेव प्रतिदीक्ष च दाक्षेती ।
सर्वत्रीचे विना शंभ प्रतिदीक्ष चतुर्थेन ॥ ८ ॥

End समाप्त ।

Colophon. इति योगिनीतन्त्रे सप्तशतीमध्ये हरिहरविभागे कामरूपीय पटल (?)
शिवपार्वती सप्तमाले त्रिंशत्यामि प्रथम पटल ।

विवरणम्—योगिनीतन्त्रमिदं भारतीय विषयं । तथाच चतुष्पदमिदं कामरूपादिकारर्णिव
त्रिंशत्पटलात्मकम् ।

No. 71. भुवनेश्वरीपूजा । Bhuvanesvaripuja. Substance, country made yellow paper. 10 × 3 inches. Folia, 18. Lines, 2-7 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, not very old. Prose. Generally correct. Complete.

A guide to the worship of the Goddess Bhuvanesvari, as also to the Purascarana ceremony to be performed at an eclipse. It contains also the Vijas of several gods in the concluding part.

पुरश्चरणम् श्रीभुवनेश्वरीपूजनग्रहणपुरश्चरणनानादेवतावीजानि वर्णने ।

No. 72. योगिनीहृदयदीपिका । Yoginihridayadipikā. Substance, country made white paper, 10 × 4 inches. Folia, 116 (of which foll. 1 and 2 are wanting). Lines, 8-11 in a page. Character, Nāgara. Date Samvat 1715. Appearance, very old, worn out, and written by different hands. Prose. Not correct. Incomplete.

End. श्रीशिव उवाच ।

अथातः संप्रवक्ष्यामि दुष्टसत्त्वप्रमोचनम् ।
यदस्थो सन्दिह्ये दुष्टसत्त्वेन वेष्टित ॥
तदा यत्न प्रकुर्व्वीत वामहस्ततलोपरि ।
निष्ठीवनेन क्रौङ्कार लिखित्वा मनसार्च्चयत् ॥
अनामिकोदरक्षेण चतुर्द्दिक्ष प्रदीपयत् ।
तत्क्षणान्मुच्यते मन्त्री यावद्वीपिन्यद्वारके ।
स्वयूकैष कारिभिर्वन्दे दुष्टैर्न संशय ॥

Colophon इति शास्त्रधिकारे नवमपीठिकायां दुष्टसत्त्वविमोचनं नाम विंश पटलम् ॥०॥०॥०॥०॥ वह्नि गजे स्वती चन्द्र इति शाके मितेऽपि च मार्गशीर्षस्य संक्रान्तौ प्रभेयरदिने लिपि लिखितेयं सुपर्वेन यत्नपिं तामखि स्वम् । ॐ श्रीगुरवे नम ॥ श्रीशाम्भवी नाम महाधिकार पूर्ण इति सप्तमक सुपत्न । युक्तपञ्चाशानि तु कोलितानि यत्नाद्विदामोदरपण्डितेन ॥ इति शास्त्रधिकार समाप्तोयं ग्रन्थ ॥ श्रीदुर्गा जयतु । श्रीसदाशिवदेवशर्म्मण पुस्तक मिदं स्वाक्षरञ्च ।

पुस्तक हरते यस्तु कायो दुःखी भवेन्नर ।
तस्य स्वर्गे न गच्छेत्तु पितरं नरक नयेत् ॥

विवरणम्—श्रीदामोदरपण्डितविरचितसारस्वोच्चाटनवशीकरणविपदिमोचनादिबहुविषयकविषयको ग्रन्थचूडामणिर्नाम निबन्धोऽयम्।

---

(2) दक्षिणाचारविधि । Dakṣiṇācāravidhih Same paper Folia, 3 Lines, 5-7 in a page. Character Bengali Date 1691 Appearance very old Verse. Generally correct. Complete

A portion of the Kalirahasyatantra treating of both the Va ma and Dakṣina ways of the worship of Goddess Kali

Beginning ॐ श्रीदुर्गा । अथ दक्षिणाचारविधि ।॰ गौरवसंहितायां ॥

अथातः सम्प्रवक्ष्यामि पुत्रे वै दक्षिणाविधिम् ।
सर्व्वसिद्धिप्रदं साध्याकृत्पातकनाशनम् ॥
एकालिङ्गे श्मशाने च शून्यागारे चतुष्पथे ।
शवोपरि चितायां वा शय्यायां मैथुने रत ।
परयोनौ योनिपुष्पे पूजयत् परदेवताम् ।

End.

वामागमे मदेशानि यथाश्रुतिविधानत ।
आमालकथिता पूर्व्वं या पूजा मातृमांसके ॥
आसुरी सा समाख्याता सा ज्ञेयान्यानसायिनाम् ।
यदि वामागमे देवि द्विजातीनां मनोरति ।
मधवर्ज्जे सदा कार्य्या तव पूजा यथाश्रुति ॥
मद्यस्थाने महेशानि द्विजातिर्वीरभावत ।
तदा गुडार्द्रकं दद्यात् तक्रं वा गुडमिश्रितम् ॥
नारिकेलोदकं कांस्ये ताम्रे वा विघ्नजन्मधु ॥
विधिद्वय समाख्यातं तव पूजाविधौ प्रिये ।
तत् कर्त्तव्यं सदा भक्त्या यस्य यत्र मनोरति ॥
इति ते कथितं देवि पशुभावमनुत्तमम् ।
गोपनीय प्रयत्नेन न कदाचित् प्रकाशयत् ॥

Colophon. इति काली रहस्ये दक्षिणाविधिर्नाम चतुर्थं पटल ॥ ० ॥ १ ॥ शकाब्दा १६९१ भाद्र आश्विन २८ रोज ॥

विवरणम्—श्रीकालीरहस्यान्तर्गतदक्षिणाचारविधिरूपोऽयं निबन्धविशेष ॥

:

---

(3) ताराहस्यवृत्ति. । Tarārahasyavrittih Substance, same paper Folia 66 Lines, 8-9 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, very old Prose. Generally correct Incomplete

A commentary on the Tārarahasya, complete in 15 patalâs or chapters It treats in the first chapter of Nityapūja, in the second of Diksâvidhi, in the third of Puraścaraṇa, in the fourth and fifth of Kāmya nirṇaya, in the sixth of Rahasyanirṇaya in the seventh of Kumāri worship, in the eighth of Puraścaraṇarahasya, in the ninth of Mantra nirṇaya, Stotra, and so forth The authorities quoted are Nilatantra, Viratantra, Matsyasūkta, Bhairavitantra, Mahabhairavatantra, Vijñāne śvarasaṁhitā, Viśuddheśvaratantra, Kulacūdāmani Noticed in the India Office Catalogue, No 2603, p 903, part IV.

विवरणम्—ताराहस्याख्यतन्त्रटीकारूपोऽयं निबन्ध ।

---

(4) कुमारीहृदयम् । Kumārīhṛdayam Same paper Folia 4 Lines, 8 in a page Character, Bengali. Date, Śaka 1691 Appearance, old. Verse Generally correct. Complete

An original Tāntrika work on the worship of Śakti, especially of Kumārī, revealed by Durgā to Nārada at the request of Śiva. Complete in five paṭalas

Beginning. ओं नमः परदेवतायै ॥

एकदोदयगिरौ पीठाय नारदो ब्रह्मपुत्रक ।
श्रीमत्पार्श्वं समभ्यस्य सर्वदीनमरम् द्रुतम् ।
तत्र यान्तु शिवो देवा सार्द्धं कोटिगणैर्वृ ।
समागता गौरदिव्य चक्रु सर्वं परस्परम् ॥
शिवे शिव इति सदा जगदानन्दकारका ।
नारद परमं दृष्ट्वा हरस्तोत्रमद्भुतम् ।
हरमामीशसंदोहैर्वन्दनार्थेष च ॥
ततो कमलसंभवाय भवर्भं च पुन पुन ।
स्तुति चक्रे महामायी महत्यी धरणौ स्थ ।
शिवोऽथ परया हरा सन्तकारणविकोलम ।
प्रोवाच भगवान् शम्भुर्नारदमपियत्तमम् ।
अहो नारद ब्रह्मर्षे कथं कोऽपि वदस मे ।
किमर्थं शुभकाय शिवाय दैवताय च ॥
किमिच्छामि हि कथय यदाम्यासविग्रहये ।
श्रुत्वाऽथ नारदो वाक्यं नीलदेहसमुद्भव ॥
नारद परमप्रीतो भवदर्थं च समन्द च ॥
प्रणम्य भक्त्या ब्रह्मर्षि प्रोवाच ललितं वच ॥
यस्या कटाक्षलभ्योऽपि जगत्पतिर्विमुग्धधि ।
सा मामाज्ञापिता देवी तस्या भर्त्ता त्वमेव हि ॥
केनैव च विधानेन रूपाऽस्या जायते परा ।
ज्ञातुमिच्छ प्रई सन्त ज्ञातुकामेन शङ्कर ॥
सदसद्रस महादेव गुरो ब्रह्ममय प्रभो ।

End. पूजयित्वा सहस्र हि जपा तु पूजयेत् पुन ।
तस्या कर्णपुटे सम्यक स्तोत्राणि कवचानि च ।
पठेत्तां देवतामुद्रा प्रणम्य च पुन पुन ।

स्थापयित्वा सुगव्यायां मासमात्र यदा वशी ।
बीजलेखक्रमेणैव जपेत् प्रयतमानस ॥
विशुद्धात् कथ्यते सर्व्वं सुमास वा यदिष्यति ॥
सुमया च तया रात्रिशेषे यत् कथ्यतेऽबला ।
तदाकाशस्तुतिमात्रेण देवीवाक्यस्तुतिर्भवेत् ॥
शुभाशुभं च विज्ञेय तेनैव नात्र संशय ॥
एवं य कुरुते भक्त सम्यक् सुस्थिरमानस ।
सदेहे निवरीदेवी स सुरु शिव एव स ॥
सिद्धमन्त्री यत्र वाद्य गोतान्या तु विवेचना ।
इति ते कथित सम्यक सुगोप्यमिति निश्चितम् ॥

Colophon. इति कुमारीहृदये पञ्चम पटल ॥०।०॥०॥ समाप्तश्चायं ग्रन्थ शकाब्दा १६९१ ॥ विधौ षष्ठे षष्ठौ चन्द्रे शाके परिमितेऽपि च। फाल्गुणस्य सिते पक्षे चयोदश्यां महानिशि कुमारीहृदय तन्त्र लिखितं भृगुवासरे। चाश्रित्य श्रीगोकुलचन्द्रं धान्यगृहनिवासिना लिखित तु प्रयत्नेन सदापूर्व्वं शिवेन हि ॥०॥०॥०॥ ओं तत् सत् ॥ श्रीगुरो प्रसादादिष्टदेव्या सदा प्रसन्नास्तु ॥

विवरणम्—कुमारीहृदयाभिधतान्त्रिकनिबन्धोऽयं यत्र, कुमारीपूजनविधिर्वर्त्तते ।

(5) **तारातन्त्रम्।** Tarītantram Same paper Folia, 7 Lines, 8 in a page Character, Bengali Date, 1691 Śaka Appearance, old Verse Generally correct Complete

A Tantrika work on the worship of Tarā, complete in six chapters or patalas

Beginning ओं नम परदेवतायै ॥

कैलासशिखरे रम्ये देवदेव सुरेश्वर ।
पप्रच्छ भैरवी देवी शरणीयसुखोषिता ॥
पुरा यो कथितो बुद्धवशिष्ठी कुलभैरवी।
केन मन्त्रेण देवेश सिद्धी तौ वद मे प्रभो ।
इति पृष्ट स देवेशो भैरवी वाक्यमब्रवीत् ।

भैरव उवाच।
स एव परमो देवी बुद्धरूपी जनार्दन ॥
उग्रतारामहामन्त्रप्रसादेन परिजप्य च ॥
मृत्यादिकर्मकर्ता च अजरामरतां यगौ।
वशिष्ठोऽपि समाराध्य ब्रह्मलोकमागत।
योगसिद्धीश्वरो भूत्वा योगतत्त्वापि वल्लभे ॥

End इति ते कथितं तत्त्वं सर्वस्वेन समासतः।
दशमाद्यम्नायात्मकं गुह्यं तं परिपृच्छते ॥
तारातन्त्रं चीनतन्त्रं कालीतन्त्रं गुरूदितम्।
मन्त्रया गोपनार्येन शक्तिरूप स्वदेवर्षयेत् ॥
देयं शिष्याय शान्ताय साधकाय महात्मने।
विलासिने स्वतन्त्राय गुरुभक्ताय सुव्रते ॥
अन्यथा दोषमवाप्ति सत् सर्वं गुरुवत्सतः।
विरहे वैदवाहेऽपि शीमर्त्ये मास जगत।

Colophon इति भैरवभैरवीसंवादे तारातन्त्रे षष्ठ पटल। समाप्तश्चायं तारातन्त्राख्यो ग्रन्थ ॥०॥०॥ शकाब्दा १६८१ मितौ वेद रसताविन्दौ शाके परिमिते निधि लिखित तारिणीतन्त्रं श्रीसदाशिवशर्मणा ॥ चैत्रे मासि नवमदिवसे सोमवारेऽथ रात्रौ पक्षे कृष्णे भवत्या लिखितमिदमपूर्वं तारिणीतन्त्रकम्।

विवरणम्—तारातन्त्राभिधतारापूजादिविषयकोऽयं निबन्ध।

No. 77 रुद्रयामल (कालीपूजापद्धति)। Rudrayāmalam (Kali pujapaddhatih) Substance country made colourless paper, 5 x 8 inches. Folia 26 Lines, 5 9 in a page Character, Nāgara Date, Appearance old Prose Generally correct Complete

A portion of the Rudrayāmalatantra treating of the worship of Kāli

Beginning अथ कालीपूजापद्धति। भों प्राते गुरुर्न उथाय महापद्मासन सुधी शिरस्सहस्रारधोमुखपद्मकर्णिकामध्यगतचन्द्रमण्डलस्थरसपीठे निज गुरु शक्तस्थं प्रकाशहास्यमुदितं। प्रसन्नमंदस्मितमानसं वराभयकरं

वामे धृतं रक्तोत्पलया प्रियया शोभितं गुरु (?) दक्षिणहस्तेन धृतवाङ्कमिव रं.शांत विनयनं सुगुरुधा संप्रदायक्रमनामपूर्वकं ध्यात्वा मानसैरुपचारैराराध्य ऐं ह्रीं श्रीं हसक्षमलवरयूं सहख्फ्रें ॥ अमुकानंदनाथश्रीपादुकां पूजयामि नमः ॥ इति दशधा विमृश्य दंडवत् प्रणामं भूमौ कुर्यात् ॥

End. अमुकदेवि चमत्कृति संहारमुद्रया स्वहृदि देवीं समानीय तन्मनीभूत्वा निर्माल्येन ऐशान्यां दिशि चण्डेश्वर्यै नमः इति संपूज्य निर्माल्यादिकं विनियोज्य गुरुं नमस्कृत्य यथासुखं विहरेत् । स्थूलस्योपेक्षानर्हत्वं प्रसंग ॥ उपोद्घातचिंतां चिंताप्रकृतसिद्धार्थामुपोद्घातं विदुर्बुधाः हेतुत्व (?) कारणत्व प्रियत्वनिश्चयनिरवसर ॥ निर्वाहकत्वं संपादकत्वं एककार्यकत्वं। कार्यकारणभाव ।

Colophon इति श्रीरुद्रयामले सप्ते महारहस्ये कालीपूजापद्धति समाप्त (?) ।

विवरणम्—रुद्रयामलान्तर्गतकालीपूजापद्धतिरूपोऽयं निबन्धः ।

No 78 रुद्रयामलं (ज्वालाकवचं) । Rudrayamalam, (Jvālā kavacam) Substance, country made white paper 12 × 5 inches Folia, 3 Lines 4-11 in a page Character, Nagara Date ? Appearance, old torn and writing effaced in parts Verse Generally correct. Complete

A portion of Rudrayamala on the Jvalamukhikavacha.

पुस्तकेऽस्मिन् रुद्रयामलान्तर्गत ज्वालामुखीकवचं वर्णते ।

No 79 ज्वालामुखीस्तवराज । Jvalamukhistavarajah Substance country made colourless paper, 14 × 5 inches. Folia, 2 Lines, 9 in a page Character, Nagara. Date, ? Appearance, old. Verse. Generally correct Complete

A portion of the Rudrayamala containing a prayer to the Goddess Jvālāmukhi

Beginning. ओं नमो ज्वालामुख्यै ।

भैरव उवाच ।

श्रीं सारं श्री भजत सारवीज तव सुधारसं ।
पारापारस्मृता नित्य नित्यश्रा सद्रव्ह वदेत् ॥ १ ॥
मूर्ध्नी श्री दहनादिवन्दसमर्न मामापि संसेवितं ।
सेद्रं विद्रुत भवानि सरदि स्नान स्मरेत् साधक ।
सुखस्यापि (?) सुरेंद्रनिधुजलन्दनागुर्देवता भारती ।
सदा पद्ममयी निरगेश्वरा मामसुंखे तिष्ठसि ॥

End. इति श्रीपरमाम्नायागतत्व पंचाङ्गमीरितं ।
परात्परस्यक ग्रामागर्श्चम कुलसुंदरि ।
गोप्यं गुह्यतमं सारं शिवदं पुण्यवर्द्धन ।
कोटियज्ञफल साध्य कुलाचार्यैकारण ।
स्तवं रोगापह दिव्यं सर्वैश्वर्यप्रदायक ।
सर्वस्वभूतं देवेशि रहस्य मम पार्वती ॥
परशिष्याय नोदेयं दत्वा हानिर्भवेत्सदा ।
गुरुपूजां विधायादौ गुरु सतोष्य यत्नत ।
गृह्णीयात् परमेशानि ज्वालामुख्या यथाविधि ॥
पञ्चाङ्गमखिल दिव्य रहस्य परदेवते ।
इदं रहस्यं परमं भक्त्या तव मयोदितं ।
पंचाङ्गमखिलं देवि गोपनीयं स्वयोनिवत् ॥

Colophon. इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे ज्वालाशेष * ० ज्वालामुखीस्तवराज संपूर्ण ।

विवरणम्—रुद्रयामलान्तर्गतज्वालामुखीस्तवरूपोऽयं निबन्ध ।

No. 80. रुद्रयामलं ज्वालापटलम् । Rudrayāmalam Jvālapatalam Substance, country made colourless paper, 12×6 inches. Folia, 5 Lines, 10 in a page Character, Nāgara Date, ? Appearance, very old The papers stick together and the writing is effaced.' [illegible]

A portion of the Rudrayamala, being a guide to the worship of Jvālāmukhi.

पुस्तकेऽस्मिन् ज्वालामुखीपूजापद्धतिर्वर्तते ।

No. 81. रुद्रयामल ज्वालासहस्रनाम । Rudrayāmalam Jvālā sahasranāma Substance, country made colourless paper, 12 × 6 inches Folia 11 Lines, 2–9 in a page Character Nagara. Date, Samvat 1879 Appearance, very old, slightly worm-eaten, and torn Verse Generally correct. Complete

A portion of the Rudrayamala giving the thousand names of Goddess Jvālāmukhi

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । श्रीं नमो गुरवे सरस्वतीदपाय ।
भगवन् सर्व्वधर्म्मज्ञ भक्तानामभयंकर ।
पुरा मे यत्त्वया दत्तो वर कैलाश (स ?) मागत ।
कृपया परया नाथ तं मे दातु क्षम (?) भव ॥

भैरव उवाच ।

सत्यश्रुतस्त्वया प्रोक्त वरं वरय पार्व्वति ।
तं प्रयच्छामि संसिद्धे मनस (?) यदभीप्सित ।

श्रीदेव्युवाच ।

ज्वालामुख्या त्वया देव सहस्राणि (?) तत्त्वत ।
प्रोक्तानि ब्रूहि मे भक्त्या यदि मे त्वत्कृपा भवेत् ॥

End. इदं धृत्वा सम्यवाही गत्वा रणधरां प्रति ।
निर्जित्य शत्रू (तु ?) संघातां प्रत्यायति गृह (?) ।
मारं (र ?) सर्वं पठन्नित्यं शत्रुनाशाय पार्व्वति ।
वारत्रय पठेद्वश्ये (श्यै ?) सुकीर तु शतधा पठेत् ।
वश्यार्थे दशधा नित्य मारणार्थे च विंशति ॥
स्तंभनार्थे पठेन्मन्त्री सप्तमांशिको यम (?) ।
भूम्यर्थे त्रि शता देवि पठन्नामसहस्रकं ।
प्रत्यहमेकवारेण मन्त्री मोक्षमवाप्नुयात् ।
अमृकाश्रमदातव्यमत्रकाव्यमभक्तिषु ।
असत्याय कुलीनाय कुपुत्राय दुरात्मने ।
गुरुभक्तिविहीनाय दीक्षाहीनाय पार्व्वति ।
दत्त्वा कुष्ठी भवल्लोके परत्र नरकं व्रजेत् ।
सदागुप्ताय भक्ताय साधकाय महात्मने ।
सवराय सुभीमाय दत्त्वा मोक्षमवाप्नुयात् ॥

Colophon इति श्रीरुद्रयामले तंत्रे ज्वालासहस्रनामा (?) संपूर्णं सवत् १८७८ लिखितं ब्राह्मभीमराम जैठ कृष्णपक्षे १४ ।

विवरणम्—रुद्रयामलान्तर्गतज्वालासहस्रनामानि पुस्तकेऽस्मिनुदाहृतानि ।

No. 82. रुद्रयामल सारोद्धार । Rudrayāmalam Sāroddhārah Substance, country made white paper, 15 × 5 inches. Folia 23 Lines 4–14 in a page Character, Nāgara Date, Samvat 1850 Appearance very old, worn out, torn, and slightly worm-eaten throughout Verse Not correct Complete as regards a part.

A portion of the Rudrayāmala on the different kinds of clouds and their actions under a dialogue between Umā and Maheśvara in 11 adhyayas

Beginning. श्रीगणेशाय नम ।

कैलासशिखरासीन भैरव परमेश्वरं ।
गणकोटिसमाकीर्णं अप्सरोगीतकिन्नरे ॥ १ ॥
अर्द्धांगे ललितादेवी वामभागेन संस्थिता ।
ललाटे चंद्रमा चैव वासुकि कण्ठमाश्रित ।
तं दृष्ट्वा सभयो देवि (?) पार्वती परिपृच्छति ।
ओं नमो वरदेवाय देवाधिपतय नम ॥

पार्वत्युवाच ।

देवाधिदेवता चैव अनादिपरमेश्वर ।
विख्यातस्त्रिषु लोकेषु सृष्टि (?) संहारकारक ॥
मेघास्तु कीदृशा देव कथं विद्युत् प्रजायते ।
कीदृशं वर्णरूपं तु शरीरं तस्य कीदृशं ॥

ईश्वरोवाच (?)

शृणु देवि परं गुह्यं मेघमाला यथाक्रमम् ।
नारदस्तत्र [illegible]
मेघवर्णं प्रवक्ष्यामी सर्वमङ्गलदं (?)
चतुर्वर्णानि मेघानि विशेषेनाधुना शृणु ।
पूर्वाह्णे जायते विप्र मध्याह्ने क्षत्रियस्तथा ।
अपराह्णे तथा वैश्य शूद्रयास्तमिते रवौ ॥

मेघश्यामल (?) रूपेण वर्त्ततेपि च गोचरं ।
ब्राह्मणः श्वेतवर्णश्च क्षत्रियो रक्तवर्णकः ।
पीतवर्णो भवेद्वैश्यः शूद्र कृष्ण उदाहृत (?) ।
मेघश्च सर्व्ववर्णानां (?) विप्रश्चाण्डालमुच्यते ।
मधुरी गर्जति विप्रः क्षत्रियो गुमगुमायते ।
वैश्यस्य गर्ज्जनं घोरं शूद्रष्टमटमायते ॥

End. कृष्णपीता धूम्रं (?) विद्यात् मध्यमं चाधमं भवेत् ।
संधं च ब्राह्मणो विद्यात् क्षत्रियश्च दिनत्रये ।
सप्तरात्रेण वैश्यः शूद्रस्य दर्शनम तु (?) ॥

Colophon. इति श्रीरुद्रयामले सारोद्धारे (?) उमामहेश्वरसम्वादे मेघमाला मार्ध (?) काडे (?) काकरुद्रफलाध्यायो नामैकादशोध्याय ॥ १ ॥ संवत् १८५० कार्त्तिकशुक्ले १ सोमवासरे काशीमध्ये श्रीगंगातटे श्रीसोमेश्वराय नम ॥ श्रीविश्वेश्वराय नम लिख्यत भवांडी वखतराम श्रीरस्तु ॥

विवरणम् – रुद्रयामलान्तर्गतमेघप्रकारतत्कार्य्यादिविषयकोऽयं प्रबन्धः ।

No. 83. लिङ्गार्च्चनतन्त्रम् । Lingārcanatantram Substance, country made yellow paper, 15 × 3 inches. Folia, 40 Lines, 6-7 in a page Character Bengali Date, ? Appearance, not old Verse Not correct Complete

An original Tāntrika work on the worship of Śivalinga under a dialogue between Parvatī and Śiva, complete in 18 paṭalas It is called also Jñānaprakāśa

Beginning. ओं नम शिवाय । श्रीदेव्युवाच ।
कामदर्पं समासीनं शङ्करं त्रिदशेश्वरं ।
पप्रच्छ सादरं देवी योगमाया जगन्मयी ॥
तपोधन महादेव सर्व्वेषामीश्वर प्रभो ।
पुरा यत् सूचितं देव शिवलिङ्गार्च्चनं प्रभो ॥
हृदये विद्यते देव मम शल्योपमं सदा ।
इदानीं परमेशान कृपया भक्तसुन्दर ॥
शिवलिङ्गार्च्चनं तस्य विधानं कथय प्रभो ॥

नाडीशाकेन सहितं यद्दत्तं पञ्च विंशति ॥
देवगन्धर्वमनुजा असुरराक्षसाद यै ।
ते सर्वे शिवमायान्ति शिवलिङ्गार्चनात् सती ॥
पूर्वं हि सूचितं देवि यानां मे वे महेश्वर । *
सर्वं हि कथयिष्यामि यथाह तव वल्लभा (भा ?) ॥

ईश्वर उवाच ।

अथ नगात्मजे प्रौढे शैलकामगमन्दिनि ।
पञ्चसप्तानमहेशानि लक्षणम्पं वरानने ॥

\+ + + + +

सर्वपूजासु देवेशि लिङ्गपूजापरं पदम् ।
लिङ्गपूजां विना देवि अन्यपूजां करोति य ॥
विफला तस्य पूजा स्यादन्ते नरकमाप्नुयात् ॥
ब्रह्मविद् ऋषियो देवि यदि लिङ्गं न पूजयेत् ।
तत्क्षणात् परमेशानि अयश्चाण्डालतां व्रजेत् ॥
शिवार्चनन्तु पूजासु यद्दत्तं वर्जितं सदा ।
विष्ठागर्त्तसमं देवि तद्दत्तं विद्धि पार्वति ॥
अत्र विष्ठा पयो मूत्र तस्य वेश्मनि कामिनि ।
शिवपूजां विना देवि अन्य पूजां करोति य ॥
सर्वं विष्ठासमं तस्य पुष्पनैवेद्यमेव च ॥

\+ + + + +

गीयते परमेशानि प्रथमं शिवपूजनं ।
* शिवपूजां विना देवि नास्ति पूजा कदाचन ॥
शिवपूजां विना देवि अन्यपूजां करोति य ।
रौरव रसनाढीय कुम्भीरो जायते प्रिये ॥

In the third patala, different kinds of lingas and their respective worshippers are thus enumerated

चतुर्धा पार्थिवं लिङ्गं मृत्स्नाभेदेन पार्वति ।
शुक्लं रक्तं तथा पीतं कृष्णञ्च परमेश्वरि ।
शुक्लन्तु ब्राह्मणे शस्तं क्षत्रिये रक्तमिष्यते ।
हरित वैश्यजातौ तु कृष्णं शूद्रे प्रकीर्त्तितम् ॥

End. आदौ सम्पूज्य देवेशि पार्थिवं लिङ्गमद्भुतं ।
ततोऽन्य पूजयेद्देवि अन्यथा निष्फलं भवेत् ॥
तवैव गुह्यं वक्ष्यामि पार्थिवस्य च पूजने ।
पार्थिवं पूजयेद् यस्तु मासि मासि वरानने ।
चतुर्द्दश्यां महेशानि शुक्लायां वरवर्णिनि ॥
कृष्णायाञ्च महेशानि अमावस्यां विशेषत ।
निर्म्माय चतुर्द्दश्यां (?) लिङ्ग भक्त्या च पूजयत् ॥
सम्वत्सरे च देवेशि कृता पूजा च या प्रिये ।
सर्व्वं फलमवाप्नोति नान्यथा तु कदाचन ।
अपरं के महागुह्यं सारात्सारं परात्परं ॥
शृणु वक्ष्यामि चार्व्वङ्गि येन ब्रह्मसमो भवेत् ॥
एकहस्ते महेशानि निर्म्माय पार्थिवं शिव ।
पूर्व्वोक्तविधिना देवि पूजयेद्यस्तु पार्थिवम् ॥
दक्षिणे वामहस्ते वा निर्म्माय यै च पार्थिवं ।
तत्फलं परमेशानि स्वर्णलिङ्गसमो (? भवेत् ॥
पूजनाच्च च लिङ्गानां यत्फलं लभते नर ।
तत्फलं परमेशानि नान्यथा तु कदाचन ॥
लिङ्गपूजासमं ध्यानं नास्ति मान्ने न वर्त्तते ।
लिङ्गपूजा परं तत्त्वं लिङ्गपूजा परं तप ।
लिङ्गपूजा परं ज्ञानं लिङ्गपूजा परात्परं ।
ब्रह्माण्डखण्डकं देवि सदा लिङ्गमयं प्रिये ।
अतएव महेशानि लिङ्ग यस्तु प्रपूजयेत् ।
ब्रह्माण्ड पूजयेत्तेन सततं परमेश्वरि । *
इदं लिङ्गार्च्चनं तन्त्रं ज्ञानसार (?) परात्परं ।
अपूर्व्वं (?) परमेशानि साधकानां (?) यच्चिच्छिते ।
एतत्तन्त्रं वरारोहे सततं मम मन्दिरे ।
सएव धन्यो देवेशि सएव श्रीसदाशिवः ।
कैलाससदृशाकार पञ्चाम तस्य मन्दिरम् ॥ *

Colophon. इति श्रीलिङ्गार्च्चनतन्त्रे पार्व्वतीश्वर संवादे अष्टादश पटलः ॥ * ॥
समाप्तोय (?) लिङ्गार्च्चनतन्त्रं समाप्तं ॥ श्रीश्रीशिवचरणे मम भक्तिरस्तु ॥
श्रीश्रीदुर्गा श्रीश्रीहरि शरणं श्रीश्रीदुर्गा श्रीश्रीकालि (?) चरणे मम भक्तिरस्तु ॥ श्रीश्रीनारायण । श्रीश्रीभगवत्यै देव्यै नमः । श्रीश्रीदुर्गा ।

विवरणम् विहाय नामिष मूलतलमत शिवनिहाय नविधिरिति ।

No. 84. वीरेश्वरसंवाद । Vireśvarasamvādah Substance, country made white and yellow paper, 10 x 3 inches. Folia, 4 Lines, 6-7 in a page Character, Bengali Date ? Appearance, very old, worn out, and the papers stick together Verse. Not correct Complete

A portion of the Kāśikhanda of the Skandapurāna on the worship etc. of Vireśvara (God Śiva) as performed by women desirous of male children

पुत्रकेऽस्मिन् वीरेश्वरपूजनतत्तं वर्त्तते ।

No. 85. वरीवस्यारहस्य प्रकाशसहितम् । Varivasyarahasyam prakāśasahitam Substance, country made white paper, 12 x 6 inches. Folia, 71 Lines 7-9 in a page Character, Nagara Date, ? Appearance, old, and written by different hands. Prose and verse Not correct. Incomplete.

Varivasyārahasya is a work on the mysteries of Tāntrika philosophy in verse by Bhāskara Rāya, surnamed Bhaskarananda Nātha The commentary on it entitled Rahasya is by the author himself The codex contains both the text and commentary mixed together The authorities quoted are Vāmakeśvara Tantra, Yogini hridaya Virupākṣa Pañcāśikā, Śambhavanandakalpalatā, etc.

Beginning श्रीगुरुजयतितराम् ॥

विद्याना च मनुना मनुसंख्यानां च विद्यानां रह ।
उपन्दा जयतितरां नरसिंहसदनाथगुरु ॥
वरीवस्यारहस्याख्यो यन्थो य स्तेन निर्मित ।
तत्र दुर्घटशब्दानामर्थं संक्षिप्य कथ्यत ॥

नविघ्नार्थं स गुरुमेवाभिवन्द्येदाचार्यवान् पुरुषो वेदेत्यादिश्रुत्या गुरुपसदनस्य तत्वज्ञानजनकत्वात् प्रथम सकलसर्वाधिष्ठातृदेवता इव पर कथं गुरुवयवशेष तद्वैत नारसिंह च विद्याविधानायास्त्व रूपयार्थ सदाश्रयैव प्रवर्त्तयति ।

The principle of creation is thus referred to:—

नैसर्गिकी स्फुरत्ता विमर्शरूपास्य वर्त्तते शक्तिः ।
यद्योगादेव शिवो जगदुत्पादयति संहरति ॥ ३ ॥
सा चास्य विज्ञेया यत्परिणामादभूदेषा ।
अर्थमयी शब्दमयी च क्रममयी देहमय्यपि च सृष्टिः ॥ ४ ॥

End. नास्ति ।

Colophon. इति श्रीमत्सिद्धानन्दनाथचरणाराधकेन भास्कररायनाम्ना भासुरानंदनाथेन परिचो (?) वरिवस्यारहस्ये तत्प्रकाशे च प्रथमोऽंशः ॥ १ ॥

विवरणम्—वरिवस्यारहस्यं नाम तान्त्रिकनिबन्धोऽयं श्रीभास्कररायापरनामकश्रीभासुरानन्दनाथविरचितः असम्पूर्णत्वात् पुस्तकमिदं न सम्यगालोचनमर्हति ।

No. 86 मातृकाभेदतन्त्रम् । Mātṛikābhedatantram Substance, country made yellow paper, 18 x 5 inches Folia, 22 Lines, 8-10 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, old, and worn out Verse Generally correct. Complete.

An original Tāntrika work treating of the Śākta system as explained by Śiva at the request of Parvati. Complete in 14 paṭalas. It begins with the rules of preparing gold chemically, etc, thus —

Beginning. ओं नमो गणेशाय ।
कैलासशिखरे रम्ये नानारत्नोपशोभिते ।
पप्रच्छ परया भक्त्या भैरवं परमेश्वरं ॥
श्रीपार्वत्युवाच ।
त्रिपुरापूजनं नाम सर्व्वदेवं विशेषतः ।
कलिकाले स्वर्णरत्नं गुप्तभावं तथा मणिः ।
केनोपायेन देवेश स्वर्णरत्नादि लभ्यते ॥
तदद्य विशेषेण यथा रत्नादिकं भवेत् ।
यदीश सर्व्वतन्त्रेषु तदद्य दयानिधे ॥
श्रीशङ्कर उवाच ।
शृणु देवि प्रवक्ष्यामि यथा रत्नादिकं भवेत् ।
सतेजसा पारदेन किं रत्नं नहि लभ्यते ॥

The second patala begins with a description of how a child is born in the womb of its mother. At the request of Parvati, God Śiva says :—

मणिपूरे महापद्मे सुषुम्नामध्यसंस्थिते ।
तस्याधोभेन देवेशि नाभिपद्मं मनोहरं ।
रक्तवर्णसमायुक्तं सदाष्टकविभूषितं ।
ऊर्द्धभागे सहस्रारे चल शुक्रविभूषितं ।
तस्मादेवजगन्नन्दे वर्द्धमानं दिने दिने ।
मध्यकाले गुरुस्थाने रक्तकार सुशोभनं ।
ब्रह्मरन्ध्रमधोभागे सदानन्दमयं शिवे ।
नाभिपद्मस्तु यद्रूपं तत्स्वरूपं समाहिता ।
बिन्दुस्थाने मध्यदेशे सदापद्मविराजितं ।
मध्यदेशे चाष्टपत्रं चतुरस्रं तदपि ॥
चतुर्द्वारसमायुक्तं सुवर्णाभं सुशोभनम् ।
तत्पत्रेषु भवेत् पुष्पत्रयपूर्णं त्रिपत्रकम् ॥
प्रफुल्ले तु त्रिपत्रारे यावत् रुधिरदर्शनम् ॥
याते शुक्रे पद्ममध्ये सन्ततिस्तेन जायते ॥

In the fourth patala drinking is thus recommended by Śiva :—

महापातकयुक्तेन कारणं पीयते यदा ।
पानान्मुक्तिर्भवेत् तस्य जातिभेदादिकं नहि ॥
कारणं देवदेवेशि मोक्षदं सर्व्वजातिषु ॥

End. शृणु देवि प्रवक्ष्यामि साधिकायाः लक्षणं ।
दिव्यभावविरक्तिर्युक्तमतिस्तथापरा ॥
कुलस्त्री कामिनी च परस्त्री कुमारिका ।
गोत्रज पुत्रपौत्राद्या मदेहदत्तपूर्व्वकं ।
अन्यथा तु स्वदेहस्य निपातो जायते ध्रुवम् ।
सत्यं सत्यं हि मा देवि पुत्रनिर्जायते ध्रुवम् ।

Colophon. इति मातृकाभेदतन्त्रे चतुर्द्दश पटलः ॥ ० ॥ ० ॥ ० ॥

विवरणम्—कुलोपासनाविषयको मातृकाभेदतन्त्राभिधोऽयं निबन्धः ॥

No. 87. बालाकवचम् । Bālākavacam Substance, country made yellow paper, 10 × 5 inches Folia, 19 Lines, 8–9 in a page Character, Nāgara. Date, ? Appearance, old Not correct Incomplete

A guide to the worship of Balatripurasundari, containing the formula of a kavaca or amulet in her name

Beginning. श्रीरस्तु ॥ श्रीं श्रीबालायै नमः । अस्य श्रीबालापरमेश्वरीकवचमंत्रस्य रौद्रविद्या मूर्त्ति (?) ऋषि । क्लां क्लीं क्लूं क्लैं क्लौं क्लः पंक्तिछंद ॥ ऐं क्लीं सौ श्रीबालापरमेश्वरीदेवता ऐं बीजं ॥ सौ शक्ति ॥ क्लीं कीलकं मम चतुर्व्वर्गफलप्राप्तार्थे सर्व्वविघ्ननिवारणार्थे विनियोग ।

End नास्ति ।

Colophon. नास्ति ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् बालात्रिपुरसुन्दर्य्याः कवच पूजापद्धतिश्च विद्यते ॥

No 88. परानन्दतन्त्रम् । Paranamdatantram Substance, country made colourless paper, 9 × 3 inches Folia 11 Lines, 4–7 in a page. Character, Nāgara Date, ? Appearance, very old, worn out, and writing slightly effaced in parts Verse Not correct. Incomplete

This codex contains only a portion of the second chapter or pāda of the Paranandatantra on Dikṣa.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीशारदायै नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः । श्रीत्रिपुरसुन्दर्य्यै नमः ॥ अथ दीक्षां प्रवक्ष्यामि (?) देवि सद्यपतस्कृणु (सद्येपत. श्रृणु ?)

वेदाभ्यासनिरत देवीभक्तिसमन्वितं । १

एव प्रकाशित (?) शिष्य (?) प्रयत्नेदगुरुपुंगव ॥

End. वन्धुदाक्षनकाले तु उच्छिष्ट देवि दीयताम् ।

श्रीपादविद्गुसुड्य म्वामपादेश पुरयत् ॥ ५३ ॥

पूर्णाभिषेकसिध्यर्थं दीपेन सह दापतां ॥ ५४ ॥

Colophon. इति श्रीपरानंदतंत्रे सपादलक्षग्रंथे मंत्रखंडे द्वितीयपादे शाम्भवदीक्षाक्रमो नाम पञ्चमऽङ्किक (?) संपूर्ण (?) । श्रीगुरुदेवतार्पणमस्तु ॥ श्रीसांबशिवार्पणमस्तु ॥ छ ॥

No. 93. महाविद्या । Mahāvidyā. Substance, country made colourless paper, 10 x 5 inches. Folia, 25. Lines, 5-13 in a page. Character, Nāgarī. Date, ? Appearance, very old, and worn out. Prose. Generally correct. Complete.

A guide to the worship of Mahāvidyā, a goddess of a dark complexion and having five heads and ten hands, etc., as described in this work in her Dhyāna or meditation.

देहाकरालकृष्णांगी पंचवक्त्रा त्रिलोचना ।
महाविद्या दशभुजा सेवोद्दीप्तरथारूढा ।
खड्गं च मुसलं शूलं भालकं भल्लकं (?) बाणमेव च ।
शस्त्राण्येतानि बिभ्राणा दक्षिणाधः क्रमात् (?) ।
वामोर्ध्वहस्तादारभ्य धनु पाशं च बिभ्रतीम् ।
डमरुं खेटकं चैव कपालं सिद्धगामिनीं ।
त्रिखंडमुद्रां बध्वा तु नमस्काराय कारयेत् ॥

The goddess is worshipped for a charm to hold ferocious animals etc spellbound (Stambhana), as we find at the beginning —

ओं अस्य श्रीमहाविद्यावनदुर्गात्रिपुरसुन्दरीमंत्रराजमंत्रस्य परमेश्वर ऋषि
अनुष्टुप्छंदः श्रीअंतर्यामी नारायणी किरातरूपधारी श्रीमहाविद्यावनदुर्गा
देवी देवता दुं बीजं ह्रीं शक्तिः स्वाहा कीलकं मम विरोधिसर्वदुष्ट
स्तम्भनार्थे श्रीमहाविद्यावनदुर्गात्रिपुरसुन्दरीप्रसादसिद्ध्यर्थे मंत्रजपे विनियोगः ॥

End. अहेतुप्रियमेवं मे श्रीवायवसमन्विता विदु । अत्र सामानि यजूंषि
साक्षि श्रीरंगनायकी संतत श्रीरस्तु ॥ समस्त मंगलानि भवंतु ॥

Colophon. इति श्रीमहाविद्या समाप्त (?) ॥ श्री ॥

विवरणम्—महाविद्यापाठमात्रविषयकार्यं निबन्धः ।

No. 94. शक्तिरत्नाकरः । Śaktiratnākarah. *Substance, country made yellow paper, 16 x 3½ inches. Folia, 31. Lines, 5-8 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Prose and verse. Generally correct. Complete.*

A work treating of Śakti, compiled from several Paurāṇika and Tāntrika works, such as Devīpurāṇa, Kālīpurāṇa, Kurmapurāṇa,

Candipurana, Vrihaddharmapurāṇa, Mārkandeyapurana Skanda purana, Kulacudamani, Śaktiyāmala, Mantrakoṣa, Jnanārnava, Śaivagama, Vijamuktavali, Śivarahasya, Radhatantra, etc, consisting of five ullāsas or chapters, of which the first chapter is called Brahma nirūpana, the second Durgāsvarupanirūpana the third Durgā mahatmyanirūpana, the fourth Durgāpūjāmāhatmya, and the fifth Daśavidya (nirupana ?), by Rājakiśora.

Beginning. ओं नमो मदेशाय ॥

या मन्त्रगिरिस्य चतुरधिका हृदि परा गायत्री
काष्ठे गौ श्रवण रवा च रसनामय रमैकात्मिका
प्राण चापि च गन्धिका किमपरं आषात्मिका मानसि ।
वन्दे तां त्रिगुणैकवन्दितपदां भुक्तापवर्गप्रदाम् ॥
सद् मूर्तिमयी हृदय निलता स पालयित्री परा
संहर्त्री कल्पैककारणमहो निष्कारण त्वं सदा
यत् त्वं सेवितमन्पदात्मभयी (?) ब्रह्म ति इरम्यको
ब्रह्मब्रह्ममयी त्वमेव परमाऽनुग्राह्यरूप ऽप्यसौ ॥
ब्रह्माणी हरिरीश्वरात्मगतातिरुद्रोऽभवत् केशवा
ब्रह्माणी तदनन्तक करिमुखलक्ष्मपादसंभावरा (?)।
मन्ये ते किल गायत्रीमतिरहा वेदान्तमेव त्वा
प्रौढोत्थानमिति विना न (?) कुशल स्यात् सदा मातरि ॥
श्रैवायां निरवद्यनीय समस्ता पञ्चनि विद्यात्मिका
सव विष्णुपरायणाद् परम ब्रह्म ति योगिप्रजा
शैविविश्वनिदानशक्तिमयरे वक्तेकशक्ति जना
वन्दे सर्वजगत्प्रियाय नियतं चात्मनि विलम्बनाम् ॥
तस्याः किञ्चिदहं समस्त जगतां सारैकसार्त्तं क्रियात्
नानागमपुराणपुस्तकवरादाकृष्य चामोदत
कुर्व पुस्तकरत्न रचनं (?) श्रीराजकिशोरार्थं
गङ्गा धारयपादपद्मविमो मीरान केशोरम् (?) ॥

End श्रीभैरव उवाच ।

विद्यानकृष्णी योजा दुर्गाया मम भाविनि ।
तां विहाय कथ तारा योजा सञ्जायन प्रिय ॥

श्रीदेव्युवाच।

साधु पृष्टं त्वया वत्स सर्वप्राणिहिते रत।
यथा तारा तथा दुर्गा विभेदो नास्ति यद्यपि।
तथापि लोकबोधाय भेदं ज्ञातं पृथक् पृथक्।
शृणु वत्स महादेव वदन् दुर्गानुग्रहान्।
परमा चन्द्रानन्द परेशो प्रभोदय।
कृष्ण काम कामकला द्वितीया भैरवादिन (?)।
शाम्भवं काश्यपं मधुमाधवं कुलकौशिक।
एते पञ्च महादेव सिद्धौघाः परिकीर्तिताः।
ब्रह्मानन्द श्यामानन्द परमानन्दमुख्यकाः।
कुमारीश शक्तिधरो मालानन्द प्रभाकर।
हरिशङ्का विष्णुशङ्का दत्तात्रेय शिवानन्द।
महता शाकिनी देवी चन्द्रानाथ प्रकीर्तितः।

तथा च विश्वसारे

जमदग्निर्भरद्वाजो भृगुर्गौतमकाश्यपा।
विश्वामित्र शिवो नन्दी काहलो भार्गवस्तथा।
एते च कथिता मीना दुर्गामन्त्रस्य पार्वति।
भाग्येन लभते विद्या सर्वसम्पत्प्रदायिनी।
नास्ति परतरा विद्या नीयते नात परात्परम्॥
विद्या भुक्तिमुक्तिदेति कथिता पद्मयोनिना।
काश्यप काहलिदेव शिवानन्दोऽथ गौतम।
च्यवन धौम्यको च पुलस्त्य पुलह क्रतु।
वशिष्ठदेव दुर्वास मान्धातृ सगर जय।
सर्वे देवाय मातान (?) सर्वतन्त्रसमन्विता।
नहि शक्ति विना देवि प्रकाश उपलभ्यते।
ये शाक्ता महामान सर्वधर्मपरायणाः।
ते शैवा वैष्णवा स्तुते सर्वे शिवपूजकाः।
तस्मै च शिवदेव विचरन्ति महीतले।
तेषां सकाश देवेशि न कुत्रापि गतीभवे।
देवकूटात्मिका विद्या कथिता पद्मयोनिना॥

Colophon. इति श्रीशक्तिरत्नाकरे पञ्चमोल्लासः समाप्तः॥ ० ३ ० ॥

विषयः—भक्तिरत्नाकरो नाम विविधपुराणतन्त्रशास्त्रसंगृहीत भक्तिस्वरूपादिविषयकतात्त्विक निबन्धोऽयम्। पुस्तकेऽस्मिन् पञ्चोल्लासा वर्त्तन्ते। तत्र प्रथमोल्लासे ब्रह्मनिरूपणं। द्वितीये दुर्गा-स्वरूपनिरूपणं। तृतीये दुर्गामाहात्म्यनिरूपणं। चतुर्थे दुर्गापूजामाहात्म्यं। पञ्चमे च दश विद्यानिरूपणमस्ति॥

No. 95. शब्दार्थचिन्तामणिः। Śabdārthacintāmaṇiḥ Substance, country made white paper, 16 x 7 inches Folia, 351 Lines, 11–12 in a page Character, Nāgara Date, Samvat 1957 Appearance, fresh, and *written by different hands. Prose. Not correct* Complete

A commentary on the Śaradātilaka by Premanidhi Pantha.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः।

यदीयाभिर्धाराद्भुतभजनतीर्थीजविधिना
दधि यौवनं स्तुम्भंटिति गतमात्मा यदि जना।
चर्म माद्रिपात्रा पतितमननमप्यादिगमनं
सदा वंदे वंदे कमपि कनकोद्योमततम्॥१॥
न सानुप्रथ्योऽपि गिरिजनवचना नापि च दृशा
न चाथ संदेहं नमयति सुदूरं झटिति य
तथाप्येतत्तत्तद्भुविधितरवे मे चपलतां
कृपाभि श्रीमत्तुर्नाह मद्रुपाय भवतु (?)॥२॥
शब्दार्थचिंतामणिरेव नाम्ना
ग्रंथोऽभवत् प्रेमनिधिर्हिताविधानात्।
न तत्र किंच कलयोऽर्थनंदन
प्रमादतश्च किमिहास्ति मेमितं॥३॥
शारदातिलकसंबंधिनी
न्यपथानि बहूम प्रवर्तति।
तावतापि च परिश्रमसिते
सार्थकीकृत सारविदीश॥४॥

End. काश्यं प्रेमनिधिर्यदापि पनिनी (?) ग्रंथी मदीन क था
कृताभी परमनतार्थविमलधीहुरणार्थमुखा॥
यस्य धीतमती मती गुणवती मातापितीमांयति (०)

नाम प्रेमनिधीति पथकृन्मु कृर्मागन्तोऽन्मम् ।
कृपाख्य ममबोधजाभुतपद वाराणसीवासी
सर्वे पूर्णिमगादिषु विविध (?) २५ पटल मन्त्रार्पितामतीव
अमत (?) १८५० वैशाखशुक्लचतुर्थी समाप्तोऽयं ।

विवरणम्—कर्मावलीयप्रेमनिधिपार्थविरचितस्तदाधिनाकर्मिमामकोऽयं शारदातिलक-
सिद्धान्तिकनिबन्धटिप्पणिरूपोऽयम् ।

No. 96. शाक्तानन्दतरङ्गिणी । Sāktānandataranginī Substance, country made paper of several colours, 16 x 3 inches Folia, 110 Lines, 6-7 in a page Character, Bengali, Date, ? Appearance, very old, worn out, and torn in parts. Prose Generally correct. Complete

A Tāntrika work on Sāktism, compiled from several Tāntrika and Paurāṇika works, such as Sāradātilaka, Yāmala, Sammohatantra, Ūrdhvāmnāya, Mahātantra Pūjapradīpa, Bhaviṣyapurāṇa, Kulārṇava, Samayātantra, Rudrayāmala, Viṣṇudharmottara, Mārkaṇḍeyapurāṇa, Skandapurāṇa, Liṅgapurāṇa, Kālikāpurāṇa, Yoginīhṛdaya, Śāktatantra,

सत्त्वं रजस्तम इति गुणत्रयमुदाहृत ।
साम्यावस्थेति चैतेषामव्यक्ता प्रकृति विदु ॥
सा एव मूला प्रकृति प्रधान पुरुषोऽपि च ॥

End. दुर्गैका परमा देवी दुर्गैका परम पदम् ।
दुर्गैका परम ज्ञान दुर्गैका ज्ञानमेव च ॥
दुर्गैका परमं सत्य दुर्गैका परमा गति ।
दुर्गैका परम दैव दुर्गैका परमौषध ॥
दुर्गैका सुखमत्यन्तं दुर्गैका निर्वृति परा ॥
दुर्गैका परमा तुष्टिर्दुर्गैका परम यश । ॰
दुर्गैका परम तत्त्व दुर्गामिश्रमिदं जगत् ॥

इति भविष्यपुराणवचनेभ्य —
प्राणप्रयाणपाथेयं ससारव्याधिभेषजं ।
दु खार्णवपरित्राण दुर्गानामाचरद्वयम् ।

Colophon. इति शक्तानन्दतरङ्गिण्या श्रीमन्निर्णयोऽष्टादशोल्लास समाप्त ॥ ० ॥ समाप्तोऽयं ग्रन्थ ॥ श्रीदुर्गा जयति ।

विवरणम्—श्रीब्रह्मानन्दविरचितशाक्तानन्दतरङ्गिणीनामक सुप्रसिद्धतान्त्रिकनिबन्धोऽयम् ।

No. 97. शारदातिलकम् । Sāradatılakam Substance, country made colourless paper, 12 × 4 inches Folia, 164 Lines, 6–11 in a page Character, Nagara Date, ? Appearance, very old, worn out, and written by different hands Verse Not correct. Complete

A compiled Tantrika work of great repute in Bengal, complete in 25 patalas or chapters, by Laksmana Deśikendra, son of Śrikrisna and grandson of Vijayacarya This work has been noticed by Dr R Mitra in his *Notices*, No 733, and also in the India Office Catalogue, Nos 2542, 2543, 2544, page 857, part IV.

Beginning. श्रीदक्षिंशाय नम ।
नित्यानंदवपुर्निरंतरगलत्पञ्चाशदर्णै क्रमात्
व्याप्त येन चराचरात्मकमिद शब्दार्थरूप जगत् ।
शब्दब्रह्म यदूचिरे सुकृतिनश्चैतन्यमन्तर्गतम्
तदोऽव्यादनिशं शशांकसदनं वाचामधीश मह ॥ १ ॥

अन्तर्व्यतीतसितमिन्दुकलावतंस-
मिन्दीवरोदरसहोदरमेचकाभि।
वस्तुस्त्रिलोकविभवस्य नवेंदुमौलि
रस्य पुरं दिशतु मंगलमादरात ॥ - ॥

मंशारविंशीलरवैङ्कविन्दू

वदे गुरून् मूर्द्धि विपस्तपान्।
रजांसि येषां पदपङ्कजानां
ति (तौ ?)र्थाभिषेकश्रियमावहंति ॥ ३ ॥
सारं वच्यामि तन्त्राणां शारदातिलकं शुभम्।
धर्म्मार्थकाममोक्षाणां प्राप्ति प्रथमकारणं।
शब्दार्थसृष्टिर्मुनिभिश्छन्दोभिर्दैवतै सह।
त्रिविधं मन्त्रजातानां सर्वेऽस्मिन्नभिधीयते ॥ ४ ॥

End.

तस्यादभूदखिलदेशिकसारखेन्द्र
षटकर्म्मसागरविहारविनोदशील।
यस्य त्रिलोकविदितं विजयाभिधान
माचार्य्यपण्डित इति प्रथयन्ति सन्त ॥
तन्नन्दनो देशिकदेशिकोभू
श्रीकृष्ण इत्यभ्युदितप्रभाव।
यत्पादकारुण्यसुधाभिषेका
लक्ष्मीं परामश्नुवते कृतार्था ॥
आचार्य्यविद्याविभवस्य तस्य
जात„प्रभोर्लक्ष्मणदेशिकेंद्र।
विद्यास्वशेषासु कलासु सर्व्वा
स्वपि प्रथां यो महतीं प्रपेदे ॥
आदाय सारमखिलं निखिलागमेभ्य
श्रीशारदातिलकनाम चकार तन्त्रं।
यस्मा स एव पटलैरिह तत्त्वसंख्यै
प्रीतिप्रदानविषये विदुषां चिराय ॥
समस्ता शंभोर्वपुषि कलितार्द्धेन वपुषा
जगद्रूपं शश्वत् सृजति महनीयामपि गिरं।

सदर्थो गम्दार्थ (?) बानभरनता शंकरवधू
भैवहूर्लभूपादवजनितदु बीचयमनो ॥

Colophon. इति श्रीशारदातिलके पंचविंश पटल ॥

विवरणम्—शारदातिलकनामधेयतान्त्रिकनिबन्धविशेष सुप्रसिद्ध एव ।

No. 98. शारदातिलकटीका । Sāradatilakatikā Substance, country made white paper, 12 x 5 inches Folia, 181 Lines, 9-10 in a page Character, Nāgara. Date, ? Appearance, very old, and written by different hands Prose Not correct Incomplete

A commentary on the Sāradatilaka, entitled Padārthadarśa by Rāghava

Beginning: श्रीगणेशाय नम ॥

श्रीकण्ठं निशताणवनत (?) प्रोद्दामसौदादरं
पद्मस्थदनुक (?) दुतपिया (?) समातभाव सुद्ध ।
मन्दान्दोलितदुग्धसिन्धुलहरीलीलालस लोचन
प्रान्तालोकममातनोतु भवतां भूतिं भवान्या ध्रुवम् ॥ १ ॥
संसेव्यमानमपिभि सनकादिमुख्यै
र्योगिकगम्यमविनश्वरमादि मूर्त ।
संसारदाविगमसारविचारसारं
शैवं महो मनसि मे सुदधातु (सुदमादधातु ?) ॥ २ ॥
भद्राय भवतां भूयाद्भारती भक्तिभाविता ।
श्रुतेरश्रूयते यस्या वाग्विलासिति (?) दुर्लभा ॥
शारदातिलके सवे गुरुवासुपदेशत ।
पदार्थादर्शटीकेयं राघवेण विरच्यते ॥
सम्प्रदायागत किञ्चिद्दर्शितागमसम्मतं ।
यदुक्तमत्र तत् संतो विचारयितुमर्हथ ॥ ५ ॥

End. नास्ति

Colophon. इति शारदातिलकटीकायां चतुर्विंश पटल ।

विवरणम्—राघवकृतशारदातिलकटीकाख्योऽयं निबन्ध ।

No 99. श्यामारहस्यम् । *Śyāmārahasyam* Substance, country made white paper, 10 × 4 inches Folia, 31 Lines, 2-9 in a page. Character, Nāgara Date, ? Appearance, rather old Prose Not correct Incomplete

Śyumārahasya is a compendium of Tantrika worship, complete in 22 chapters (prakāsas), compiled from various sources, by *Pūrnānanda Paramahaṁsa* Noticed in the India Office Catalogue, No 2597, page 898, part IV, also by Dr R. Mitra in his *Notices*, vol II, page 43

पुस्तकेऽस्मिन् श्यामारहस्यस्य प्रथमपरिच्छेदोऽप्यसम्पूर्णो वर्त्तते।

No. 100. श्यामारहस्यं । *Syāmārahasyam* Substance, country made yellow paper, 18 × 4 inches Folia, 144 Lines 2-7 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, old Prose Not correct. Complete

A complete copy of the same work, complete in 22 prakāsas or chapters The first chapter treats of the Nyāsavivarana, the second of Antaryajanavivarana, the third of pūjāparyāya, the fourth consists of several prayers and formulas of amulets, among which the most famous prayer, Karpurādi, is quoted from the Umātantra, the fifth treats of Purascarana and so on The authorities quoted are *Kālitantra, Viratantra, Kumārikalpa, Bhairavitantra, Matsyasūkta, etc.*

Beginning. ओं नमः परमदेवतायै।

देवीं दानवदैत्यदर्पनिवहध्वंसानुसन्धायिनीं शिवां
ब्रह्मानन्तमहेशमौलिमणिभिः संसेविताङ्घ्रिद्वयां।
नत्वा श्रीगुरुपादपद्मपरमामोदामृतप्राविन ।
पूर्णानन्दयतिस्तनोति विमलं श्यामारहस्याभिधम् ॥
स्वतन्त्रं वीरतन्त्रञ्च तन्त्रं फेत्कारिणीं तथा।
कालिकाकुलसर्वस्वं कालीतन्त्रञ्च यामलम् ॥
कुलचूडामणिञ्चैव कुमारीतन्त्रमेव च।
कुलार्णवं तथा कालीकल्पं भैरवतन्त्रकं ।
कालिकाकुलसद्भावं तथा वीरतन्त्रकं।

गुरुपाद मतं ज्ञात्वा साधकानां तदा मतम् ।
मुक्तबुद्धिप्रभावार्थं वक्ष्यामि मोक्षकारिणीम् ॥

Vīrāchāra is thus defined in the first chapter —

एक पादमथैकस्मिन् शिरोऽपि च भक्तिमान् ।
दशरश्मिमयो वीरः वीराचारमिलोऽपितम् ॥

Fol 10

Sacrificial objects are thus enumerated in the third chapter —

कुमारीकल्पेऽपि

नराश्वछागमहिषमेषाश्चापि गजाश्चाथवा ।
एतेषाञ्चैव रक्तानि देयानि परमेश्वरीति ॥

मुण्डमालायाञ्च

देवदत्तं दुग्धं घृतेनाक्तं शिवायै दिवसेऽपि ।
बलिर्दद्याद्धिजश्रेष्ठ कृष्णपक्षे शुभे दिने ॥
छागे दत्ते भवेद्वाग्मी मेषे दत्ते कविर्भवेत् ।
महिषे धनवृद्धि स्यान्मृगे भोगफलं भवेत् ॥
पक्षिदत्ते (?) महर्द्धिं स्याद्गोधिकायां महाफलम् ।
नरे दत्ते महर्द्धिं स्यादष्टसिद्धिरनुत्तमा ॥
ललाटहस्तहृदये शिरो भ्रूमध्यदेशत ।
स्वदेहरुधिरे दत्ते रुद्रदेह दशापर ॥
चण्डालवलिदानेन महासिद्धि प्रजायते ॥

नरबलिम् विशेष न विधेय । तदुक्तं यामले—

राजा नरबलिं दद्याद्ब्राह्मणोऽपि पुरन्दर ।
सिंहव्याघ्रनराम् दत्वा ब्राह्मणो याति रौरवम् ॥

The famous Bhairavīchakra is thus described in the same chapter

तत सामयिकान् सर्वान् समाहूय निवेशयेत् ।

अथ सामयिकैः सह पानादिकं कुर्यात् । यथा चक्राकारेण पद्माकारेण वा भिन्नभिन्नासने कुशपट्टासने भक्तियुक्तेन कुम्भकुम्भकरुणोपविशेत् । साधक सामयिकललाटे चन्दनाक्षतं दत्वा शिवशक्तिधिया पुष्पं दद्यात् । ततो गुरुर्यदि तत्र तिष्ठति तदादौ गन्धपुष्पादिना तं प्रपूज्य तस्याग्रे दत्वा प्रदर्शेत् । गुरोरभावे तत पार्श्वे जलं क्षिपेत् । तत शक्तिपात्रं

Colophon इति पूर्णानन्दपरमहंसविरचिते श्यामारहस्ये चतुर्विंशतितम प्रकाश ।०। समाप्तमिदं (?) ग्रन्थ । * । श्रीहरि श्रीदुर्गा श्रीराम । ० ।

विवरणमनुक्तपूर्व्वम् ।

No 101. श्यामापूजाव्यवस्था । Śyāmapujāvyavastha Substance, country made reddish coloured paper, 22 x 4 inches. Folia, 2 Lines, 8-9 in a page. Character, Bengali Date, ? Appearance, old Prose Generally correct Complete.

A little work showing the authorities as to when and how the worship of the Goddess Śyamā is to be performed, with discussions. Anonymous

Beginning. ओं नमो गणेशाय । अथ श्यामापूजाकालव्यवस्था ।० यामले

कार्त्तिके मासि कृष्णायां पञ्चदश्यां महानिशि ।

पूजयेदीशितर्द्धेन काली विद्या प्रसीदति ॥

मृण्मयीं प्रतिमां कृत्वा महाकालीं प्रपूजयेत् ॥

ज्योतिषसंहितायां

तुलार्के यत्समावस्या निशार्द्धे घोरदर्शिका ।

पूजयेद्विधिवत्काली सर्व्वसिद्धीश्वरीभवेत् ।

एतद्यासादेव पूजायां मुख्यकाल । स च काली यदि उभयदिने तदा पूर्व्वदिने पूजा । यथा मत्स्ये

तत्रोभयदिने प्रसकाले मतयुता यदि ।

एतामाराध्य स्वरी सा च तिथि विरिचिदा सदा ।

तत्रसाधनतन्त्रे

निशा तु परमेशानि सर्व्वं ग्रासमपायती ।

प्रहरे च गते रात्रौ घटिके द्वे परे च यो ।

महानिशा समाख्याता तत्रयाशिमहानिशा ।

End. तथाच तुलार्कनियताभावस्यायां निशीथे काली पूजयेदिति पर्य्यवसितं । तुलार्के सेव स्वरयदित्यत्र तुलार्कपदम् तुलार्कविलक्षितमावास्यापूजापरं । वचनवाक्ये तु कार्त्तिके मासि इत्युक्तं । न तु तापुत्रे जोऽपि गौण

चन्द्रेषु विधानात्। केचित्तु उपलक्षणत्वादस्मादस्यायामन्यतात्पर्यं तुलायाङ्गिस्थे भास्करे इत्युल्लिख्यमिति भास्करपदीनरसमम्या उपलक्षणतः तत्कालव्यवस्थायोधनसामर्थ्यादिति वदन्ति ॥ ० ॥

Colophon. समाप्तैषा श्यामापूजाकालव्यवस्था ॥ ० ॥

विवरणम्—श्रीश्यामापूजाकालनिर्णयविषयकोऽयं निबन्धः ।

No. 102. सौभाग्यरत्नाकरः। Saubhāgyaratnākaraḥ Substance, country made colourless paper, 10 × 5 inches Folia, 258 (of which foll 2, 3, 241, and 245 are wanting) Lines, 8-11 in a page Character, Nāgara Date, ? Appearance, very old, worn out, torn, and worm eaten in parts Prose and verse Not correct Incomplete

Saubhagyaratnākara is a Tantrika treatise on mystic worship, complete in thirty-six taramgas, by Vidyānanda Natha, pupil of Saccidānanda Natha Noticed by Dr, R. Mitra in his Bikaneer series, No. 1328, page 610.

Colophon. इति श्रीविद्यानन्दनाथेन शिवो प्रियसुना (?) कृते सौभाग्यरत्नाख्ये तरंग षष्ठीगमत् (?) ॥ इति श्रीसच्चिदानन्दनाथचरणारविंद धाते (?) वासिना श्रीश्रीविद्यानंदनाथेन विरचिते श्रीसौभाग्यरत्नाकरे षष्ठस्तरंग । विक्रम नाम संवत्सर अधिक आश्विन शुद्धद्वादशी शुक्रवार प्रताप अपयावेवाहा-रिकनाम गुरुनाम ब्रह्मानन्द ब्रह्मणा भारद्व गोत्र तस्य समिपे (?) लिखितं सौभाग्यरत्नाकरं विद्यापद्धतिपुस्तक विश्वनाथभट्टेन लिखित्वा इदं कल्याण भट्ट निवासि ब्राह्मणाय च पौषि कल्याणभट्टनिर्ब्बाणिपि श्रीललिताये नमः ॥ श्रीशुभमस्तु श्रीकृष्णार्पणमस्तु । लेखक विजय भमस (?)। वाचकविजय भतु (?) श्रीललितार्पणमस्तु ॥

विवरणम्—श्रीविद्यानन्दनाथविरचितसौभाग्यरत्नाकराभिधोऽयं तान्त्रिकनिबन्धः । असम्पूर्णत्वान्नालोचनार्हः ।

No. 103. सौभाग्यरत्नाकरः । Saubhāgyaratnākarah Substance, country made colourless paper, 14 x 6 inches Folia, 123 Lines, 6-8 in a page Character, Nagara Date, ? Appearance, very old, worn out, and torn in parts. Prose and verse. Not correct Incomplete

This codex contains only the latter part of the same work.

पुस्तकेऽस्मिन् सौभाग्यरत्नाकरस्य षट्त्रिंशत्तरङ्गस्याधिमाशमात्र वर्त्तते ।

No. 104. सन्ध्यादि । Sandhyādi Substance, country made red and white paper, 15 x 3 inches Folia, 6 Lines, 8-11 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, very old, worn out, and slightly torn in parts Prose and verse Generally correct Complete

This codex contains Tāntrika Sandhyā or daily prayer, and is a guide to the worship of Rāma, with a prayer to him.

पुस्तकेऽस्मिन् तान्त्रिकसन्ध्या श्रीरामपूजा, स्तुतिश्च विद्यते ।

No. 105. मातृकायन्त्रम् । Mātrikāyantram Substance, country-made white paper, 10 x 5 inches. Folia, 4 Lines, 8-10 in a page Character, Nāgara. Date, ? Appearance, very old, worn out, and torn throughout Verse, Not correct Complete

This codex contains a figure of fifty little squares each containing a letter of the alphabet, called Mātrikāyantra, as well as fifty Sanskrit ślokas showing what good or evil fortune might follow from the use of any particular letter

Beginning अकारे लिखनं विद्यात्धनमैश्वर्यमेव च ।
आरोग्य पु * * * सम्पद ॥ १ ॥
आकारे शोकसंतापं लिखिते सह बांधवै ।
* * * * चार्थनाशं (?) तथैव च ॥ २ ॥
इकारेण लिखनं (सौख्य ?) पुत्रलाभस्तथैव च ।
क्षेमं चैवतु आरोग्य धर्मलाभं (?) तथैव च ॥ ३ ॥

ईकारे सर्व्वकार्य्याणि शोभनानि तथैव च ।
क्षेमं चैव तु चारोग्यं शोभनं च पुन पुन ॥ ४ ॥
उकारे लभते स्थानं मित्रलाभं तु शोभनं ।
सर्व्वकार्य्याणि (कर्म्माणि ?) सिद्धिं तु लभते नात्र संशय ॥ ५ ॥
ऊकारे शोकसन्तापं पार्थिवानां महद्भयं ।
प्राप्यते च महादुःखं चौरेणापि न संशय ॥ ६ ॥
ऋकारे धर्म्मसम्पत्ति कार्य्यसिद्धिस्तथैव च ।
प्रतिष्ठा मवाप्नोति सज्जने सह पूजित ॥ ७ ॥

End. ॠकारे विपत्तिं भीषम् नाशनं (?) दृश्यते सदा ।
क्षेमञ्चायुष्य लाभं (?) च कल्याण च पुन पुन ॥ १० ॥

Colophon. इति मातृकायन्त्रफलावलि (?) समाप्ता । श्री नस्तु (नमस्तु (?)) शुभमस्तु ॥

The Mātṛkāyantra is given below —

मातृकायन्त्रम् ।

अ १	आ २	इ ३	ई ४	उ ५	ऊ ६	ऋ ७	ॠ ८	ऌ ९	ॡ १०
ए ११	ऐ १२	ओ १३	औ १४	अं १५	अः १६	क १७	ख १८	ग १९	घ २०
ङ २१	च २२	छ २३	ज २४	झ २५	ञ २६	ट २७	ठ २८	ड २९	ढ ३०
ण ३१	त ३२	थ ३३	द ३४	ध ३५	न ३६	प ३७	फ ३८	ब ३९	भ ४०
म ४१	य ४२	र ४३	ल ४४	व ४५	श ४६	ष ४७	स ४८	ह ४९	क्ष ५०

विवरणम्— मातृकावर्णविषयकोऽयं निबन्धः ।

No. 106. श्यामापूजाव्यवस्था । Śyāmapujāvyavasthā. Substance, country made white paper, 14 × 4 inches. Folia, 4. Lines, 5-9 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, very old, worn out, and torn in parts. Prose. *Generally correct.* Complete.

Another work treating of the same subject as that noticed before in No 101.

पुस्तकेऽस्मिन् श्यामापूजायां यकाल्यवस्था वर्त्तते ।

No. 107. श्यामास्तोत्रम् । Syāmāstotram. Substance, country made colourless paper, 16 x 3 inches. Folia, 1 Lines, 9 in a page Character, Bengali. Date, ? Appearance, very old Verse Generally correct. Complete

This contains the most famous prayer to Goddess Kāli, known by the name of Karpūrādistotra, by Siva.

पुस्तकेऽस्मिन् कर्पूरादिस्तोत्रमात्र वर्त्तते ।

No 108. श्यामास्तोत्रटीका । Syāmāstotraṭīkā Substance, country made yellow paper, 18 x 3 inches Folia, 2 Lines, 11-12 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, very old, worn out and torn Prose, Generally correct. Complete.

A commentary on the above stotra. Anonymous

पुस्तकेऽस्मिन् कर्पूरादिस्तोत्रस्य काचित् टीका वर्त्तते ।

No. 109. संक्षेपतान्त्रिकहोमपद्धति । Samskhepatāntrikahoma-paddhatih Substance, country made colourless paper, 18 x 2 inches. Folia, 5 Lines, 7 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, very old, worn out, torn, and writing effaced in parts Prose Generally correct. Complete.

This codex contains, beside a short guide to the Tāntrikahoma, a guide to the purification of a Yantra, a kind of mystic diagram in which a devotee worships his own God, and also a guide to the Puraścarana as performed at an eclipse.

पुस्तकेऽस्मिन् संक्षेपतान्त्रिकहोमपद्धति यन्त्रसंस्कारपद्धतिर्ग्रहणकालीनपुरश्चरणपद्धतिश्च वर्त्तन्ते ।

No. 110. सुन्दरीलहरीटीका। Sundarilaharitikā Substance, country made yellow paper, 18 × 4 inches Folia 5 Lines, 7 in a page Character, *Bengali* *Date*, ? *Appearance*, *very old*, and worn out. Prose Generally correct. Incomplete

A commentary on the Sundarilahari or a prayer to Tripurā sundari Anonymous

॰पुस्तकेऽस्मिनमपूर्णा सुन्दरी लहरी टीका वर्त्तते।

No. 111. वरीवस्यारहस्यम्। Varivasyārahasyam. Substance country made white paper, 12 × 10 inches Folia, 16 Lines, 5 20 in a page Character, Nāgara Date, Samvat 1796 Appearance, very old, and worn out. *Prose*. Generally correct. Incomplete.

Another copy of the work noticed in No 85

विवरणन्तूकपूर्वम्।

No. 112. सुदर्शनेत्रपटलम्। Sudarśanetrapatalam Substance, country made yellow and white paper, 10 × 4 inches Folia 45 Lines, 9 in a page Character, Nāgara Date, ? Appearance, old Prose Not correct Incomplete

A commentary on the Tantrarāja by Pranamanjari, the third wife of Premanidhi, a well known Tantrika author Noticed in page 97.

Beginning श्रीराजराजेश्वराय नमः।

अनीशोपि श्रीश्रीत्रिपुरगतिपुसां गतिकरी
ऽपवर्गार्थं यस्मात् फलमलममूले(?)ऽपि विमल।
असद्धेतुनाशाविमलिरपि सत्यार्थमतिद
सहाय कोप्येषोऽस्तु भवतु मे दैवपति ॥ १ ॥
श्रीकारवीज्यपदराड़िह योगरुद्धा।
स्रीयष्टदेवमिव केवलयोगयुक्ता।
लक्ष्मिगध्यभिवदृश्यन सद्यमीय ।
श्रीसुन्दरीभजनकल्पविवेचने मे ॥ २ ॥

श्रीरामराजेश्वरकल्पमुख्या
दीपध्वजाख्यप्रमुखप्रबन्धे ।
श्रीशीतराजार्कसुदर्शनेन
सम्बन्धितान्त विवृणोमि किञ्चित् ॥ ३ ॥
न यथार्थं ज्ञाने क्व च भवति सदाज्ञविद्या-
र्थबोधाना दूरे यत पतास्ती क्षिप्रदक्तदा ।
तथाप्येषा सिद्धिं व्रजति यदि नहि भुवनवो
गुरुश्चित्ते मे मामयशरविद्यालो सकलम् ॥ ४ ॥
यातं सुकृपदं सुदर्शनसुतस्यास्यामिदीमये
पूर्वं शीतसुदर्शनारतरत्नाभिर्मिमनाक्षामजम
विश्वासमधराजवंशमपर श्रीमन्नृपालिंध्यमन्
शीतलार्थसुदर्शन नवमनं कुर्व्वेन्तरान्नीमय ॥ ५ ॥
यस्याः कोपि च वर्षदेवविजुधलाल मग. श्रीमती
ख्याता वर्धमतीति नितः (?) कूर्मांचमी जन्मभू
विश्वत्पूर्वे मनिपेलतीयवनिता श्रीशणमध्यं
कुर्व्वे नीविततावराजविदमार्थज्ञानमाय स्फुटम् ॥ ६ ॥

End. सतत् यटस्यार्थस्य सम्यक् ज्ञानेन तत् तत् तत्त्वं स्वाधीनं भवति एवं सर्व्व-सत्वेषु स्वाधीनेषु तेषु तीतेषु मुक्ति करतलामलकीभूतैवेत्यभिप्रायेणैकपटल-समाप्तिप्रदर्शनं तदधीनफलप्रदर्शनं च करोति भुक्तीत्यादिना अत्र पंचचतुष्क पतिते अत्र पतित यत्र पुस्तके पदोदो (?) ॥ ७ ॥

Colophon. श्रीवाचस्पतिविक्रमार्कवीर्यकदया कल्पवदमोघतृष्णे (?)
विश्वत्पूर्व मनिधिप्रसिद्धविषयारामप्रियामभवे ।
चन्द्रवंशाभिधनंदराजविद्यमालोकार्थं सदर्शना
श्रयोन्यासमसुदर्शनेऽत्र पटल (?) पूर्णोऽप्यपूर्व्वोगत ॥

विवरणम्—श्रीमन्निधिपश्चिमशतीयवनिताविरचितसुदर्शनाभिधशीतलराजव्याख्यारूपोऽयं निबन्धः ।

No. 113 अपराजितास्तोत्रम् । Aparajitāstotram This codex consists only of one folio of colourless paper, but, *the writing being effaced* in parts, is not legible

पुस्तकमिदं लुप्ताक्षरत्वादालोचनं नार्हति ।

No. 114. वटुकस्तोत्रम् । Vatukastotram Consisting of one folio of illegible writing

इदमपि पुस्तकं लुप्ताक्षरम् ।

No. 115. ग्रहणपुरश्चरणम् । Grahanapuraścaranam This codex *also consists of one folio and is a guide to the Puraścarana ceremony to be* performed at an eclipse

पुस्तकेऽस्मिन् ग्रहणकालीनपुरश्चरणपुस्तकस्य पत्रमेकं वर्त्तते ।

No. 116. अक्षयकवचम् । Akṣayakavacam This codex too consists of one folio, containing the most celebrated Akṣayakavaca, generally believed to be very efficacious in promoting continuance of progeny

पुस्तकेऽस्मिन्नक्षयकवचं वर्त्तते ।

No 117. रुद्रचण्डी । Rudracaṇḍī Substance, country made yellow paper, 14 × 2¼ inches Folia, 4 Lines, 1-7 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, very old, and worn out Verse Generally correct Complete

A portion of the Rudrayāmala containing a prayer to Goddess Caṇḍī by Śiva, known as Rudracaṇḍī

Beginning. श्रीं नमो गणेशाय ॥ अथ रुद्रचण्डिका ॥ श्रीशङ्कर उवाच ॥

No. 121. शाक्तानन्दतरङ्गिणी। *Śāktānandataraṅgiṇī* Substance, country made yellow paper, 18 × 4 inches Folia, 10 Lines, 6-8 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, old. Prose and verse Generally correct. Incomplete

Another copy of the work noticed in No 96.

विवरणमनुपूर्ववत्।

No. 122. तन्त्रामृतम्। Tantrāmṛtam Substance, country made colourless paper, 12 × 3 inches Folia, 26 Lines, 4-5 in a page Character, Bengali Date, Bengal Era 1213 Appearance, old Prose. Not correct. Complete

A Tantrika work treating of the ten Mahavidyas, their worship, puraścaraṇa, etc. *The authorities quoted are Cāmuṇḍātantra, Mālini-vijaya,* Rudrayāmala, Tantracūḍāmaṇi, &c Anonymous.

Beginning. ओं नमो दुर्गायै।

प्रणम्य गौरीं जगदेकमातर
यथा गिरीशं जगदेकबन्धुं।
कृत क्रतेत्यागमशास्त्रसार
तन्त्रामृत नाम सुदुर्लभतरम्॥
तथाहौ महाविद्यानिरूपण चामुण्डातन्त्रे।
काली तारा महाविद्या षोडशी भुवनेश्वरी।
भैरवी छिन्नमस्ता च विद्या धूमावती तथा।
बगला सिद्धविद्या च मातङ्गी कमलात्मिका।
एता दश महादेवि महाविद्या प्रकीर्तिता॥
नाम विद्याधिपेयासि न यथादिविचारणा।
कालादिशोधन नास्ति न च मित्रादिदूषणं
(न च मित्रादिदूषण ?)॥

मालिनीविजये।
कालीनीला महादुर्गा त्वरिता छिन्नमस्तका।
वाग्वादिनी चान्नपूर्णा तथा प्रत्यङ्गिरा पुनः॥

कामाचावासिनीबाला मातङ्गी शैलवासिनी ।
इत्याद्या सकला विद्या कलौ पूर्णफलप्रदा ॥
सिद्धविद्यतया नात्र युगसेवापरिश्रम ।
तथा चैतामहाविद्या कलिदोषान्न बाधिता ॥
इत्यादिवचनेषु विचारो नास्तीति कश्चित् वस्तुत इदं प्रशमापर किन्तु सर्व्वत्र विचारस्यावश्यकत्व । अन्यथा दुरन्दृष्टवशात् कदाचित् स्वप्रादौ वैरिमन्त्रस्य प्राप्ता तत्र दौष्य दृष्टत्वादिति साम्प्रदायिका ।

End. नाचतैरर्च्चयेद्विष्णु न तुलस्या विनायकं ।
न दुर्व्वया जपेद्दुर्गां बिल्वपत्रैर्दिवाकरम् ॥
दुर्व्वा निषिद्धेति यदुक्तं तत् श्वेतदुर्व्वापर तथाचोक्तं यामले—
रक्तमाल्यं श्वेतदुर्व्वां नीलकण्ठ कुरुण्टकं ।
न दद्यात् सुन्दर्य्यै यदीच्छेच्छुभमात्मन ॥
जवाभावे च गन्धाढ्यं दुर्व्वा वा श्रीफल दलम् ।
विना वै दुर्व्वया देवि पूजा नास्ति च कर्हिचित् ॥
तस्माद्दुर्व्वा ग्रहीतव्या सर्व्वपुष्पमयी हि सा ।
देवेभ्य सर्व्वगन्धाढ्य अभावे तुलसीदलं ॥
तुलस्या पूजयद्देवाञ्चात कार्य्या विचारणा ।
विना तुलस्या नानाद्र्य यद्र यस्या (?) दिक्त पिबे ॥
न सपुर्णफलं प्राहु सर्व्वत्रैव विनिश्चित (?) ।
दुर्व्वा वा तुलसी तस्माद्ग्रहीतव्या च साधकै ॥
सुन्दरी भैरवी काली ब्रह्मविष्णुशिवस्तता ।
विना तुलस्या या पूजा सा पूजा निष्फलं (?) भवेत ॥

शक्तियामले ।

सावित्रीञ्च भवानिञ्च (?) दुर्गादेवि सरस्वतीं ।
योऽर्च्चयेत् (?) तुलसीपत्रै सर्व्वकामं समेधते ॥

यामले ।

राधां रहस्यपूजायां तुलसीं वर्ज्जयेत सदा ।
तुलसीघ्राणमात्रेण क्रीडा (?) भवति देवता ॥

यामले—

स्नानं कृत्वा तु ये केचिद्(त् ?)पुष्पं छिन्दन्ति वै द्विजा ।
देवतास्तन्न गृह्णन्ति न चापि पितरस्तथा ॥

पतत् मध्याह्नकालदयं । शुभे
आत्मा मध्याह्नसमये न क्रियात् कुशलं बुध ।
तत् पूर्वापरयोर्द्वि विनिमयि (?) परिगण्यते ॥
न पूर्वाह्णे तु कुर्यात् देवार्चे कामकृत ।
न दद्यान्नैव देवेभ्यः भक्त्या कामहृतं ॥ ० ॥

Colophon. नास्ति ।

श्रीहरमोहनदेवशर्म्मणः स्वाक्षरमिदं ग्रां चाकपुर इति सन १२४३ तारिख ७ पौष ।

विवरणम्—तन्त्रागमताभिप्रायं तान्त्रिकनिबन्धविशेष —

No 123. गुरुगीतास्तोत्रम् । Gurugitastotram Substance, foolscap paper, 14 x 4 inches Folia, 9 Lines, 4-7 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, not fresh Verse Generally correct Complete

A part of the Brahmayāmala in praise of the Guru, entitled *Gurugitā*

पुस्तकेऽस्मिन् ब्रह्मयामलान्तर्गतगुरुगीता वर्णते ।

No. 124. ईशानसंहिता । Iśānasamhitā Substance, Bāli paper of yellow colour, 16 x 5 inches. Folia, 10 Lines, 5 8 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, fresh Verse Not correct Complete

A work on Vaishnavism in the form of a dialogue between Nārada and Gautama, entitled Iśānasamhitā, because Nārada chiefly quotes the words of Mahādeva as addressed to Pārvatī

Beginning. श्री नमो (?) श्रीकृष्णचैतन्याय । श्रीगौतमोवाच (?) ॥

देवर्षे सर्व्वधर्म्मज्ञ सर्व्वदर्शिन् दयानिधे ।
वैष्णवाचारधर्म्माय योगधर्म्मास्तथा गुरो ॥ १ ॥
कर्म्मधर्म्मौ मोक्षधर्म्म साधनानि च सर्व्वश ।
सर्व्वं श्रुतमधिगतं तत्प्रसादान्महामुने ॥ २ ॥

किन्तु नाथ कृपासिन्धो मन्दभाग्यकलावने।
कालूना मानवा धन्यास्तेषु धन्या हि नारद ॥ ३ ॥
तेषु वै ब्राह्मणा धन्यास्तेषु श्रोत्रियपण्डिताः ।
तेषु सदाचारनिरतास्तेषां मध्ये तु वैष्णवाः ॥ ४ ॥
न वैष्णवसमा देवा ब्रह्मविष्णुमुखादपि (?) ।
त्रिजगत् वैष्णवाधीनं देवा वैष्णवपालिता (?) ॥ ५ ॥
देवैरपि प्रपूज्यन्ते वैष्णवाः सु(?)संज्ञातुभे ।
इति मे संशयं नाथ छेत्तुमर्हसि साम्प्रतं ॥ ६ ॥

श्रीनारद उवाच ।

शृणु वत्स तव श्रेय गीतं योग्योऽसि गौतम ।
दोषाणां वैष्णवानां शङ्काने (?) मम मानसे ॥ ७ ॥

In this work the identity of Gaurānga with Kṛṣṇa is thus mentioned —

श्रीपार्श्वमुवाच ।

भगवन् सर्व्वधर्म्मज्ञ गतवर्ष्मे च ते पुरा ।
कथितो गौरचन्द्रो यस्तत्र मे संशयो महान् ॥ ७४ ॥
कृष्णभक्तो गौरचन्द्र मानवेति श्रुतं मया ।
चतुर्व्वर्गप्रदो देवस्तथाऽसौ परिकीर्त्तितः ॥ ७५ ॥
यदीश्वरो हि गौराङ्गश्चतुर्व्वर्गप्रदायकः ।
तदा कथं स कृतवान् सन्न्यासादिकधारणं ॥ ७६ ॥

श्रीमहेश्वर उवाच ।

शृणु पार्व्वति सुभगे यत् प्राह (पृष्ट ?) गोपितं वच ।
सर्व्वार्थेषु दयासि नाथा ते कथयाम्यहम् ॥ ७७ ॥
त्रिधाविभक्तरूपश्च कृष्ण पूर्णफलप्रद ।
एकएव हि गौराङ्ग कृष्णो पूर्णफलप्रद ॥ ७८ ॥
यो वै कृष्ण स गौराङ्गस्तयोर्भेदो न विद्यते ।
तथापि भक्तियाञ्चेषु गौर (?) पूर्णतयाऽधिक ॥ ७९ ॥
शिक्षार्थे साधकानाञ्च स्वय साधकरूपधृक् ।
शिक्षागुरु ग्रथोयुग पूर्णब्रह्म न संशय ॥ ८० ॥
कत्ती तत्साधका ये तु ते देवा न तु मानुषा ।
तेषां न पापलेशोऽस्ति मम ज्ञान महेश्वरि ॥ ८१ ॥

देवेन यत कृत कर्म तत्तच्चैकशासन ।
तस्मिन् देशे गौरभक्तो नास्ति भूमिविभूषण ॥ ८२ ॥
तस्मिन् देशे न तिष्ठेत् सर्व भीतविवर्जित ।
यत्र देशे गौरभक्त (?) स देश परमो मत ॥ ८३ ॥

After this Gauranga mantras are thus spoken of by Siva —

तस्य मन्त्रान् प्रवक्ष्यामि कल्पवृक्षानिव प्रिये ।
यान् श्रुत्वा मानवी नून मोक्षमन्ते समीहते ॥ ९१ ॥
प्रणवं पूर्व्वमुद्धृत्य (मुद्धृत्य) ततो गौरं समुद्धरेत् ।
चन्द्रो मनुवर्य्योऽयं गौराङ्गस्य त्र्यक्षरं (षडक्षरं ?) ॥ ९२ ॥

ओं गौरचन्द्राय नम ॥१॥ क्लीं गौरचन्द्राय क्लीं ॥ २ ॥ क्लीं श्री गौरचन्द्राय नम । ओं क्लीं गौराङ्गाय नम ॥ ४ ॥ ओं श्री गौरचन्द्राय नमो क्लीं ॥५॥

The worship of Gauránga is thus mentioned —

श्रणु देवि प्रवक्ष्यामि सपर्य्याविधिरुत्तम ॥ १०० ॥
विशेषं कथयाम्यत्र यत्तु देवि शिवप्रदे ।
प्रातः स्नात्वा तु सन्ध्याय धौतवस्त्रं विधारयेत् ॥ १०१ ॥
गोपीचन्दनतोयाभ्यां तिलकं कारयेत् सुधी ।
आचम्य पूर्व्वादिवत् सन्ध्यातर्पणकर्म्मणि (कर्म्माणि ?) ॥ १०२ ॥
निधाय भक्तियोगेन गौराङ्गं पूजयेत् प्रिये ।
शुक्लचन्दनपुष्पाणि दक्षभागे निधापयेत् ॥ १०३ ॥
वामभागे तु नैवेद्यं स्थापयेद्वैष्णवाग्रणी ।
तामादिपात्रपुरत सितचन्दनलिप्ते (?) ॥ १०४ ॥
यन्त्रं कृष्णवर्ण्णलिख्य पूजयन् पीठदेवता ॥ ५ ॥

अथ ध्यानं ।

द्विभुजं सुन्दरं स्वच्छं वराभयकरं विभुं ।
सुहास्य पुण्डरीकाक्ष दधान (?) पीतवाससम् ॥
कृष्ण कृष्णेति भाषन्तं सुस्वरं सुमनोहरं ।
पतितप्रभवं सौम्यं वनमालाविभूषितं ॥
तारयन्त जगान् सर्व्वान् भवाम्भोधेर्दयानिधि ।
ध्यानानेन यथाशक्त्या पूजयेत् गौरसुन्दरम् ।
श्रीसचन्दनसंयुक्तं तुलसीदलसुन्दरम् ॥ १०६ ॥

प्रदद्यात् श्रद्धया युक्तस्तुलसीमञ्जरी तथा।
सा पूजा विफला प्रिये या तुलस्या विना कृता ॥ १०८ ॥
तुलसीं धारयेन्नित्यं कर्णरन्ध्रे तु वैष्णव ।
अन्नतोये वारिपात्रे तुलसीं स्थापयेत सदा ॥ १०९ ॥
माल्यञ्च तुलसीकाष्ठस्यैव धारयेत् प्रिये ।
अथवा धारयेन्मालां तुलसीपत्रसम्भवां ॥ ११० ॥
अधृत्वा वैष्णवीं मालां यत् कर्म्म समुपाचरेत् ।
न तत् फलाय भवति रक्षोयक्षादिभिर्हृतम् ॥ १११ ॥

\+ \+ \+ \+ \+ \+

इत्थं सम्पूज्य गौराङ्गं दत्त्वा पुष्पाञ्जलित्रयम् ॥ ११६ ॥
सहस्र प्रजपेन्मन्त्र शत वाष्टाधिक प्रिये ।
समर्प्य तत् फलं तस्मै स्तोत्रैर्भक्त्या च तोषयेत् ॥ ११७ ॥
उपास्य देवतास्तोत्र कवचञ्च महेश्वरि ।
न पठेद् वैष्णवो यस्तु तस्य पूजा वृथा भवेत् ॥ ११८ ॥
तस्माद्वक्ष्यामि गौरस्य स्तोत्र सर्व्वार्थसाधनं ।
गौरभक्तिप्रदं श्रीमन्नामाष्टशतकं शृणु ॥ ११९ ॥
अथ् तोऽघ् समद्राकराकारारामसत्यात्मभू ।
इन्द्रवक्त्र श्रेष्ठदाता ईश्वरश्चेश्वरात्मक ॥ १२० ॥

In the stotra one hundred and eight names of Gaura are enumerated the names being generally identical with those of Kṛṣṇa. We quote the *kavaca* below —

गौराङ्गकवचस्यास्य ऋषिरङ्गिरस स्मृत ।
तुष्टुप्छन्दो देवता च नररूपो महाप्रभु ॥ १०८ ॥
श्रीं बीजमस्य शक्तिश्च क्लीं शिखा कीलक तथा ।
चतुर्व्वर्गार्थसंसिद्धौ (ह्री ?) विनियोग प्रकीर्त्तित ॥ १३९ ॥
प्राच्यां रक्षतु मां नित्यं ब्रह्मबीजमनुत्तमं ।
गौरायेति तथा याम्यां प्रतीच्यान्तु नम पदम् ॥ १४० ॥
सर्व्वमन्त्रस्तूत्तरस्यां (?) नित्य मां परिरक्षतु ।
सायाह्ना गौरचन्द्रो मां जले रक्षतु सर्व्वदा ॥ १४१ ॥
मायादिकष्टदनाय रक्षका काननान्तरे ।
पापाद्रक्षतु (नु ?) मां नित्य सद्ममला सनातना ॥ १४२ ॥

विश्वाऽऽदेश्य मा गौरी तु गर्भीरं प्रणीद्दश ।
दशाऽहं गौरवाढी मा तु सर्वं गौरसुन्दर ॥ १४४ ॥
इति कर्म तथा नाम्नी गिरीशीधे पदी कटी (?) ।
गौराङ्गी (?) सर्वदा पातु गौरपद्मा मधेषु च ॥ १४५ ॥
यथाविहीनं यत् स्थानं महादृष्टमधादिकम् ।
तत्सर्वं देवदेवेशो गौरहिङ्ग (?) कदाचन ॥ १४६ ॥
एतेनत् कवचं गौरचन्द्रस्य परिकीर्तितं ।
… भक्तिभावेन पठितव्यं नरैः सदा ॥ १४७ ॥

We find also the following amusing conversation between Hara and Parvati Parvati asked her lord Mahādeva, that while it was a general rule that sons resembled their fathers in all respects, why it was that there was a remarkable exception in his case While he had five heads, his son Kartika had six, and she begged of her lord to explain the reason thereof. Mahādeva replied there was no inconsistency, for he also had six heads, five outwards, and one hidden.

पञ्चाननस्तु देवेशि पञ्चवक्त्रोऽहमव्यय ।
किन्तु षडाननं देवि सुतं केऽपि न जानते ॥ २५ ॥
चतुर्वेद चतुर्दिक्षु पञ्चमं चोर्ध्ववक्त्रकम् ॥ २६ ॥
ईशानास्यं गुप्तरूपं तत्पश्य महेश्वरि ।
तथापि षण्मुखं पार्थिवप्रकाशं हि कृतवित् ॥ २७ ॥
षड्वक्त्रोऽयं स देवि पञ्चवक्त्रः प्रकाशितः ।
षष्ठं मम मुखं ज्ञाय पञ्चवक्त्रः सदानन ॥ २८ ॥

End. ये तु संसारदुःखार्ता नरो भक्तिविवर्जिताः ।
ईशानसंहितायाश्च भक्तिभावेन ॥ १४१ ॥
संपूज्य विधिवद्देवं श्रावणार्थं महाऽद्भुतम् ।
पठित्वा हृदि सञ्चिन्त्य लक्ष्यालक्षितं विभुम् ।
विमुक्तो याति सर्वाश्च … परमं पदम् ॥ १४२ ॥

Colophon. इति श्रीनारदपञ्चरात्रे कृष्णार्जुनसंवादे ईशानसंहिता समाप्ता ॥

विषयः—ईशानसंहिताभिधो वैष्णवतन्त्रग्रन्थः …विशेष ।

No. 125. कालीपूजापद्धति । Kalipujapaddhatih Substance, country made yellow paper, 12 × 4 inches Folia, 66 Lines, 8 in a page Character, Bengali Date, 1759 Saka Appearance, not much old Prose Generally correct Complete

A guide to the worship of Goddess Syama, entitled Syamarcana kramadipika, by Kasinatha Turkapañcanana

Beginning श्रीमद्दक्षिणकालिकायै नमः ॥ ० ॥

श्रीकालीपादपद्मं निजहृदिकमले चिन्तयित्वा नितान्त

श्रीकालीप्रीतिहेतोः क्रमविधिमधुना पूजने कालिकायाः ।

श्रीकालीतन्त्रदृष्ट्या गुरुपदकृपया साधकानां हितैषी

श्रीकालीभक्तदासः प्रकटयति मुदा श्रीलकाश्यादिनाथः ॥

अथ कालीपूजापद्धतिर्लिख्यते ।

End एवं पशुभावस्थितः साधको दक्षिणाचारसम्पन्नः श्रीगुरोराज्ञानुसारेण पूर्णाभिषेकसंस्कारसंस्कृतः सन् वीरभावस्थितो वामाचारमाश्रयेत् ॥ ० ॥

शाके रम्भुमनोजबाणमुनिभूमान शुधांशोर्दिने

माघे मासि समुद्रनेत्रगणित पक्षे सिते सात्त्विकी ।

जातेयं क्रमदीपिकाशुभकरी श्यामासपर्याविधौ

पूजानन्दविधायिनी विजयतां सर्वार्थसंसाधिनी ॥ ० ॥

Colophon. इति श्रीकाशीनाथतर्कपञ्चाननकृता श्यामार्चनक्रमदीपिकानाम्नी श्रीश्यामापूजापद्धतिः समाप्ता ॥ ० ॥ ॐ तत् सत् ॥ ० ॥

विवरणम्—श्रीकाशीनाथतर्कपञ्चाननविरचितश्यामार्चनक्रमदीपिकाभिधानश्रीश्यामापूजापद्धतिरूपोऽयं निबन्धः ।

No. 126 कालीतन्त्रम् । *Kalitantram* *Substance*, country made white paper 15 × 6 inches Folia, 11 Lines, 8-11 in a page Character, Bengali Date, 1306 Bengal Era Appearance, fresh. Verse. Generally correct Complete

An original Tantrika work treating of Goddess Kali, entitled Kalitantra, complete in eleven patalas or chapters The first patala consists of the rules of the worship, the second treats of Purascarana, the third of *naimittika* or occasional worship, etc, the fourth, entitled

Kamyapatala, treats of Kamya worship, etc. the fifth treats of Siddhi, the sixth of Virasadhana, the seventh of Purascaranarahasya and so on. The Kalitantra is quoted as an authority in several Tantrika works.

Beginning. ओं नमः शिवाय ॥

कैलासशिखरासीनं देवदेवं जगद्गुरुम्
पप्रच्छ परया भक्त्या पार्वती परमेश्वरम् ॥
देवदेव महादेव सृष्टिस्थित्यन्तकारक ।
किन्तु मममयं जगच्छ्रोतुमिच्छामि तत्त्वत ॥
कालिकाया महादेव्याः पूजाश्चैव विशेषत ॥
सर्वथाभद्रसहिता चतुर्वर्गफलप्रदाम् ।

We quote below some important passages from the Virasadhana.

शृणु देवि प्रवक्ष्यामि वीरसाधनमुत्तमम्
यथा शीघ्रफलावाप्ती भक्तानामनुपश्यते ।
चतुष्पथे चतुर्दिक्षु पुरुषे हृदय संस्थितः ।
जीविते मृतरूपे वै दीपान् प्रज्वालयेदिति ।
कालीं सम्पूज्य संपूज्य जपेत् प्रयतमानसः ।
दन्तपङ्क्तिमालया चैव राजदन्तेन भैरवा ।
दिग्वासा मुक्तकेशश्च अयुतं सर्वदैवतम् ॥
जपान्ते च बलिं दत्त्वा दक्षिणां विभवावधि ।
सर्वसिद्धीश्वरो विद्वान् सर्वदेवनमस्कृतः ।
अथवा विजनेऽरण्ये चाशिगव्यामलो नर
चतुर्यामं दिवा जप्त्वा सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् ॥
बिल्ववृक्षे निशाकाले यवमारोप्य यत्नत ।
नृसिंहमुद्रया पीत्वा जपेन्मासत्रयं नर ॥
सहस्रं पूजा (?) नव लक्षा सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् ।
कृष्णमार्जारकस्तूरी रोचनाचन्दनं ।
एकत्र साधितं कृत्वा प्रलेपं साधयेत्ततः ॥
जिह्वाग्रे रुधिरं कृत्वा चाकाशे तु समाहरेत् ।
तेनैव गुटिकां कृत्वा भद्रकाली ततो जपेत् ॥
ललाटे तिलकं कृत्वा साधयेत् वीरभीः स्वयं ।
महाष्टमीनवम्योश्च मध्याने पूजन स्थित ।

छागमहिषमेषाणां चतुर्द्दिक्षु विनिक्षिपेत् ।
कबन्धान् मुण्डपुञ्जञ्च दीपादिभिरलंकृतं ॥

\+ । + . +

कुजे वा शनिवारे वा नरमुण्डं समाहृतं ।
पञ्चगव्येन मिलितं चन्दनाद्यैर्विशेषतः ।
निक्षिप्य भूमौ हस्तार्द्धमानतः कानने वने ।
तत्र तद्दिवसे रात्रौ सहस्रं यदि मानवः ।
एकाकी प्रजपेन्मन्त्रं स भवेत् कल्पपादपः । इत्यादि ।

End. कुलीनं नावमन्येत देवीवत् परिपूजयेत् ।
कुलजेषु प्रसन्नेषु कालिकासन्निधिर्भवेत् ॥
श्रेष्ठो धन्यवतां लोके तथैव कुलदर्शनं ।
तेषां मध्ये तु यः कश्चित् कुलदेवीं समर्च्चयेत् ।
आयुरारोग्यमैश्वर्य्यं बलपुष्टिं महद्यशः ।
कवित्वं भुवि मुक्तिञ्च कालिकापादपूजनात् ।
शुक्लेन ध्यानयोगेन कविता वशवर्त्तिनी ।
अनया विद्यया मन्त्री स्पृशेत् पातकिनं यदि ।
स तु तत्स्पर्शमात्रेण वह्निशुद्धिर्निराकुलः ।
पीतेन ध्यानयोगेन स्तम्भयेदखिलं जगत् ।
कृष्णेन शत्रुशमनं धूम्राभां वैरिनिग्रहे ॥
कुमारीपूजनं कार्य्यं सर्व्वधर्मफलाप्तये ।
कालीमतमिदं दिव्यं भैरवेण प्रकाशितं ।
न कुत्रापि प्रवक्तव्यं साध्यते च स्वपीवयम् ॥
प्रकाशे सिद्धिहानिः स्यात्तस्मादयत्नेन गोपयेत् ।
तस्मात् सर्व्वप्रयत्नेन गोप्तव्यं देवतागणे ।
यथा मनुष्यं लभ्येत तथा कार्य्यं महेश्वरि ।
यो भक्त्या साधयेत् ज्ञानी तस्मै नित्यं प्रकाशयेत् ।

Colophon. इति कालीतन्त्रे एकादशः पटलः ॥ समाप्तोऽयं ग्रन्थः ॥ १२०६ काव्य
तीर्थोपाधिधारिचैतमोहनशर्म्मा पुस्तकोऽयं (?) व्यलिखत् ॥

विवरणम्—कालीतन्त्रमिदं सुप्रसिद्धमेव ।

No. 127. तारारहस्यवृत्तिः । Tārārahasyavṛittiḥ Su country made yellow paper, 16 × 1 inches Folia, 130 Lines, 6-7 page Character, Bengali. Date, ? Appearance, very old, worn o and torn in parts Prose. Generally correct. Complete.

A commentary on the Tārārahasya, by Śankarāchārya, entitl Tārārahasyavṛitti. Noticed before in No. 33, but as that w without a beginning, it is given below from the codex under notice

Beginning. ओं नमो गुरुचरणेभ्यः ।

ऊर्जितानन्दनयना सर्वदैवतरोपिणी ।
परां वागुपिणीं वन्दे महानीलसरस्वती ।
नीलतन्त्रं नाभलन्च सिद्धसारस्वतं परं ।
चीरतन्त्रं मतस्यसूक्तं साम्भवं फरवं तथा ॥
भैरवाख्यं महातन्त्रं विद्यानेश्वरसंहिताम् ।
विश्वेश्वरतन्त्रं च कुलचूडामणिं तथा ॥
आगमं गुरुमतं ज्ञात्वा गुरुभिः कथितञ्च यत् ।
तथा श्रीशङ्करेणैवा ताराहस्यवृत्तिका ॥

At the beginning of the work, the contents of the text are thus enumerated.

नित्यपूजाप्रकारन्तु प्रथमे पटले तथा ।
दीक्षाविधिर्द्वितीये स्यात् पुरश्चर्या तृतीयके ।
नैमित्तिकं चतुर्थे तु पञ्चमे काम्यनिर्णयः ।
रहस्यनिर्णयः षष्ठे कुमारी सप्तमे तथा ॥
अष्टमे च पुरश्चर्या रहस्य परिकीर्तितम् ।
नवमे पटले दीक्षा मन्त्राणां परिनिर्णयः ॥
दशमे पटले स्तोत्र सहिमैका दश तथा ।
द्वादशे पटले सत्यग्भावानां परिनिर्णयः ॥
प्राण कल्पादिकश्चैव पटले च त्रयोदशे ।
सम्यग्विधानं होमस्य तारायास्तु चतुर्दशे ॥
पञ्चदशे तु मन्त्राणां वासना तत्त्वनिर्णयः ।
इति ताराहस्ये तु सम्यगध्यायनिर्णयः ॥

End. तथा चतुरशीति गुटिका ८४ चत्वारो रसा अशीति ८४ चतुरशीतिमेदाद् परिज्ञाय पूर्वं गौरीशङ्करयोरभिमतानिव (ज १) प्रियार्थं [illegible] परमेश्वरनिर्धारार्थं समाप्तुपकारार्थं (१) कलिदशनसमुक्ति । तत्र [illegible] सप्तविधत्वं परंपरया [illegible] परीक्षादर्शनार्थं चार्थं गौरसाध्यायी विधाति । तत्र च [illegible] रस १ ततो [illegible] २, [illegible] ३, [illegible] ४, [illegible] ५ इति चतस्रो राजय २ तत [illegible] ३ ततो मत (१) [illegible] [illegible] विधि, तत [illegible] ५ [illegible] [illegible] ६ [illegible] ७ तत [illegible] [illegible] ८ ततो [illegible] विधा ९ ततो [illegible] १०, ततो [illegible] ११, ततो [illegible] १२ ततो [illegible] १३, ततो [illegible] १४, [illegible] १५ [illegible] १६, [illegible] १७, [illegible] १८, ततो [illegible] १९ [illegible] २० ततो [illegible] गुटिका २१ [illegible] [illegible], [illegible] च (१) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ॥ ॥

Colophon. इति [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] संवत् १०११ ।

विषयः—[illegible] [illegible] ।

Beginning. नास्ति ।

End.

ओं नमः शिवाय शान्ताय नमस्ताय च हेतवे च

रुद्राक्षाय यथाशाय नमस्तुभ्यं नमोऽस्तु ते ।

अथ जपसमर्पणं

सांगमार्थं जपेद्रुद्रं कैवल्यायेति चैव तु

सांगं साष्टांगं चान्तं निर्गमेति कीर्तनम् ।

ततो जप अर्पणं ब्रह्मरुद्रायेति मंत्रतो पठ्यं दद्यात् देवपार्श्वे तं निवेदयेत्

ततो जपनिवेदनं

गुह्यातिगुह्यगोप्ता त्वं गृहाणास्मत्कृतं जपं

सिद्धिर्भवतु मे देव प्रसादात्त्वयि स्थिति

इत्यादि दंड नत्वा समाप्य ।

Colophon. इति रुद्रजपविधि समाप्तः । श्रीगणाधिपतये नमः ॥

विवरणम्—श्रीरुद्रमन्त्राध्यायविषयकार्थं निबन्धः ।

No 131. रुद्रपद्धतिः । Rudrapaddhatiḥ Substance, country made white paper 10×4 inches. Folia, 154. Lines, 1–10 on a page. Character, Nāgarī. Date, Samvat 1794. Appearance, very old, worn out and torn in parts. Prose. Not correct. Complete.

A guide to the worship, etc., of Rudra entitled Rudrapaddhati, by Yājñika Sadāśivadīkṣita Kāśidīkṣita. The authorities quoted are: Jābālopaniṣad, Sūtasaṃhitā, Vāyupurāṇa, Śivapurāṇa, Kālikāpurāṇa, Yamasmṛti, Śātapasmṛti, Viṣṇupurāṇa, Kātyāyana saṃhitā, etc.

At the outset, one reciting the Rudrasūkta is thus praised —

रुद्राध्यायी वसेत् यत्र ग्रामे वा नगरेऽपि वा ।
न तत्र क्षुत्पिपासाद्या दुर्भिक्षव्याधयोऽपि वा ॥
यः पुनः सततं भक्त्या रुद्राध्यायं पठेन्नरः ।
जपन् ध्यायन् सदा रुद्रं सोऽपि याति परं पदम् ॥
पृथ्वीं ससागरां यो हि कन्यां शैलवनान्विताम् ।
दद्यात् कांचनसंपूर्णां देव्यां सस्यगुणान्विताम् ॥
अधिकं तु फलं नून रुद्रजापात् सकृद्द्विज ॥

purāna, etc. The codex under notice contains upto the end of the seventeenth prakāśa.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । श्रीं नमः श्रीमन्महात्रिपुरसुन्दर्यै ॥

श्रियै गुरुं गणाधीशं कथम्य परदेवतां ।

ललिताया अर्चाया चन्द्र्यं रचं चन्द्रिकाम् ॥

तत्र श्रीमान् साधकेन्द्र

प्रविश्य समुत्थाय कृत्वा प्रातर्दिके तत ।

मामकैप प्रविभूय गुरुं आर्चित्वरोपरि ॥

End of the codex under notice एवं नित्यान्यदेवता सपूज्य वक्ष्यमाणविधिना तदर्ध

॥ तृतीये शिरसि सहस्रदलकमलकर्णिकामध्यस्थिताय परमशिवात्मने श्रीगुरवे

निवेद्य तत्पादुकां दि समर्प्य तदाज्ञाद्युत मर तत्पात्रस्थामृत तत्त्वचतुष्टयेन

स्वीकृत्य तदानन्दनिर्भर श्रीगुरुदेवतात्मैक्यं भावयित्वा श्रीपरदेवताया

श्रीचक्रपूजामारभेत अथवा श्रीचक्रपूजानन्तर मूलदेव्या सह पञ्चायतनदेवता

विसर्जयेत्।

सच्चिदानन्दनाथेन सत्ज्ञानन्दचेतसा ।

चन्द्रिकायां प्रणीतायां प्रकाश सप्तदशोऽगमत् ॥ * ॥

Colophon इति श्रीसच्चिदानन्दनाथविरचितायां ललितार्चनचन्द्रिकायां शाक्तपूजापद्धतौ पञ्चपर्वायतनपूजापद्धानाम सप्तदश प्रकाश समाप्त ॥*

विवरणम्—श्रीसच्चिदानन्दनाथविरचितललितार्चनचन्द्रिकाभिधललितापूजाविषयकोऽयं ग्रन्थः ।

No 133. ललितार्चनचन्द्रिका । * Lalitārccanacandrikā Substance, country made colourless paper, 10 × 4 inches Folia, 70 Lines, 3-9 in a page. Character, Nagara. Date, ? Appearance, very old, worn out, and torn in parts. Prose Generally correct Incomplete (only the last chapter of the work)

This codex contains only the last chapter of the same work

Colophon. इति महामहोपाध्यायश्रीसच्चिदानन्दनाथविरचितायां (1) ललितार्चनचन्द्रिकायां नैमित्तिकपूजाविधानादिप्रकारनिरूपणं नाम चतुर्विंशतितमः प्रकाशः ।

श्रीमच्चिदानन्दमुनीन्द्रशि-
ष्यश्रवणाधिगतत्रयार्थे
निरस्तसंसारिकमोहजाली
नियोजित श्रीपददेवतायाः ॥

गौडे आर्ये धरायां प्रथितकदम्बाभिजन प्रार्थितज्ञम्
शिष्यं मदायतनं सकलगुणकुलीवद्विकामानताम ।
ख्याता नाम्ना च मीनेन्द्र मधुमल्लिकाभायुक्ता (*) सुधा
सालाख्यिथानमध्ये देवीपदयुगलमजे प्राप्तुकाम निबद्धम् ।

इति श्रीविद्यापद्धतिवृत्तमाला ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु । शुभमस्तु । राम राम

विश्वरूपमूर्त्तिपूर्वम् ।

No 134. लक्ष्मीनारायणपटल । Lakşmīnārāyanapatalah Substance, country made white paper, 13 x 6 inches Folia, 30 Lines 6 9 in a page. Character, Nāgarī. Date, ? Appearance, very old, worn out, and slightly worm-eaten in parts. Verse Not correct Complete

A portion of the *Prapañcasāra* of Śankarācāryya, entitled Lakşmīnārāyanapatala, treating of the worship of Lakşmīnārāyana or Nārāyana amalgamated with Lakşmī in one and the same body

Beginning श्रीरामाय नमः ॥

अकचटतपयाद्यैः सप्तभिर्वर्णवर्गै-
र्विरचितमुखबाहुपादमध्याख्यहृत्का ।
सकलजगदधीशा शाश्वता विश्वयोनि-
र्वितरतु परिशुद्धिं चेतसः शारदा वः ॥ १ ॥
अथासमवत् ब्रह्मदेवीश्वराख्या
पुरा प्रधानात् प्रलयावसाने ।
गुणैः प्रभिन्ना भवतोऽस्य सृष्टि-
स्थितिप्रणाशप्रविभिन्नचेष्टा ॥ २ ॥
अनिष्पत्ति च ज्ञानं च तो विचिन्त्य समाविशन् ।
संसारसागरमग्नो भवं नाथिनं विभुम् ॥ ३ ॥

End.

निष्ठीव चोर्ध्वं हपदमनेव।
संस्पृष्टमन्न नियमेन भुञ्जा।
सर्वपङ्क्तिेन जले गृहीत्वा।
मात्रयामनेत्येतदुदीर्य मत्र ॥ २२ ॥
उच्छिष्ट किंचिन्निनयेत् पृथिव्या।
उच्छिष्टभागभ्यो निगदन् पितृभ्य ।
सप्ताभिरद्भिश्च सदा मुखं च।
प्रक्षाल्य हस्तावथनिजौ पादौ ॥ २३ ॥
आचम्य संचाम्य च किंचिदप्सि
स्पृष्ट्वा स्पृत्वाभ्यसुरेन नाभिं
अङ्गुलिरप्रिवंङ्गानमथ
भुक्तं मयान्नं जरयत्वशेषं ॥ २४ ॥
सुखं ममत्र परिणाममन्नं
यस्त्वशरीरे मम चास्तु देहे
विष्णु समस्तेन्द्रियदिव्यदेहौ
प्रधानभूतो भगवान् यथैक, ॥ २५ ॥
सत्येन तेनात्मशेषमन्न
मारोग्यदं मे परिणाममत्।
दत्वाय तांबूलमथ द्विजेभ्यो
विदम्यपर्णं क्षयगन्ध नाग्यात् ॥ २६ ॥
शिरांसि पर्णस्य न मूलमग्र
शर्क्कं च चूर्णं क्रमिदृष्टपूग।
न ब्रह्मचारी विधवा यतिश्च
व्रती व्रताहस्तु न पूगमद्यात् ॥ २७ ॥
नखदत्त शिक्षयेतितहासे
कृत्वाथ सार्धनभोजनान्ते।
वटार्कपालाशविभीतकश्च
अश्वत्थ पर्णेष्वपि पिप्पलस्य ॥ २८ ॥
एरंडपत्रेषु गृही न चाद्या
न कांस्यपात्रे विधवा यतिश्च।
प्रदोषयामिन भयीत भीत्यौ
प्रभातयामेऽपि सयोश्च मध्ये ॥ २९ ॥

जपेत् प्रयाण प्रातर्हि सदा प्राज्ञ्
शिरः स्वामी पथि पश्चिमाय ।
स्वाद्विषाय अनन्त गेहे
पुत्रकृशिरामो न भवेत् कदाचित् ॥ २० ॥
मध्यामधिष्ठाय शुभे च रात्रि
पुत्रं च कन्या सह भार्यया च ।
मूल्या ननकाय गृहेष धन्या
मध्याधार्थंनस्य भवन् मतीत ॥ २१ ॥

Colophon. इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीशङ्कराचार्यविरचिते प्रपंचसारे श्री लक्ष्मीनारायणपटलः । शुभं भूयात् श्रीरामकृष्णाय नमः राम राम राम ।

विवरणम्—श्रीमच्छङ्कराचार्यविरचितप्रपञ्चसारान्तर्गतश्रीनारायणपञ्चाभिधश्रीलक्ष्मीनारायणपूजादिविषयकोऽयं निबन्धः ।

No 135. ललितार्चनविधि । Lalitārccanavidhih. Substance, country made colourless paper, 8 × 4 inches. Folia, 14. Lines, 9 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, very old, worn out, torn, and writing effaced in parts. Prose. Not correct. Incomplete.

A guide to the worship of goddess Lalitā. Anonymous.

ललितापूजनविषयम् पुस्तकान्तरमिदम् ।
